המחיר: 4.50 ל"י כ"א ניסן תשל"ה, 2.4.75 שנה 39 מספר 1961

העולם הזה

מתי תפרוץ

המילחמה הבאה

ZOO

העורך ותמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

הנקודה היהודית

Hallo Stockholm...
Can you hear me?
Stockholm...
That's me, can you hear me?
Hallo Stockholm...
Can you hear me?
Here are the results of the Zoo Aretz jury:

ISRAEL — one point (un point).

And that concluds the results of the Zoo Aretz jury for tonight.
Good night.

בראיון מיוחד ל־"ZOO הארץ"

ראש הממשלה: חג שמח

ZOO: אדוני ראש הממשלה, כיצד אתה רואה את ההתפתחויות המדיניות בזמן הקרוב?

רבין: בזמן הקרוב יהיה פסח ואני מאחל לעם ישראל חג שמח.

ZOO: האם תסכים ישראל ללכת לוועידת ז'נווה?

רבין: הבעיה איננה ז'נווה. זאת בעיה משנית. הבעיה היא חג הפסח ואני מאחל לעם ישראל חג שמח.

ZOO: האם אתה חוזה אפשרות של מלחמה בעתיד הקרוב?

רבין: בקרוב יהיה חג הפסח ואני מאחל לעם ישראל חג שמח.

ZOO: אולי תוכל להגיד לנו מהי האיסטרטגיה המדינית של ישראל לקראת המאבקים הצפויים לה?

רבין: ישראל מתכוננת לחוג את חג הפסח ואני מאחל לעם ישראל חג שמח.

ZOO: ומהן האופציות הפתוחות בפנינו לאחר מכן?

רבין: לאחר מכן יהיו חג העצמאות ול"ג בעומר ואני מאחל לעם ישראל חג שמח.

ZOO: האם אינך חושב שיש בדיניות מרחיקת ראות זו משום סכנה בטחונית לישראל?

רבין: החגים הוכיחו עצמם במשך השנים כידידים נאמנים ויציבים של ישראל ואני מאחל לעם ישראל חג שמח.

בראיון מיוחד ל־"ZOO הארץ"

שר הביטחון: אני מסתכל בעיניים פקוחות עומד על שתי רגליים ומריח דרך האף

הצגנו את כל השאלות המטרידות הללו גם לשר הבטחון שלנו, מר שמעון פרס.

פרס: (מחייך בהבנה, שוקל כל מלה היוצאת מפיו, מדבר בקול עמוק ועונה במחושב ובכובד ראש) אני רואה בעיניים פקוחות, עומד על שתי רגליים. ומריח דרך האף.

ZOO: (מחייך בהבנה, שוקל כל מלה היוצאת מפיו, מדבר בקול עמוק ומודיע לקוראים במחושב ובכובד־ראש) אכן, שר בטחון המשרה בטחון.

כה לחי

ישר כוח רבין! כולנו כאיש אחד -
הוכחת לעמך כי אינך עוד גמד.
מול מפ"ם הבזויה ויוני מפא"י וערפת,
שהם בחזית אחת עם הצורר סאדת;
הוכחת כי לך עמך ומולדתך - אכפת.
לא נגררת מובל כצאן
במצודות הנרי קיסנ-גר בן גר האדון.
ומהיום לא עוד רבין נכנך, כי אם ריבון!
וכל בובות הגומי והמריונטות יפות הנפש
יילכו לאבדון.
אשריך ריבון המנהיג הלאומי,
הדפת התקפתו של הנרי (הן-רע) הערבי;
וזאת בעזרת פרס, אשר כנפיו פרש
למען עמו ולא על מנת לקבל איזה פרס.
ובידעי משאלת נפשך, אני קורא לך בכל
לבי -
קומה רבין הריבון והקימה ממשלת ליכוד
לאומי,
אז תגלנה לבי ונפשי.

ציון במשפט - תפדה
(פדלון) ת.ד 2001

רכבת תחתית

חוגים וזמנים במשרד התחבורה מסרו אמש במסיבת עתונאים על פתרון אלטרנטיבי לבעיית משלוחי הנשק מארה"ב לישראל במילחמה הבעל"ט.

הפתרון הנפלא בא להחליף את השיטה הפרימיטיבית של רכבות אוויר פרימיטיביות, דרך מדינות פרימיטיביות כפורטוגל אשר לפתע הפכה את עורה הפוליטי.

המדובר בהקמת רכבת תחתית בין לוד לקארולינה הצפ' (דרך כביש הטייסים ופרישמן).

צוות מוחות מצויין, בראשות שר התחבורה כבר עובד על הפרוייקט ועבודות הכרייה בקטע לוד — חיריה כבר בעיצומן.

כאמור, אנו ערוכים ומוכנים.

אחד באפריל

(לקט תעלולים לחג)

בוקר טוב לכל השובבים, ואתם המתחנים היכונו! האחד באפריל כבר מתדפק על פתחנו ויש לעשות כל מאמץ ולגייס את מיטב הכוחות למען מתיחות מוצלחות ומצחיקות גם יחד. חי, חי, חי.

מקורו של החג הוא בימים הקדומים. בין ראשוני המנמתחים שנפלו לו קורבן, נמצא רבי עקיבא שנמתח בצורה נאה, הוא ותשעת חבריו, על־ידי הרומאים העליזים ויצאה נשמתו באחד (באפריל). מתיחות מפורסמות אחרות הן של קופרניקוס שהודיע לכל כי „הארץ היא כדור" או זו של קולומבוס שגילה את הודו ומתח את כולם בסיפור כי הגיע לאמריקה, שובב.

בארץ משלבות המתיחות בשנים האחרונות זריזות ידיים יחד עם הומור בריא ועוקצני.

למשל:

1. **למתחילים** — סטירה, בעיטה, נשיכה או צביטה בטוסיקו של אדם זר תוך צהלת „אחד באפריל" בפרצופו המופתע. ניתן לגוון בסיגריה בוערת או ביריקה. טריק נהדר, עובד כמעט תמיד.

2. **למתקדמים** — צילצול בבית כל שהוא. המצלצל מבשר בקול בוכים לאשה העונה כי בנה או בעלה נפגע, נפצע, נפטר, גוסס (בהתאם לתנאי הסביבה ומזג האוויר).

רצוי להקדים את הודעת „אחד באפריל, אחד באפריל" להתעלפות/התמוטטות/פטירת האם. מכל מקום זהו תעלול בעל תוצאות אפקטיביות מצויינות.

3. **למשתלמים** — נטילת רהיטים וכלי בית יקרים מתוך דירה כלשהי בתואנה כי אתם בסך הכל מבצעים עיקול. במקרה ואין התנגדות, אין טעם להכריז „אחד באפריל". אפשר גם לצלצל לשחקני כדורגל ולאיים (מה יש, אחד באפריל) המהדרין נוהגים להחתים על עצומות של הליכוד. העיקר שיהיה שמח.

אז אחד באפריל לשמחה, קדימה!

הארץ

—ממישנתו של מייסדו—

החיים זה כמו שעון.
שעה בחיים — שעה בשעון.

ד"ר מ. זוארץ
(ברגע של אמת)

נאום הארכיאולוג

זאת מצדה.
מימין מחסני הנשק.
נשק חדיש בימים של אז, מתוצרת עצמית.
משמאל אתה יכול לראות את מגורי הלוחמים.
תנאים טובים, חדרים מרווחים.
והנה כאן, בחדר הזה, הפילו הלוחמים גורל — מי יתאבד קודם ומי אחר-כך.
הם מתו גאים.
הם לא ויתרו.
וגם אנחנו לא נוותר.
אני מבטיח לך, אדוני שר-החוץ, שלישית מצדה לא תיפול!

תקון טעות

בגליוננו מיום 8.11.73 פורסם כי המילחמה האחרונה היתה המילחמה האחרונה.

לצערנו נפלה טעות וצ"ל „המילחמה האחרונה לא היתה המילחמה האחרונה. המילחמה הבאה תהיה המילחמה האחרונה."

לך על בטוח!

למה לך להיות יונה?
למה לך הצרות האלו?
בתור יונה אתה לוקח סיכונים, אתה מהסס, אתה לא־בטוח, אתה אומר שאולי... יש איזה סיכוי... כדאי לנסות...
למה לך הצרות האלו?
בתור נץ אתה לא לוקח שום סיכון, אתה תמיד בטוח בעצמך ואתה תמיד־תמיד אחראי ומכובד.
היה נץ ותצליח בחיים!
בתור יונה אתה צריך לפנות לשכל הישר, לדבר בהגיון, לנסות לשכנע.
למה לך הצרות האלו?
בתור נץ אתה יכול לגייס לעזרתך את אלוהים, את מצדה, את האינקוויזיציה, את הפוגרומים, את היטלר, את אלפיים שנות הגלות, את ששת המיליונים, את כל החללים, כל האלמנות, כל ההורים השכולים, כל היתומים — כל מי שרק תרצה.
היה נץ ותצליח בחיים!
כל מה שאתה צריך לעשות זה אף פעם לא לוותר, לפוצץ כל משא־ומתן, לא להסכים לשום הסדר.
אחר־כך מה שנותר לך זה להסתכל לעם המטומטם שלך ישר בעיניים ולמכור לו את הטקסטים שהוא כל־כך אוהב לשמוע:
נזקוף ראשנו בגאווה. לא נהיה עוד עם מובס. העולם כולו נגדנו. שנית מצדה לא תיפול. רוצים להשמידנו. היטלר חדש קם עלינו. כורחנו עימנו. נזכור את ששת המיליונים. צפויים לנו מאבקים קשים, אך בעזרת השם — אנו נתגבר!
הנה, אתה רואה — כל אידיוט יכול להיות נץ.
וגם אתה תצליח.

ד"ר מ. זוארץ ז"ל

מיומנו של אופטומטריסט

מקובל על יהודי גליציה שבבואם לסלק כלב מן התבשיל קוראים הם „ו ו ן!", שפירושו „כלב לך!" ואילו כשבאים על חתול לגרשו גוערים המה: „פשיק!" ללמדך ש א י ן מכבדין שונרא בקריאה מהוגנה, אלא בקריאה סתם — לשון ליצנות.

ועתה, משנסתלק מעם אזורנו מ. המדינה של א. הברית, אין לנו אלא לקרוא אחריו „פשיק!" ו„פשיקיים!" — לאמר: „הא לך כגמולך, צרור מטלטליך ונוס לארצך!"

ב.

ולנו, שנשארים אנו כ א ן לא נותר אלא לבדוק מספר מקרים מדברי הימים. לפני שנעשה חשבון נפשנו. יש לזכור את נשיאה המומר של מדינת פורטוגל האינקויזיטורית א. שפינוזה אשר ניסה ל ל ח ך פינכתם של שמאלניו וסופו שנחת בברזיל כשגופו ל ע ו ר ו ותו לא. ללמדנו שכל מומר — סופו מר. והוסיף על כך בזמננו ה מ ו ס י ק א נ ט הידוע י. גימפליץ המנוח, אשר אמר בוועידת הפינסקאים: „זאוויסוקע פרוגי — נאפאיינסקע נוגי!" שתרגומו מפולנית — „דער קישקע מוז נישט בעהאנדלונגען צו דער כ א ק", ובעברית — גם טילי הפרוג האדומים לא ירתיעו את נוגי (הוא ברל ספוז'ינסקי, מקים סניף החלוץ בזלוטשק).

ג.

כדאי גם שניזכר באותו פרינץ סיאמי — סיהאנוביטש — אשר איבד ממלכתו לטובת מנהיג ה„גייטרליסטים" (מלשון ליסטים) פאן לון, ועתה נתון בצרה צרורה. למרות חיוכו של אותו שונרא אמריקאי נקרעת ארצו בידי מ ל ו כ ס נ י העינים ה„צהובים" וספריהם ה„אדומים". ולא די בכך, שכן בשורות איוב מגיעות לאזנינו ממזרח היבשת האזיאתית: הרמה המרכזית של ויטנם מתמוטטת. ושלטונו ה נ א ו ר של מר נ.ו. טייה (ויסוצקי) עומד בסכנה.

חזקה עליו, על ו. טייה שאילו השכים והקים ממשלת ל. לאומי, היה בכוחו לעמוד כנגד אותן צרות שהביא עליו „מ." המדינה האמריקאי. ועל כך גורסים מומחים ב צ ב א נ ו כי רבה חשיבותה של רמה מרכזית לבטחון המדינה — קל וחומר רמה צפונית, כרמתנו הנאה. כמאמר הדנטיסט היהודי המנוח י. גימפליץ שגרס „רמה זדרוביזטשצ' — ראש פינה מוז'אטש."

ד.

עוד בטרם עזב את ארצנו ב. הגויה, הספיק להזיל ד. תנין, על ש ל א הצליח להצית גם כאן את אש הפורענות. ועל כך אמרו תנאים: טובה דמעה אחת י ה ו ד י ת ממלוא ההין דמעות תנין שאינו ישראל. וגם מקרהו של המנהיג התורכי א. באבאג'ים, בן־בנו של התוגר ע. חמיד אשר לא נעזר בה.ק. ולו כזרת, בא ללמדנו כי אין י ש ו ע ה ואין גאולה ואין פדות מבלעדי ממשלת ל. לאומי ש ת ה א תשובה ניצחת כנגד כל חורשי רעתנו, למן פטלורה הקוזאק ועד לאותו ק ו ז א ק בטלוויזיה אשר שטף באלימות ליבות פעוטינו הרכים. ונסיים במאמרו של ה ל ץ היהודי י. גימפליץ המנוח — „זאפטרה זאפטרה, ל. לאומי פונימיו" שפירושו: רבים פ ו ג ר ו מ א י ם, אך ל. לאומי רב מהם.

ורביולי רב משניהם.

במערכות

חימוש

נראה כי התפוזים שהיו עד כה נשקו האישי של אוהד הכדורגל, עומדים לפנות את מקומם לסוג חדש של כלי משחית. יעילים יותר, מתוחכמים יותר, ובעיקר מדוייקים ואמינים יותר. כלי הנשק של שנות השמונים אינו עוד התפוז הקל והנייד בעל הטווח האפקטיבי של 20 מ' שהיה מצוי במגרשינו מאז עיסקת הנשק „עסיס — בלומפילד". חסרונותיו הגדולים — ראש נפץ קטן, פיזור מועט של רסיסים ובעיקר אי־דיוק — הוציאוהו משדה הקרב והביאו במקומו כלים מתוחכמים שביצועיהם טובים פי כמה וכמה.

1. רומ"ב 12־ד, רומה הבקבוקים החדיש, בעל כוונות טלסקופיות ועין אינפרא־אדומה, המתביתת על קרחתם של

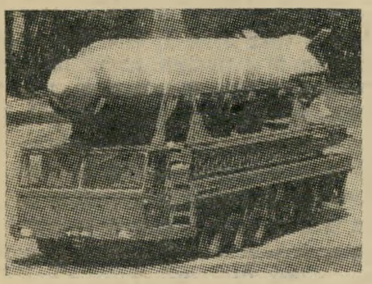

קוונים. הבקבוקים עצמם בעלי יכולת התפצלות, כשבכל בקבוק שלושה ראשי נפץ משוכללים. ניתן להשיג בדגמי אורנג'דה, לימון וצ'קוליות.

2. חזיזים, רימוני עשן, רקטות. כלי הנשק הקונבנציונליים, ממשיכיהם הטבעיים של התפוזים.

3. בזוקה מאולתרת הנמשכת על־פי קרני־ריח אל מקור הזיעה של השחקן. בעזרת קרניים אלו היא פוגעת בבית השחי או במפשעה. בדגמי פיגנבאום, שפיגלר, שווייצר.

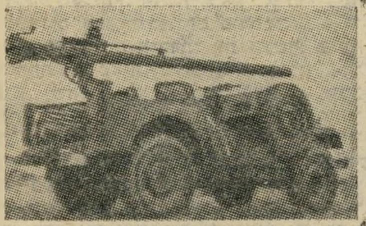

4. פצצת אטום 20 קילוטון, לשימוש במקרה של פיצוץ מישחק או פנדל. משמיד הכל. מצויין להרתעה.

5. פצצת מימן 20 מגטון. כנ"ל, למישחקים קובעים.

מומחים ביציעי העולם שוקדים עתה על פיתוח נשק כימי ובקטריולוגי כנגד שופטים בני זונות ודריבליסטים פספסנים.

מישחק נעים.

במסגרת פסטיבל
סרטי ג'יימס בונד

יוקרן הסרט

אתה צם
רק פעמיים

והפעם בסרט

מירוץ
לפידים

בקרוב:

ג'יימס בונד במירוץ שליחים מרתק ממודיעין לבית הנשיא

קורא יקר,

איננו נוהגים לערוך לעצמנו חגיגות מפוארות, נשפים המוניים ועצרות־יובל ב־השתתפות עסקני־מיפלגות ונכבדי־ציבור. לכן לא ערכנו השבוע מסיבה לציון תאריך שהוא תמרור בדרכו של העולם הזה.

לפני 25 שנים בדיוק, בפסח 1950, עבר „העולם הזה" לידי ה־מערכת הנוכחית, והחלה מהפכה בתולדות העיתונות הישראלית ו־במאבק הפוליטי בארץ.

הגיליון הראשון שלנו נשא את המיספר 651. גליון השבוע נושא את המיספר 1961. 1310 הגליונות שהוצאנו ביניהם נושאים בחובם הרבה מן ההיסטוריה של מדינת־ישראל, והרבה חוויות של האנשים שערכו אותם.

כמה מן החברים הנוכחיים של מערכת העולם הזה עדיין לא נולדו, כאשר קיבלתי לידי את עריכת השבועון. רוב האחרים היו אז ילדים קטנים, וזה נכון בוודאי גם לגבי רוב־רובם של הקוראות והקור־אים הנוטלים גיליון זה לידיהם.

■ ■ ■

לרבים ודאי, קשה לתאר לעצמם, כיום, שהיה פעם קיים העולם הזה אחר, בעל דיוקן ציבורי ועיתונאי שונה לגמרי.

העולם הזה נוסד ב־1936, בידי אורי קיסרי. במשך שנים רבות נשא השבועון את השם 9 בערב, עד שקיסרי החליט לתת לו את שמו הנוכחי. הוא היה מורכב מסיפורים קצרים, טורים אישיים ותצלו־מים פיקנטיים, מבלי לקחת חלק במאבקים פוליטיים וציבוריים. רוב הסופרים הטובים של הדור ההוא — מנתן אלתרמן ועד אברהם שלונסקי — השתתפו בתקופה כל־שהי בשבועון זה. סיסמת השבועון היתה „ריתמוס החיים — דופק הזמן."

יחסי האישיים עם העולם הזה התחילו ב־1946. ניגשתי למישרד השבועון, ששכן בשני חדרים ברחוב ליליינבלום בתל־אביב, ליד קולנוע עדן. הגשתי לאורי קיסרי כמה פיליטונים היתוליים, והם פורסמו.

למשך זמן־מה איבדתי את הקשר. פרצה מילחמת־העצמאות, התגייסתי לגדודי ה־הגנה (שהפכו לאחר מכן לצה"ל). ערב צאתי הציע לי עורך הצהרון יום־יום, שהו־פיע מטעם היומון הארץ, לשלוח לו רשי־מות על המילחמה. במשך כל שנת המילח־מה, בעודי משרת בפלוגת שועלי שמשון של חטיבת גיבעתי, שלחתי כימעט מדי יום, בדרכים־לא־דרכים, רשימות אל העו־רך, ובהן תיאורי הקרבות, החוויות והלב־טים של היחידה הקרבית.

כאשר נפצעתי, ביום האחרון של מיל־חמת גיבעתי בדרום, קיבלתי בבית־החולים מיכתב מידי עורך הארץ, בו הציע לי לעבוד בעיתונו. שמחתי לקבל את ההצעה, ועם שיחרורי התחלתי לכתוב מאמרים ראשיים בהארץ.

אבל באותו זמן קרץ לי גם העולם הזה. קיסרי הציע לי לערוך את השבועון בשעות הפנאי שלי. עשיתי זאת במשך כמה חודשים ב־1949. שמתי את הדגש על סיפורים של חיילים קרביים, אך לא שיניתי את המתכונת של השבועון כפי שנקבעה על־ידי קיסרי.

המיפנה בא ב־1950. חשתי שיש בשורה חדשה שצריך לבטא אותה, וכי איני יכול לבטאה מעל עמודי הארץ או כל עיתון קיים אחר. גברה בי השאיפה ליצור משהו חדש לגמרי, שיהיה חדור רוחו של הדור החדש, שהתגבש במילחמה.

באותו זמן הציע לי קיסרי לקנות את העולם הזה. סיפרי בשדות פלשת, שבו כינסתי את רשימותי מימי המילחמה, זכה בהצלחה והכניס סכומים גדולים לפי מושגי הימים ההם. לקחתי כסף זה, הוספתי עליו את הלוואת־השיקום שקיבלתי ממישרד־הביטחון כפצוע־מילחמה, שיתפתי בעסק את הנושים של העולם הזה וחבר שהכרתי בצבא, שלום כהן. וכך, במחיר 7000 לירות, רכשתי את העיתון.

בפסח 1950 עמדתי ברחוב דיזנגוף, כש־ליבי מלא תיקוות ופחדים, וראיתי את הגיליון הראשון של העולם הזה החדש מופיע בדוכני־המכירה.

■ ■ ■

רציתי לחולל אז שתי מהפכות — אחת עיתונאית ואחת פוליטית.

העיתונות הישראלית דאז היתה ילידת העיירה היהודית. היא לא עסקה כימעט בצדדים השליליים של החיים. היא ראתה עצמה כשומרת הפרות הקדושות שמלאו את הארץ, וכלהקת־מוראל האומרת אמן אחרי מעשי ההנהגה הלאומית. השיעמום נראה לה כסימן־היכר של עיתון מכובד.

לתוך חממה זו פרץ העולם הזה, וניפץ את החלונות. הכנסנו רוח־פרצים לכל חדרי הבית הלאומי. נגד עינינו עמד האידיאל של העיתונות האנגלו־סכסית הלוחמת, ש־סיסמתה היא: „לפרסם את הכל, ולעזא־זל התוצאות."

להשקפה זו שורשים עמוקים. במישטר הדמוקרטי, צריך האזרח לבחור בכנסת ובממשלה. הוא צריך לפקח על בתי־המיש־פט הבלתי־תלויים. כל הרשויות האלה — המחוקקת, המבצעת והשופטת — אינן יכולות לתפקד אף לרגע מבלי שיגיע אל האזרח זרם חופשי ומתמיד של מידע. אחרת לא יוכל האזרח לשפוט, לבחור, לפקח, לשנות ולהחליף. לגלות מידע זה, להעביר אותו בצינורות התקשורת ההמו־נית — זהו תפקידו של העיתונאי במיש־טר החופשי.

ברגע שנכבלות ידיו של העי־תונאי, או העיתונאי כובל את ידי עצמו, חדלה הדמוקרטיה לתפקד. הכנסת הופכת חותמת־גומי, הממ־שלה הופכת רודן, ובית־המישפט נחנק מחוסר אוויר.

ישראל של 1950 לא היתה עדיין דמוק־רטיה אמיתית. [illegible] העיתונות כבלה את עצמה [illegible] חלק רב של [illegible] אסור היה לפגוע בפרות קדושות, היו דברים רבים ש„השתיקה נאה להם", אסור היה לגלות דברים העלולים לפגוע במוראל ו„מה יגידו הגויים". אסור היה (כמובן) לפרסם תמונות [illegible].

כמו אברהם אבינו, יצאנו לשבור את הפסלים. כסיסמה אימצנו לעצמנו אמרה אנגלית עתיקה „בלי מורא ובלי משוא־פנים."

■ ■ ■

במאבק זה נחל העולם הזה את ניצחונו הגדול.

תוך כמה שנים, שינינו את פני העיתונות הישראלית כולה. העיתו־נים, באחד־מכן עם [illegible], נאלצו ללכת בעיקבותינו, תחילה בהיסוס, ולאחר־מכן תוך תחרות גוברת.

היא החלה לחשוף פרשות־שחיתות, לד־ווח על פשעים ומישפטים, למתוח ביקורת על הממשלה. השפה העיתונאית החדשה, שנוצרה בשבועון זה, קנתה לה אחיזה ב־רוב העיתונים, ולבסוף השתלטה על כולם.

עזרו בכך דורות של עיתונאים חדשים, שהחלו את דרכם בהעולם הזה, שגיבשו כאן את אישיותם וגישתם, והתפזרו לאחר־מכן ברחבי העיתונות הישראלית. האוני־ברסיטה שלהם היתה ישיבת המערכת של העולם הזה — אסיפה מיוחדת־במינה, תמיד ערה, לעיתים קרובות סוערת, קצת מבורדקת, שבה מותחים המשתתפים ביקו־רת חסרת־רחמים איש על רעהו, ושבה מתחולל תמריץ מתמיד למאמץ־יתר, לשי־פור ולשינוי.

רשימת בוגרי העולם הזה נראית כמגילת המי־ומי־בעיתונות. היא כוללת קאריקטו־ריסטים כמו דוש, רענן לוריא וזאב, שהת־חילו את דרכם כאן; ציירים כמו שמואל בק, שצייר את שערינו, אייר את סיפורינו וגם המציא את אריה העולם הזה (ראה גלופה); צלמים כמו מקסים סלומון, דויד רובינגר, יעקוב אגור ויגאל מן, וכמובן רמי הלפרין ז"ל, חלל מילחמת יום־הכי־פורים.

אפשר להמשיך ברשימה בלי סוף: סילבי קשת, זיוה יריב ותמר מרוז; יואל מרקוס, יצחק ליבני (שהיה עורך מדור התשבצים שלנו) ואהרון דולב; אורי סלע, אורי דן ואורי אלוני; ברוך נאדל, עמוס קינן, דן מרגלית ורן כיסלו — ועוד רשימה ארוכה־ארוכה. רובם התחילו את דרכם אצלנו, אחדים התחילו במקום אחר אך הגיעו לשיא כישרונם בעמודים אלה, ואחדים אף זכו כאן בשמותיהם, שבהם התפרסמו.

כישרונו המיוחד של העולם הזה לגלות כישרונות חדשים, לתת להם מרחב־פעולה ולטפח את כל יכולתם — לא פג במרוצת השנים. ולראייה: הדור האחרון של הסא־טירה הישראלית, אנשי Zoo הארץ, ששינו את פני ההומור הישראלי, התפרסמו גם הם לראשונה מעל עמודי שבועון זה.

לפני כמה ימים נולדה בעיתון מילה עברית חדשה — „איכוח", במובן של אי־ויכוח, ויכוח מבויים לצורכי שטיפת־מוח. היא מצטרפת לשורה ארוכה של מילים שהומצאו במערכת, והפכו חלק מן השפה העברית החדשה, כגון כתבלב, אמרגן, מח־זמר, אופנאית, חללית, טיפש־עשרה, יומון, צהרון, חשפנית, חמשיר, ח"כ (מתחרז עם רק), ביצועיסט, והרבה אחרות. בצד המי־לים המצאנו הרבה מושגים שבאו לציין תופעות ציבוריות — מ„חושיסטאן", דרך „מנגנון־החושך" ועד ל„מחדל".

■ ■ ■

נדמה, אם־כן, שהמהפכה העיתונאית שלנו הוכתרה בניצחון מושלם. איני בטוח בכך.

לפני כמה ימים מסרתי עדות בפני ועדה ממלכתית רמת־דרג, העוסקת בהכנת חקי־קה מסויימת העשוייה להשפיע במידה רבה על הפעולה העיתונאית. פרטתי מחדש את גישתנו הבלתי־מתפשרת לתפקידה ה־חיוני של העיתונות במישטר דמוקרטי — ונוכחתי לדעת שהדברים רחוקים עדיין מלהיות מובנים־מאליהם בארץ. הישגינו נתונים בסכנה מתמדת.

גם בפועל רחוקים הדברים מלהיות בטוחים. הדו"ח של ברור [illegible] העלי־מות־המיליארדים ממס־הכנסה [illegible] עד שהעולם הזה הכריח את הארץ כולה לשים אליו לב. כמה מפרשות־השחיתות הבולטות ביותר מהשנה שעברה לא היו נודעות כלל, לולא גילויי העולם הזה. עדיין אפשר לעשות בארץ קנוניות של השתקה כשרק העולם הזה מונע את הגשמתן.

בעיתים [illegible] היה נע־לם „העולם הזה" מחר מן הנוף ה־ישראלי, היה הכל חוזר לקדמותו. העיתונות היתה הופכת במהרה שוב לכלבלב של המימסד, הפרות הקדושות היו מרימות ראש, והדמוקרטיה הישראלית — שהיא רופפת מאד גם כיום — היתה שוקעת שוב בבוץ של אוליגארכיה בעלת סממנים [illegible] דמוקרטיה־עממית.

■ ■ ■

באותו חודש בו קיבלתי לידי את עריכת העולם הזה, הופיע גם סיפרי הצד השני של המטבע. זה לא היה מיקרה.

בניגוד לבשדות פלשת, שזכה בבירכת המימסד והפך רב־מכר יחיד־במינו בתקו־פתו, הוחרם הצד השני. שלילת הנייר להדפסתו מנעה את הדפסתו החוזרת. כי הוא הכיל את עיקריה של גישה פוליטית חדשה — זו שהנחתה את המערכת הזאת ביומה הראשון. המהפכה העיתונאית, שאור־תה ביקשנו לחולל, לא היתה אלא חלק ממהפכה גדולה הרבה יותר.

אין זה מיקרה שהעולם הזה הוא העיתון היחידי בעולם שהוליד תנועה פוליטית. כי העולם הזה הינו גם העיתון היחידי בעולם שהוא בעל תפוצה המונית בעודו שולל את עיקרי המישטר הקיים בארצו.

מן היום הראשון שללנו את דמות המדי־נה כפי שנקבעה על־ידי ראשיה: מדינה לאומנית קטנה, מסתגרת בתוך עצמה, מנותקת מן המרחב הסובב אותה; ללא חוקה המבטיחה את זכויות־האדם; בעלת מישטר פסבדו־דמוקרטי שבו מנגנוני־מיפ־לגות ריבוניים מחלקים ביניהם את שלל השילטון; כפופה לאידיאולוגיה דתית־לאומנית הפונה עורף לעולם; מדינה של התנשאות לאומית, כפייה דתית ופער גובר בין העדות.

מול תמונה זו העמדנו, החל מן הגיליון הראשון שלנו, דגם של ישׂ־ראל אחרת.

הטפנו לכינון מדינה דמוקרטית מודר־נית, שזכויות־האדם בה מובטחות בחוקה כתובה ומשוריינת; המשתלבת בתהליכים הגדולים של המרחב והמבקשת לתרום תרומה מכרעת לאיחודו ולקידומו; מדינה ללא שמץ של הפלייה עדתית, דתית ולאו־מית, שאין בה מיוחסים ופרוטקציונרים; מדינה שהשלום הוא היעד המעשי העיקרי של מדיניותה; שמישטר־הרווחה שלה יהיה דוגמה לעולם כולו; שאזרחים בני־חורין יוכלו לפעול בה בחדוות־יצירה, לעצב את דמותה ולשנות את פניה לפי הצורך.

באלפי כתבות ניסינו לצקת תוכן חי לעקרונות אלה. החל בשנות ה־50' המוק־דמות הצענו ליזום את הקמתה של מדינה פלסטינית לצד ישראל, להנהיג במדינה נישואין אזרחיים, לאסור על המיפלגות לעסוק בפעילות כלכלית, להקים מיניס־טריון מיוחד לפעולה למען השלום („מטכ"ל לבן"), לאסור בחוק הפלייה עדתית („דופ־קים את השחורים"), לשבור את המוסר הפוריטאני המזוייף (התרת הפלות מלאכו־תיות), וכן הלאה.

כל ההצעות האלה היו מהפכ־ניות וקיצוניות, כאשר פירסמנו אותן לראשונה. כולן סתרו את ה־מוסכמות של התקופה, ועוררו עלינו את שינאת הרבים. מאמרי־השיטנה שנכתבו נגדנו, ונגדי אי־שית, יכולים למלא כרכים רבים — והם מכסים עתה קיר שלם ב־אחד ממחסנינו.

בינתיים נתקבלו רבות מהשקפותינו על דעת הרבים. פוליטיקאים זריזים מצאו שכדאי להם לאמץ אותן לעצמם. דווקא אלה הם, אגב, השונאים המושבעים ביותר של העולם הזה. בעוד החרם הטוטאלי שהטיל המימסד לפני 25 שנה על „השבו־עון המסויים," נסדק ונשבר פה ושם, נוצר על העולם הזה חרם מסוג חדש — חרם מטעם אותם עסקנים שגנבו את רעיונות העולם הזה, מבלי לציין את המקור, אחרי שניהלנו לבדנו את המאבק הממושך כדי להנחיל אותם לציבור.

אפשר לקרוא לזה „החרם של המצפון הרע".

■ ■ ■

המחמאה הגדולה ביותר לפעולת העולם הזה, במלאת לה 25 שנה, היא זו:

גם כיום די להזכיר את שם „ה־עולם הזה" בחברה כלשהי, כדי לעורר מייד ויכוח סוער, התקפות־זעם על השבועון והגנה נלהבת עליו. הדור שלא היה חי עדיין ב־פסח 1950 חלוק בדעתו על השבו־עון באותה קיצוניות ריגשית כמו הדור שמתוכו צמחה המערכת אז.

יש לכך סיבה פשוטה: העולם הזה אינו שוקט על שמריו. שעה שכמה מהשקפותיו זוכות בהסכמה גוברת, הוא ממשיך להת־קדם — ואינו מהסס גם כיום להשמיע דיעת־יחיד הסותרת את השקרים המוסכ־מים של המימסד, והמעוררת עליו את שינ־את הרבים, שאינם רוצים לשמוע את האמת.

כך, בשבוע האחרון של השנה ה־25, היה העולם הזה הקול היחידי בארץ שתקף את החלטת הממשלה לפוצץ את שיחות קיסינג'ר, ואת הכנותיה לפוצץ את ועידת־ז'נבה. אנשי הימין והשמאל התאחדו, כרגיל, כדי להתייצב מאחורי הממשלה ולהמטיר עליה הודעות תמיכה ועידוד. העולם הזה הפר שוב את האחדות הקדושה.

על ההמשך אפשר להינבא מראש: מדי־ניות הממשלה תוביל למילחמה חדשה. אחרי המילחמה יתחיל מחול גדול של האשמות הדדיות. רבים מאותם שתמכו השבוע בממשלה, ושפחדו להצביע נגדה, יעסו אז להשכיח את התנהגותם השבוע, ויטיחו בפני הממשלה את כל הדברים שהעולם הזה אמר השבוע. והם ישנאו את העולם הזה שבעתיים, על שהעז להגיד את הדברים לפניהם, כשזה היה עדיין בלתי־פופולרי, וכשזה יכול היה למנוע אסון.

אנחנו כבר נהיה אז עסוקים בגיבוש תשובות חדשות לאתגרים החדשים של אז — ויתכן שנהיה אז שוב בלתי־פופולריים.

נדמה לי שבדרכו זו ממשיך העולם הזה במסורת העתיקה והטובה ביותר של עם ישראל.

זוהי דרכו של הנביא המסויים, שבא „לנתוץ ולהאביד ולהרוס, לבנות ולנטוע," ושהאמין כי תפ־קידו הוא להיות „איש ריב ואיש מדון לכל הארץ."

לפעמים זה מייאש, לפעמים מתסכל, לפעמים מעייף. אך השבוע יצרה מערכת זו את הגיליון ה־1311 שלה — באותה התלהבות ובאותו מרץ כמו את הגיליון הראשון.

אורי אבנרי

יותר
טעים
מפרחים
כאשר אתה בא לפגישה,
הבא לה בונבונייה נהדרת של עלית
ושניכם תהנו.
ל"עלית" מבחר נהדר של
בונבוניירות, איכות מעולה,
נפלאות כמתנה לכל חגיגה וארוע.
בונבונייירות של
עלית
ELITE
5 טעמים
פרסום י. ר. יעקבסון

מכתבים

לדרוש מן הממשלה

ברצוני לציין שנפלה טעות בדיווח על הדברים שאמרתי ביום־העיון בתל־אביב (העולם הזה 1959). נראה לי שהדבר די חשוב, כדי לבקשכם לפרסם את המיכתב — לשם תיקון.

לאחר שהתברר, מתוך מו״מ של שנים, שלא ניתן להשיג „מיפלגת־שלום" מאוחדת, לא הצעתי זאת עוד פעם. הצעתי היתה להקים — למטרה מוגדרת אחת —

פרופ' חנן אופנהיימר
פדרציה

„פדרציה של מיפלגות השלום" — בלי לשנות דבר בהרכבן האירגוני — ולשם הופעה משותפת בבחירות, וכקבוצת־לחץ על הממשלה.

לכן גם לא הצעתי מה שאנו נכונים לעשות — כי אין לנו כל אפשרות לעשות — אלא הצעתי שהפדרציה תדרוש מן הממשלה לעשות, ולכן הנוסח היה „לדרוש מן הממשלה להכריז על נכונותה..."

כל השאר הוא בהתאם לדברי.

פרופסור חנן אופנהיימר, רחובות

● בעל המיכתב הוא חתן פרס־ישראל לחקלאות.

חוצפה של התנחלות

כש„הפנתרים השחורים" עורכים הפגנה נגד מצוקת־הדיור והמחסור שבה נתונות רבבות מישפחות בישראל — אוסרים את מארגני ההפגנות ושולחים אותם לבתי־הכלא. אך כשחבורת פוליטיקאים חובשי כיפות סרוגות מנסים, בניגוד לחוק, להתנחל במעלה־האדומים ובסבאסטיה, ומתנגדים באלימות לחיילי צה״ל שנשלחו לפנותם — הם פטורים מכל עונש. יותר מכך, מאפשרים להם להתקשר בעזרת מכשיר־האלחוט הצבאי עם מיפקדתם, ולקבל משם פקודה להתנגד לצה״ל ולא לעזוב את המקום! ואז, באין ברירה, מפנים אותם בעדינות, מכניסים אותם לאוטובוסים ומחזירים אותם לבתיהם על חשבון משלם־המיסים הישראלי! אף אחד מהם לא נעצר ולא יועמד לדין...

בניסיונם הראשון להתנחל בסבאסטיה, אשר חל במוצאי חג־הסוכות האחרון, הוצאה לצה״ל פקודה ברורה — להתנגד למתנחלים רק בצורה פסיבית! כלומר, לא להפעיל כוח נגדם! נראה שלאיש שהוציא פקודה דבילית זו היו קולות המפד״ל יותר חשובים מכבוד צה״ל. כתוצאה מכך נדרס אז ונפצע קצין צה״ל, ומיספר ניכר של חיילים ספגו מכות נאמנות, כיוון שלא העזו להפר את הפקודה לא להפעיל כוח נגד המתנחלים. מאז לא שמענו שמישהו מבין המתנחלים אשר פגעו בצה״ל ועברו על החוק — נעצר, נחקר או נענש.

באותו זמן נשלחה קבוצת חיילים עם קצין, כולם חובשי־כיפות, כדי להקים מחסום ולמנוע מהמתנחלים לעבור דרכו, אולם הם את המחסום לא איישו, ולא הפריעו למתנחלים לעבור! עד כה לא שמענו שהקצין, שסירב למלא פקודה מפורשת — נענש.

בטלוויזיה הראו לנו את מאורעות ליל ההתנחלות, אך את דריסת הקצין ואת תקיפת החיילים לא הראו לציבור. האם דווקא קטעים אלה לא צולמו על־ידי צוות

(המשך בעמוד 8)

איש עסקים!
להידוק קשריך עם חו״ל,
חיסכון עצום בהוצאות התקשורת
וטיפול מסור, יעיל וסודי ביותר.
קונסורטיום אינטרנשיונל בע״מ
חברת שרותי הטלקס הפרטית היחידה
בישראל מזה 3 שנים.
תל־אביב, רחוב בר־כוכבא 13, טלפון: 299161 (10 קוים)

מיבצע
מיוחד
לחיילים
כל חייל שיחתום
בחודש אפריל מנוי על
העולם הזה
יקבל הנחה של
40%
השבועון יישלח
רק לדואר הצבאי

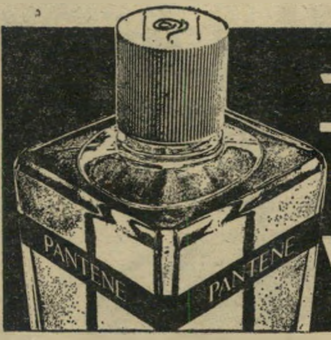

לשיער רעב
PANTENE
VITAMIN HAIRTONIC
מי שיער עם ויטמין

כלא 6

עתונים ישנים

כל כמה שנים מגיחה לפתע „הפרשה" מאוב העיתונים הישנים אל כותרות העיתונים החדשים. אך אפילו עובדה זו אין בכוחה לשנות את „עובדות החיים." לפיכך ממשיכה „חוכמת החיים" הידועה-לתהילה לטעון כי „העיתון של אתמול אינו שווה את הנייר שעליו הוא כתוב."

אני, לעומת זאת, כנראה לא-כל-כך „חכם בחיים" ואני משוגע לחלוטין על עיתונים ישנים. תנו לי עיתונים ישנים, ואני עוזב הכל-הכל ושוקע עמוק בתוכם.

ובשיגעון הזה של קריאת עיתונים ישנים יש, לגבי לפחות, כיף, כיף לא־נורמאלי. אתה פתאום מגלה כל מיני מאורעות שלא ידעת עליהם. אתה מגלה כל מיני עובדות שניסו להסתיר ממך. אתה מגלה מה אמרו כל מיני אנשים בכל מיני זמנים על כל מיני דברים — וזה תמיד מעניין, בהשוואה למה שהם אומרים היום. כיף לא-נורמאלי.

למשל, אתה מחטט ומגלה שבאוגוסט 1950, הרבה אחרי חתימת הסכמי שביתת-הנשק עם מדינות ערב, גירשה ישראל את תושביה הערביים של מג'דל (שהפכה למגדל-אשקלון ואחר-כך לאשקלון) לרצועת עזה.

ולמי שגילה רק במילחמה האחרונה שדובר צה"ל משקר, כדאי לקרוא את הודעת דובר צה"ל על פעולת עזה המפורסמת, כפי שהובאת ב„דבר" מיום 2.3.55 :

„ביום ב' בערב (28.2) הותקפה יחידת צה"ל ליד קו שביתת הנשק הישראלי-מצרי מול העיר עזה. בין הכוח המצרי התוקף לבין היחידה הישראלית התפתח קרב עז, אשר החל בשטח ישראל ונמשך לתוך שטח רצועת עזה. כוח האוייב נהדף. אחרי ניתוק המגע חזרה יחידתנו לבסיסה. ליחידה מיספר נפגעים."

זאת, שלא להזכיר את הודעתו המפורסמת של בן-גוריון (19.10.53) על פעולת קיביה : „עשינו בדיקה מדוייקת ונתברר לנו בהחלט, כי אף יחידה צבאית אחת, הקטנה ביותר, לא נפקדה ממחנה בליל התתקפה על קיביה."

לעומת זאת אתם יכולים למצוא ב„מעריב" מיום 7.10.55, תחת הכותרת „אין אתה יכול להידבר עם אללה," את הפנינים הבאות, פרי-עטו של ד"ר עזריאל קרליבך המנוח :

„...בעולם האיסלם מולך הרצון המעומעם, האפל, הבלתי-מוסבר, של אללה. מולך רודן קפריזי, מוסתר, חולני. הוא רצה כך־וכך, ואין מהרהרים אחריו ואין שואלים. זו עיקרה של דת האיסלם — לא לשאול...

...אם הם חולים — אין זו בערות ופיגור בלבד, ואך מגוחך לשלוח להם תרופות ולחשוב שיחלימו. זה — האיסלם. זו הדת השוללת מיסודה את התערבות האדם בגורל שנועד לו.

אם אין אצלם תנועה סוציאליסטית — אין זה רק מפני שהם בורים ומשועבדים לבעלי הנכסים. זה — האיסלם... אם אין אצלם דמוקרטיה — אין זאת מפני שלא היתה להם הזדמנות להגשימה. זה — האיסלם. זה שחינך אותם לסגוד לשוט.

אם אין אצלם לא מיפלגות ולא עיתונות חופשית ולא סיפרות ולא בתי-ספר ולא מיכללות ולא אנשי-מדע ולא אמנים — זה האיסלם...

הארצות האלה אינן סובלות לא מעוני ולא ממחלה ולא מבערות ולא מנצלנות. הן סובלות רק מן האיומה שבמכות — האיסלם... הסכנה היא בפסיכולוגיה של האיסלם, שאינו יכול להשתלב בעולם התועלתיות והקידמה, החי בעולם הזיות, מוטרד מהתקפות נחיתות ושיגעונות-גדלות, החולם חלומות החרב הקדושה. הסכנה היא בתפישת העולם הטוטליטרית, בתאוות-הרצח הטבועה בדמם, בחוסר-ההיגיון, בטימטום, בחמימות המוח, ברברבנות... תגובותיהם — על כל דבר — אין להן שום שייכות לשכל הישר. הן כולן רגשניות, בלתי-מחושבות, רגעיות, חסרות-שחר. תמיד מדבר מתוך גרונם — חולה־נפש. עם הכל אתה יכול „לדבר ביזנס," אף עם השטן. אך לא עם אללה...

הוא איננו רק האוייב שלנו מפני שאנו יושבים במקרה כאן. הוא היה אוייב לנו גם אילו ישבנו בקוטב הצפוני. הוא אוייב כל מחשבה פוריה, כל יוזמה טובת-לב, כל רעיון יצרני...

הוא החשיכה.

הוא הריאקציה.

הוא הכלא לחמש-מאות מיליון בני אדם מעונים..."

דוד בן־גוריון
אחה"צ — שלום, בערב — מילחמה

זהו, בערך. נחמד מאוד. ואפשר למצוא עוד דברים נחמדים, למשל, נאומו בכנסת של ראש-הממשלה דוד בן-גוריון ביום 2.11.55 :

„...לשם מניעת הסכנות הצפונות במצב הפרוע הקיים, אני מוכן להיפגש עם ראש ממשלת מצריים ועם כל אחד משליטי ערב, בהקדם האפשרי למען הסדר הדדי ללא תנאים מוקדמים. ממשלת-ישראל מוכנה להסדר של שלום קיים ושריר ולשיתוף-פעולה מדיני, כלכלי ותרבותי בין ישראל לשכנותיה לאורך ימים."

נחמד. יפה מאוד אפילו. אלא שאם אתה קורא עיתונים ישנים, אתה מגלה שבאותו יום ממש, כמה שעות לאחר-מכן, ביצע צה"ל פשיטה גדולה על צבחה המצרית באיזור ניצנה.

זאת היתה מה שנקרא „פעולת-תגמול". כולנו זוכרים את „פעולות-התגמול" של שנות החמישים, אך איש אינו זוכר, משום-מה, „פעולת תגמול" מ-5.4.56, שלא היתה אלא הפגזת כיכר-השוק בעזה. מספר „על המשמר" מיום 4.6.56 בציטוט מתוך „א.פ. סטונס וויקלי" מוושינגטון :

„...מיקרי-ההריגה האלה תבעו מעשה-תגמול צבאי. אין כל סיבה שהמצרים יורשו לירות מעבר לגבול בלא שיבואו על עונשם, ואולם הדבר שעורר ביקורת קשה בישראל היה אופי ההפגזה שנערכה למחרת היום, דהיינו, ביום חמישי. זהו יום השוק הערבי העיקרי, מאחר שלמחרתו חל יום-המנוחה הערבי. הפגזים הישראלים פגעו בכיכר השוק וגרמו ל-40 הרוגים וכמאה פצועים, רובם אזרחים, לרבות נשים וילדים של הפליטים הערביים."

מפתיע ? אולי. והנה קטע ממאמר של שמואל שניצר החי וממשיך לכתוב, כפי שהופיע ב„מעריב" מיום 7.8.58 תחת הכותרת „שלום עם הנאצריזם ?" :

„מתי, בכל חמשת אלפי שנות ההיסטוריה הצליח עם בעל תרבות גבוהה יותר „להשתלב" בתוך סביבה בעלת תרבות נמוכה יותר ? האם — לצורכי ההשתלבות — עלינו לוותר על העקרונות הדמוקרטיים של ממשלנו ? האם עלינו להוריד את רמת ההיגיינה שלנו ? האם עלינו לסגור את בתי-הספר ואת מוסדות-הבריאות שלנו ? האם עלינו למסור את השילטון לידי מפקדי גייסות־השיריון שלנו ?

איך יכולים אנו לנטוש את המאה-העשרים כדי לשוב אל המאה ה-12 ? כיצד יבוצע הדבר הלכה-למעשה ? איך נוכל לא להיות זרים בעולם ההפיכות והרציחות וההתנגשויות אשר מסביבנו ? האם עלינו לטפח בילהרציה, לקרוא דרור לטרכומה, להשתכר 30 לירות בשנה ?"

זהו. עד כאן הלקט הלא-כל-כך מיקרי שאספתי עבורכם מעיתונים ישנים.

ויש לי גם הצעה חדשה ל„חוכמת החיים" — „העיתון של אתמול לא שווה שווה (מחק את המיותר לפי „חוכמת החיים" שלך) את הנייר שעליו הוא כתוב — כי הוא מכסה על העיתון של שלשום."

אז רוצו לקנות את העיתון של מחר.

צ'או.

הדמיון עולה על כל מציאות

בזמן האחרון מנסים כל מיני אנשים להפיץ שמועות זדוניות כאילו „המציאות עולה על כל דימיון."

אל תתנו לאף אחד לרמות אתכם. ההיפך הגמור הוא הנכון — הדמיון עולה על כל מציאות.

למשל הסיפור הבא, שקורה לי או לך לפחות כמה פעמים בשבוע :

אתה ברחוב.

לפתע מגיחה לתוך חייך יפהפייה משגעת, חתיכה לא־נורמאלית, פצצה מטרפת ; בדיוק־בדיוק אחת כזאת כמו שאתה אוהב.

ואתה באמת מתאהב בה.

אך לפני שגמרת להתאהב, היא כבר נעלמת מאחורי הפינה ויוצאת מחייך לנצח.

וזהו בדיוק הזמן להפעיל את הדימיון. (אני לא יודע מי האיש שהמציא אותו, את הדימיון ; אבל הוא היה אדם יקר, אדם יקר.)

זה יכול להיות דימיון רומנטי — אתה והיא מחזיקים ידיים בחורשת האקליפטוס ושוחקים מלוא פה אל הפרוטה והירח הבוהקים ממעל בליל שרבי מקסים.

זה יכול להיות דימיון מישפחתי — בית קטן, רעפים אדומים, שווייץ, אח, שלושה ילדים, כלב.

וזה יכול להיות סתם דימיון מיני פרוע... בבקשה — חופשי על הבאר...

אבל תפעילו רגע את הדימיון ותתארו לכם שלא. שזה לא היה קורה כך. שבמקום להתאהב ולדמיין וללכת הביתה מאושרים, הייתם ניגשים אליה ומתחילים איתה ומנסים להגשים את הדימיון, להגשים את החלומות.

באמת לא צריך הרבה דימיון כדי להבין שאסור. אסור להגשים חלומות. צריך לחלום ולדמיין. הרבה והמון. אבל אסור להגשים חלומות.

אל תעשו את הטעות הזאת. רבים ניסו לפניכם ונכשלו. למה לכם !

0316028
קורבי ניב

מכתבים

(המשך מעמוד 6)
הטלוויזיה, או שהם נגנזו מטעמים פו־ליטיים?

גם בכנסת לא העז אף נבחר להעלות נושאים אלה ולדרוש תשובה מהממשלה, אם נעצרו ונענשו העבריינים ומי הם. נראה שבישראל ה„דמוקרטית" יש שני מיני חוקים: אחד בשביל האזרח הקטן הנושא בעול המדינה, ושני — בשביל הפוליטיקאים.

לי, אישית, קשה להאמין שהמתנחלים במעלה־האדומים ובסבאסטיה, יצאו לשם בלי נשק אישי ובלי אפשרות להגן על עצמם ועל ילדיהם מהתקפות של מחב־לים. אם היה להם נשק, מי נתן להם אותו? האם נתינת נשק לאנשי גוש־אמו־נים אלה אינה עידוד להתנחלויות נוספות?

ש. אישרוביץ, רמת־גן

יחס טוב בזכות המאמר

תודה על המאמר על המפקחים של משרד־החינוך (העולם הזה 1952). הקייץ אני שוב מועמדת לשוק־העבדים (מיש־רד־החינוך). אם אזכה ליחס קצת יותר טוב — הרי זה בזכות העולם הזה.

חבל רק שהסתפקתם במאמר כל־כך קצר. אין ספק שהיה לכם חומר לספר שלם.

רבקה, תל־אביב

● בינתיים פורסם דו״ח רשמי, המאשר את טענות העולם הזה.

לא בגלל דן שילון

אני מודה לכם על זה ששמי מוזכר לעיתים כה קרובות בעיתונכם.

1. נכון שהוחלט להקים בטלוויזיה כר־טסת של אישים (העולם הזה 1959) שבה ירוכז חומר אינפורמטיבי על אישים שו־נים במדינה.

2. נכון שהוצע לי לעזור בריכוז מיב־צע זה, אך לא קיבלתי את ההצעה.

3. עזבתי את מחלקת־החדשות לא רק בגלל דרישתו האולטימטיבית של דן שי־לון, אלא בגלל שאינני מוכנה לעבוד עם

דרורה בר־עם
תמונה עדכנית

אנשים שאינם מתנהגים כבני־אדם, עם כל המשתמע מכך.

4. אין שום קשר לכרטסת זו ולמחלקת החדשות, כי היא נועדה לשרת את הרדיו והטלוויזיה.

5. לכן, גם אין שחר לכתוב כאילו שאני חוזרת למחלקת־החדשות בדלת ה־אחורית; אילו רציתי לחזור למחלקה בדלת הקידמית יכולתי, באמצעות בית־דין לעבודה, אך לא חפצתי לעבוד במחי־צתו של אדם שאינו ראוי שיעבדו עימו.

6. אני עובדת במחלקת־ההגשה בטל־וויזיה לשביעות־רצונו של דן שילון, ש־חושב קרוב לוודאי שנכנעתי לטרור ש־הוא מפעיל.

רצ״ב תמונה עדכנית.

דרורה בר־עם, ירושלים

מידבר גובי דווקא באסיה

אכיר טובה למי שיעיר בשמי למחבר התשבץ (העולם הזה 1958), כי מידבר גובי (הגדרה 13 מאוזן) אינו באפריקה, כפי שצויין, אלא באסיה (לייתר דיוק, על גבול סין ומונגוליה).

חכמים, היזהרו בדבריכם.

מ. פנחסיק, קריית־חיים

● תודה לקורא פנחסיק על ההערה

אתה קורא מודעה זו קרוב לסניף של בנק הפועלים.

ייתכן שלא הבחנת בכך.
החבוון, איפוא,
סביבך באיזור בו אתה נמצא
ולבטח תגלה אותו.
בשנים האחרונות "צצו"
בארץ סניפים חדשים רבים
של בנק הפועלים. זאת
כדי ל"התקרב" ככל האפשר
ללקוחותיו באזורים השונים
ולתת להם שירות טוב יותר.

כל הסניפים ממוזגי-אויר
ברבים מהם תהוה
ממוסיקת-רקע עריבה
ובחלקם הגדול משירותיו של
הבנכול - פקיד הבנק האישי שלך.
אלה הם רק כמה מן
השינויים השקטים המתרחשים
בבנק הפועלים כל העת.
פתח חשבון בסניף שלידך
והווכח בהם בעצמך.

בנק הפועלים בע"מ

אל תחבוש את יצרך!

קנה עוד היום את הספר

ZOO ארץ ZOO?

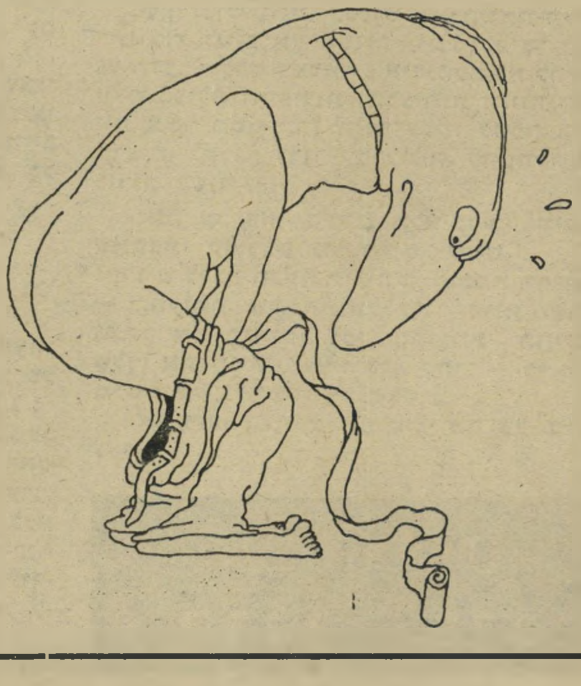

כתבו: ב. מיכאל, חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון

ציירו: דודו גבע, דיק קודור

אל תאמר בכית - עד שלא צחקת!

מכתבים

הצודקת (מקורה של השגיאה בפליטת־קולמוס, כמובן) — וגם על המחמאה.

לקצץ ברשות־השידור

לאור הצימצומים והחיסכון המתחייבים מהמצב במשק, ברצוני להציע לצמצם את תקציבה של רשות־השידור. אני, וודאי אלפים כמוני, יכולים להסתפק בשמיעת תחנות־שידור מחו״ל.

לדוגמה: מוסיקה מתחנות ביירות ומונטה־קרלו, ומהדורות־חדשות מקאהיר, ביירות, בי־בי־סי, וכו׳. לצורך שטיפת־מוח תספיק לנו הטלוויזיה הישראלית.

אריה בר, חיפה

טעות לעולם חוזרת

הבנק עם שוק ניירות־הערך והמוסדות הפועלים בו. כן יהיה אחראי לטיפול בחקיקה הבנקאית ובתכנון התפתחות מערכת הבנקאות לטבת ארוך ויוסיף לטפל בבעיות הקשורות בפירוקו של בנק א״י־בריטניה.

מעריב, 17.3.75

יגאל לביב, תל־אביב

דיעה אחת — ודיעה אחרת

בכתבה „איכוח" (העולם הזה 1956) לועג אורי אבנרי לצורה שבה אמצעי־התיקשורת מלבנים בעיות, והוא נותן אפילו דוגמה כיצד מתנהל ויכוח שם. גם אני, כמו אורי אבנרי, חרד לנקודה הזו ומסכים בהחלט שצריך להעמיד תמיד אנשים בעלי דיעות נוגדות, כדי שהנושא המטופל אכן ילובן.

אבל גישה זו עומדת בסתירה מסויימת לעמדה שנקט אורי אבנרי ביחס למיספר אישים שאותם אני מעריך, בעובדה שהפיצו את החוברת דיעה ישראלית אחרת. אני, אישית, מזדהה עם הרעיון שחוברת זו באה לייצג, ומבחינתי הפכה מודעותי לנושא המייוצג רחבה יותר, כתוצאה מקריאת החוברת.

אך לדעתי, חטאה החוברת לנושא, שכן כל האנשים שהשתתפו ברב־שיח הנ״ל היו כולם על גל אחד — ולא היה אפילו אחד שיציג דיעה נוגדת, על־מנת להתמודד עם הבעייה משני הכיוונים. כולם הסכימו וחיזקו את דיברי כולם, ובאיזשהו מקום זה מסתדר יפה עם הדברים אשר נגדם מרים אורי אבנרי את קולו.

גבי תורג׳מן, עפולה

● החוברת אינה מתיימרת להיות ויכוח בין בעלי דיעות שונות, אלא להיפך — רב־שיח בין אנשים בעלי דיעות דומות, שביקשו להאיר במשותף צדדים שונים של בעייה. משום כך נקראת החוברת דיעה ישראלית אחרת, ולא דיעות ישראליות אחרות.

מהתלה פחות־או־יותר

במדור „אנשים" (העולם הזה 1958), כתבתם כי מסיבת־פורים של עובדי־הרדיו „התנהלה באווירה של חיסול חשבונות אישיים," והראייה שהבאתם — תחפושת־קוף שלי ועליה שלט: „אני לא משה חובב."

כיד הדימיון הטובה הדבקתי משמעות אפלה לתחפושת־הפורים שלי. לא היה בדעתי לחסל חשבונות, וודאי לא לפגוע באיש. מדובר במהתלת פורים מוצלחת פחות־או־יותר — והפירוש הרכילותי שלכם היה מיותר וחסר־טעם.

רזי ברקאי, ירושלים

עם תנאים — ובלי תנאים

במאמר שהתפרסם במוסף ידיעות אחרונות לפני כשלושה שבועות, הסכים הד״ר משה קרוי להתראיין בתנאי שהכתב יפרסם את סיפרו ויזכירו מדי־פעם.

ואילו בכתבה של אורי אבנרי (העולם הזה 1957), שאגב היתה הכתבה הכי מעניינת ורציונלית בנושא, ומנותחת בצורה בהירה, לא הוזכר שמו של הספר כלל. הבנתי שד״ר קרוי לא העמיד בפני אבנרי כל תנאים. זה מעניין!

א. אלברט, כרמיאל

השמצות וגועל־נפש

בכעס ובחימה קראתי את המאמר על הלחישות המשמיצות את כוכבה לוי (העולם הזה 1959). האם אין השוטרים הגורליים האלה יודעים, שמילה הנזרקת לחלל אי־אפשר להחזירה? מה איכפת להם מי היא כוכבה לוי ומה מיקצועה? ובעיקר במצב קריטי, האם זה משחק תפקיד?

האם בכל מיקרה ומצב חייבים לחפש נקודה שלילית, ואפילו תהיה לא־נכונה? לצערנו, רובם הגדול של השוטרים מתהדרים במדים ולא בראשיהם, ולא לחינם מכנים אותם בארצות שונות בכינויים משפילים.

א. בן־שמואל, כרמיאל

כוכבה לוי

שוטרים גועליים

דרוש אריק שרון הפוך

קראתי בעיון את מאמרו של אורי אבנרי „ליכוד הגופיפים" (הארץ, 14.3.75), ואני בא בתשובה משלי — איך לצאת מן ה־

(המשך בעמוד 12)

על דירותיך, ירושלים, הפקדתי חוקרים

סימה של הרובע, מיהרו להירשם בתור.

גל זה של נרשמים כלל בעיקר בעלי דירות ואמצעים, שנוכחו כי הגל הראשון — של הנזקקים האמיתיים — קיבל דירות בחצי־חינם. כאשר הגיע גל עופות־הטרף התברר, כי אין כבר דירות פנויות לחלוקה. ואז המציאה החברה את מה שקרוי דירות־לשיפוץ־עצמי. כלפי חוץ הוצגה השיטה כאילו החברה נותנת למבקש חורבה רעועה והוא משפצה על חשבונו, וחוסך את כספי המדינה. אך למעשה מבצעת החברה את כל עבודות התשתית והשלד, כך שלרוכש לא נותר אלא להשלים את פנים הדירה.

כך, למשל, הדירה שקיבל לשיפוץ־עצמי צבי גלוזמן, מי שהיה מנהל מחוז ירושלים של מישרד־השיכון. גלוזמן קיבל דירה לשיפוץ־עצמי ברחוב בית־אל, גוש 31. באותו בית יש עוד תשע דירות שהיו צריכות להיות משופצות על־ידי החברה. בדרך־פלא שיפצה החברה גם את הדירה של גלוזמן, שהיתה צריכה להשתפץ על־ידו, באופן עצמי.

אחרי שדירתו של גלוזמן הושלמה, הוא השכירה לאחרים. הוא עצמו ממשיך לגור בדירתו הקודמת. הדירה המשופצת שלו עלתה לו 80 אלף לירות, מהן 40 אלף שקיבל משכנתה נוחה ממישרד־השיכון.

כמו גלוזמן, כך גם אחרים. למשל:

ועדת־חקירה בדקה פרשת חלוקת דירות למכובדים

גולן! יוסף גולן, לשעבר יועץ בכיר לראש ממשלת סנגל, נימנה עם רוכשי הדירות בעיר העתיקה.

בסוף חודש דצמבר 1974 הוגש לשר־המישפטים, חיים צדוק, דין־וחשבון של צוות־בדיקה שהקים השר, לחקור את מימצאי מבקר־המדינה על החברה לפיתוח ושיקום הרובע היהודי בעיר העתיקה. ה־צוות, בהרכב עורך־הדין ארווין שימרון שהתמנה יושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה, משה בן־זאב היועץ־המישפטי ל־חברה ושלמה וינגורד, המבקר הפנימי, המליץ להקים ועדת־חקירה שתבדוק את כל המיקרים שבהם מכרה החברה דירות לפרוטקציוניסטים לשיפוץ עצמי, ולדווח על כל המיקרים שייראו בעיני ועדת־החקירה חריגים מבחינת המועד או תנאי ההתקשרות עמו.

כעבור שבועיים, ב־14 בינואר השנה, מינה השר צדוק את הוועדה האמורה, ב־הרכב עורך־הדין יצחק נגר (יו"ר), רואה־החשבון יצחק מן, ושלמה בלקינד — מנכ"ל החברה לפיתוח ירושלים. חקירתה של ועדה זו מהווה שלב חדש בפרשת הדירות ברובע היהודי בעיר העתיקה, פרשה ש־הדיה הגיעו לציבור כבר באמצע שנת 1974 באמצעות העיתונות, בעיקר בעקבות חקירה מיוחדת של העיתונאי ישראל הראל במעריב.

כאשר החליטה הממשלה, אחרי מילחמת ששת־הימים, להזרים מיליונים רבים לשיפוץ ובניית הרובע היהודי בעיר העתיקה, הופנו לעבר המקום עיניהם של ציידי־הזדמנויות רבים. קיימת שיכבה רחבה, המונה כמה אלפי אנשים, היושבת על הגדר וממתינה בעיניים לטושות להזדמנויות מעין אלו. בני שיכבה זו הם בדרך־כלל הראשונים המקבלים דירות נטושות של פליטים ערביים, הם הראשונים הזוכים מן ההפקר בשלל הנופל בידי המדינה. בירושלים ארבו אנשיה של שיכבה זו לכמה הזדמנויות: האחת, בתי הכפר הערבי אבו־טור שהפך מישכן ליפי־נפש ואמנים שקיבלו מעיריית ירושלים דירות בכפר בתנאי־חינם; השנייה, בתים בשכונות הערביות המקיפות את ירושלים, כמו בית־חנינא ושועפאת.

דירות ★ בחצי־חינם

ההזדמנות הקוסמת ביותר היתה הדירות הצפויות לחלוקה על־ידי החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי. בתחילה, עת החל השיפוץ, לא מיהרו עופות־הטרף לבוא. הם המתינו לראות מה יקרה. רק כאשר התברר כי הממשלה משקיעה סכומי־עתק בתיכנון מעולה ובבנייה מק־

גאון יהורם גאון, הזמר הפופולרי וכוכב־הסרטים, מופיע ברשימת רוכשי הדירות בעיר היהודית המשוחזרת. גאון הוא בן למישפחה ספרדית עתיקה.

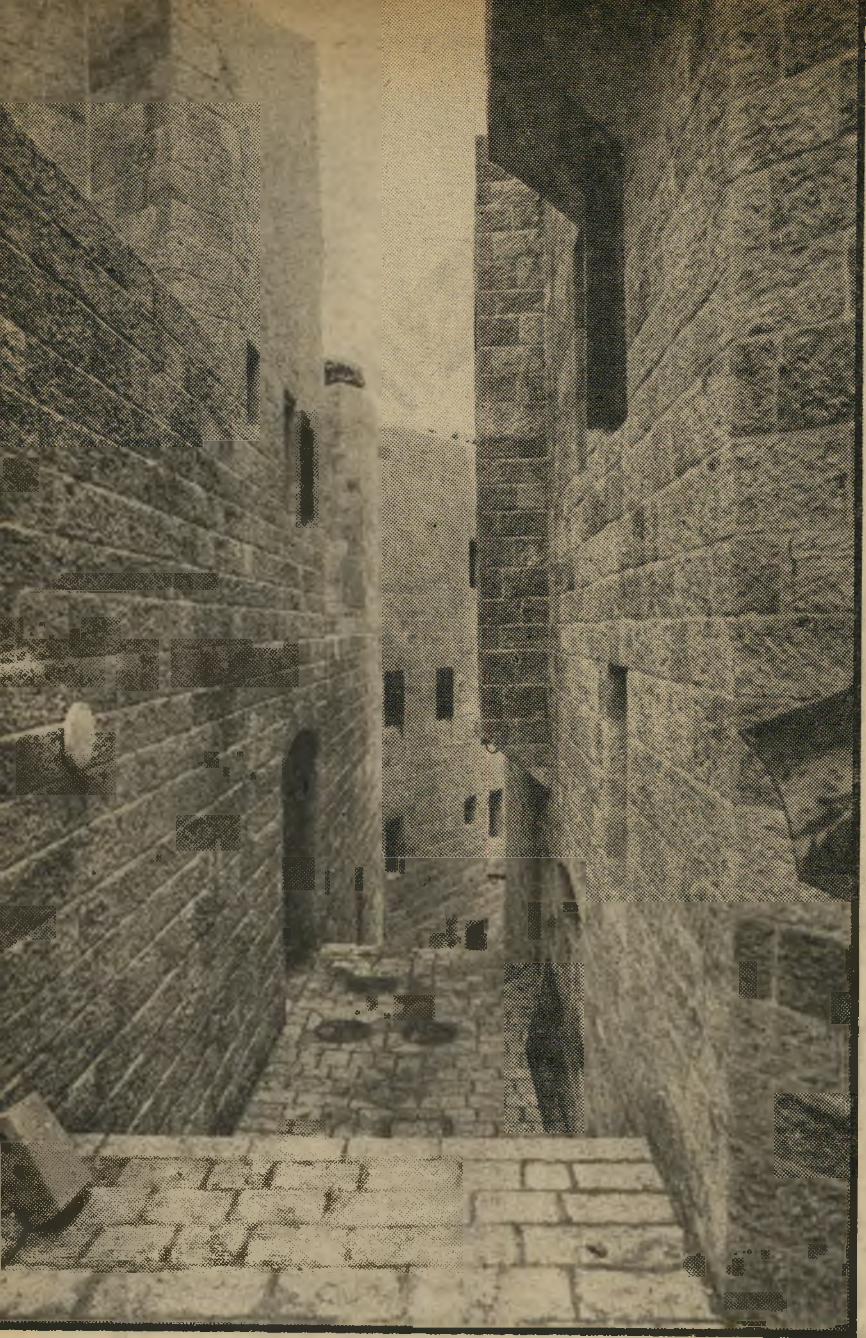

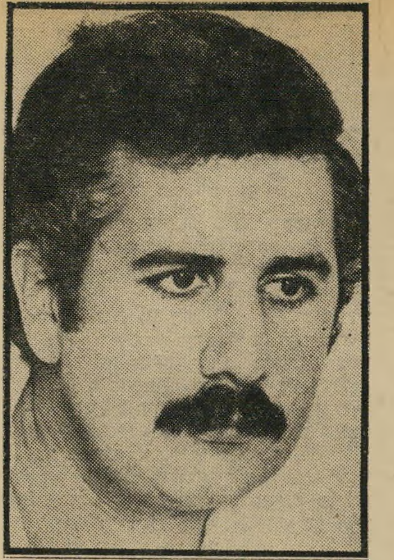

ספדי משה ספדי, הארכיטקט הישראלי שהתפרסם בעו־לם כולו עת תיכנן בית־מגורים חדיש לתערוכה העולמית במונטריאול, עלה ארצה ורכש לו דירה ברובע היהודי.

מאיר ביבר, לשעבר מנהל אגף הפוגרמות במישרד־השיכון; חיים דבירי — לשעבר פקיד בכיר במישרד־השיכון; מיכה טל־מון — פקיד בכיר במינהל מקרקעי־יש־ראל; אשר אולניק — סמנכ״ל מישרד־השיכון.

בין הנרשמים נמצא גם יוסף גולן, ש־קיבל דירה בשטח של 176 מטר מרובע נטו ועוד חצר של 42 מטר, תמורת 33 אלף לירות. גולן, שהיה יועץ ראש ממ־שלת סנגל והמנהל עתה חברה לתיכנון כללי ברומא, אומר שהשקיע הון־עתק בשיפוץ הדירה עצמה. כמו גולן, כך גם הארכיטקט משה ספדי, שנרשם יחד עם גולן בסוף 1972, שנה וחצי לאחר תום ההרשמה.

דירה ריקה אחרת בעלת שטח דומה היא של אמריקאי בשם הארי זיבנברג, ה־עומדת ריקה כל העת. אחיו, תיאו, קיבל תחילה מיגרש בגיבעת־המיבתר, ובנה עליו בית, ואחר מכר את הבית עם המיגרש ועקר לדירה סמוכה לזו של אחיו ברובע היהודי.

דמות ידועה אחרת שקיבלה דירה היא רחמים כלנתר, שיש לו דירה משלו ב־ירושלים העברית. כך גם דוד הגואל, מפקד מחוז ירושלים לשעבר, שדירתו ברובע היהודי היתה ריקה זמן רב. אישיות מפור־סמת שזכתה בדירה מן ההפקר הוא הזמר יהורם גאון.

ניהול
בצורה מופקרת

אחרי שמבקר־המדינה גילה אף הוא כי היה משהו רקוב בחלוקת דירות־ההפקר. בדק צוות־הבדיקה בראשות עורך־הדין ארווין שימרון את מימצאי המבקר.

הצוות כתב כי הוא רואה בחומרה מיקרה שבו שולמו לקבלן שבנה דירות ברובע מיקדמות על חשבון עבודות, ואילו בעת התשלום הסופי לא הביאו בחשבון את המיקדמות שכבר קיבל.

הצוות הורה לחברה לנקוט צעדים תקי־פים לביטול חוזים של אנשים שהוקצו להם דירות ואינם מתגוררים בהן למעשה. נוסף לכך יבדקו את רשימות המועמדים, וינפו מהן את מי שאינו ראוי להיכלל.

למעשה, מאשר הצוות כי החברה נוהלה בצורה מופקרת, תוך זלזול מוחלט בנוה־לים ותוך גלישות מדאיגות לתחומים של אי־סדרים. הצוות מציין כי הנהלת החברה כולה הוחלפה, מערכת ניהול־החשבונות הוחלפה כולה, וההנהלה החדשה מנהיגה סדרים חדשים.

ראש־הממשלה,
יו״ר החברה

אי־הסדרים שנתגלו בחברה הביאו את ח״כ אהרון אפרת להגיש, בתחילת פברואר השנה, שאילתה לראש־הממשלה. שאל אהרון אפרת:

האם ידוע לראש־הממשלה שהוא־עצמו מכהן כיושב־ראש החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים?

האם ידוע לו שקיימת ועדת חליפים ה־עומדת בראש החברה, ושלראש־הממשלה יש חליף בוועדה, המשמש יושב־ראש ה־וועדה מאז הוקמה החברה בשנת 1968 ועד הגשת השאילתה?

האם יודע ראש־הממשלה מי היו החליפים שלו בוועדה?

האם קיבל ראש־הממשלה מחליפיו דיווח על פעולותיהם בשמו בחברה?

האם ידוע לראש־הממשלה כי בחברה שהוא אחראי עליה נמצאו ליקויים חמו־רים?

האם ידוע לו כי החברה חילקה דירות ללא קריטריונים, תוך העדפות אישיות ובלי לגבות התחייבויות כספיות רבות?

על שאילתה זו השיב שר־המישפטים ב־שם ראש־הממשלה. הוא אמר כי ראש־הממשלה קיבל את הודעת מבקר־המדינה, שמסר ליועץ־המישפטי־לממשלה חששות למעשים פליליים, והנושא נמסר לבדיקת המישטרה. כן מינה ראש־הממשלה, ב־אמצעות שר־המישפטים, צוות־בדיקה ו־ועדת־חקירה. ובעיקר: שר־המישפטים הח־ליט לשנות את המיבנה של החברה. כיום מורכב הדירקטוריון שלה מחברי הממשלה כולה. מעתה תהיה זו חברה רגילה, במיס־גרת רשות החברות הממשלתיות, שתמנה לה דירקטוריון כמקובל.

לא נותר אלא להמתין לתוצאות־חקירת ועדת־החקירה והמישטרה.

כלנתר רחמים כלנתר, האיש שעל שמו נקרא ה״כלנתריזם״, זכה בדירה בעיר העתיקה.

מכתבים

(המשך מעמוד 9)
בוץ הפוליטי־חברתי במדינה. כי לדעתי, לא מצא אורי אבנרי את הנוסחה הגואלת והוא, יחד עם חבריו־לדיעה, יעמדו לפני שוקת שבורה בבחירות החדשות, ובאלה שאחריהן.

את המצב הפוליטי אצלנו רואה הוא באור נכון: „(אצלנו) ציבור קטן־יחסית של אזרחים משכילים ובלתי־תלויים, המואסים במימסד הקיים" — — — „אין בעצם אלטרנטיבה" — — — „כוונתנו — גיבוש פיתרונות חדשים לבעיות־היסוד של המדינה" — — — „קרה אותו דבר בדיוק לכל התנועות שקמו בעיקבותינו: כולן קפאו בשלב ההקמה, נכשלו בניסיונות למשוך אליהן כוחות חדשים, לא הצליחו להתאחד, וממילא החל בכולן תהליך של כירסום והתשה."

„אם לא נתגבר עליו (על המחדל), ישאל ההיסטוריון בעוד מאה שנה, מדוע לא קמה בישראל בעוד־מועד תנועה של התחדשות והצלה." — — —

„דרוש מעין אריק שרון הפוך." — — — —

אין ספק, התיזה של אורי אבנרי היא נכונה ונאמנה למציאות. אולם הוא טועה בהצגת האנטי־תיזה הגואלת, והמסוגלת לשנות את מצב החולי מן הקצה אל הקצה. כי בלי השתחררות מן האידיאולוגיה הציונית שהביאה את המדינה למצב ללא־מוצא, אין תוכניתו ל„סוציאליזם דמוקרטי" או „ליברליזם מתקדם" או עצתו „לרדת מן הדרך להרס עצמי" ו„לעלות על דרך חדשה" — אלא מילים ריקות מתוכן, ולא סם־מרפא לבעייה כולה.

כי „ליכוד דמוקרטי־סוציאלי" מהווה ההיפך הגמור והשלילה מכל המיבנה הפילוסופי והתיאורטי של הרעיון המרכזי של המימסד. בלי ציון מפורש של בעיית־היסוד של המדינה, שהיא־היא העומדת כאבן־נגף מול התחדשות והצלה, כולנו נלך מדחי־אל־דחי; בלי לציין אף במילה אחת את המיתוס הציוני ואת האנכרוניזם שבו, אין אורי אבנרי מתקרב לפיתרון הבעייה, אלא מהווה מחדל נוסף.

צריך לתפוס את השור בקרניו...

אליעזר פומרנץ, נהריה

עיתונים בבלגיה

הגיע הזמן שמישהו יתלונן על רדיפת־בצע, בכל מה שנוגע לעיתונים מישראל שנמכרים באירופה. ברוב הערים הגדולות יש רק מקום אחד שבו נמכרים הצהרונים, לרוב על־ידי יהודי־מקומי. גיליון סוף־שבוע של מעריב או ידיעות אחרונות עולה למעלה מ־7 לירות ישראליות, או בין 45 ל־50 פרנקים בלגיים.

לפי ידיעות ממקור ראשון, המצב במינכן אינו טוב יותר. אגב, הייבואנים היהודיים עושים הכל כדי שסחורות מתוצרת־הארץ יימכרו אך־ורק אצל היהודים, כך שחוץ מתפוזים ומיץ, אין כלל תוצרת ישראלית בחנויות הכל־בו הגדולות.

בתוך חשיכה זו של רדיפת־בצע „יהודית־גלותית" יש אור אחד, וזהו סוכן

אברהם קופל
רק בגיטו

הנסיעות (היהודי) שלי, שהוא אולי הכי טוב בבלגית. חבל שאין לו סניפים אחרים מחוץ ל„גיטו" היהודי כאן.

כיוון שאיני חי מחסדי „אחי גיבורי תהילת הממון," אנא פרסמו את תמונתי ושמי המלא.

אברהם קופל, אנטוורפן

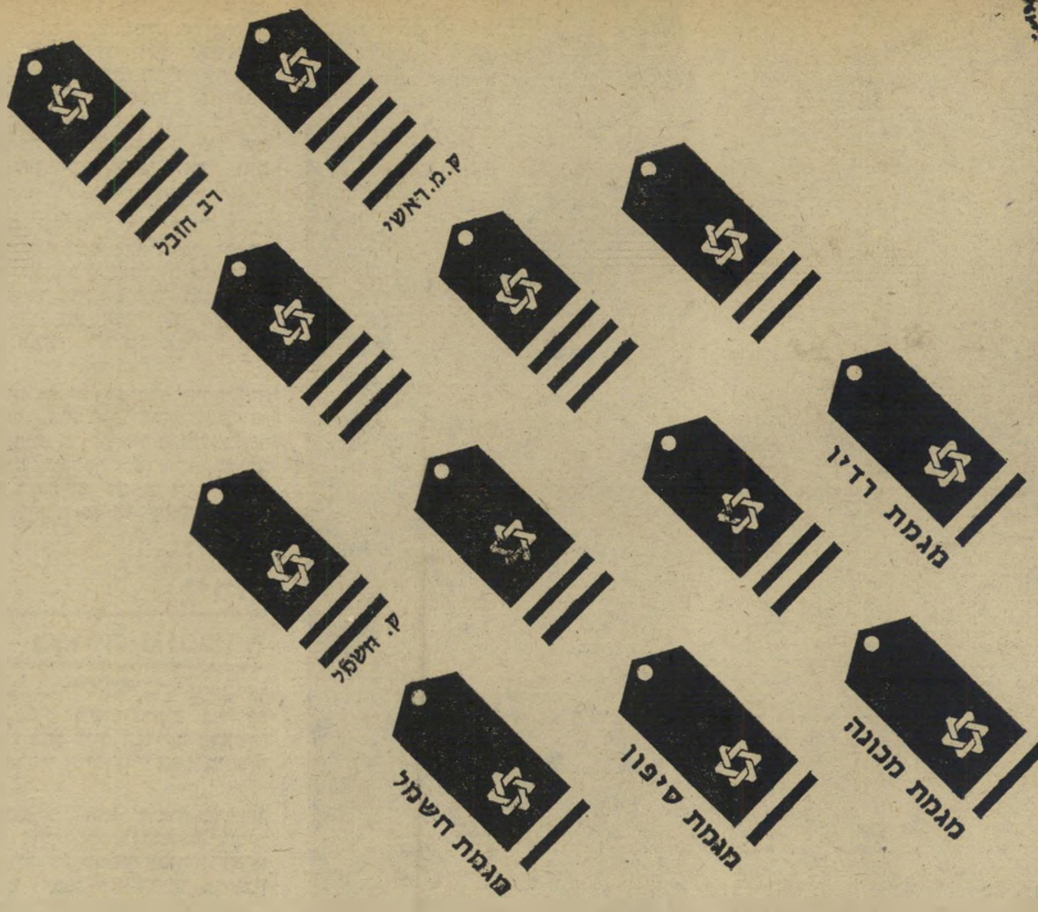

עלה בסולם הפיקוד הימי!

בחר לך במגמה המתאימה לכישוריך וצא למרחבי הים!

אם הינך משוחרר צה״ל, בוגר 12 שנות לימוד ובריאותך תקינה, פנה לרשות לחינוך והכשרה ימיים ברח׳ נתן (קייזרמן) 11, **חיפה**, ת.ד. 1909 (טלפון 64-17-58/9 ‏04) או **בתל־אביב** בבנין ׳מגדל שלום׳, קומה 28, בימי ב׳ בין השעות 9.00-13.00.

היה קצין בצי הסוחר

הרשות לחינוך והכשרה ימיים

לשכת הפרסום הממשלתית

בסיטונות

- שמלות הריון
- מכנסי הריון
- טוניקות הריון
- חליפות הריון

כהן מודל

תל־אביב, רח׳ נחלת בנימין 4,
קומה ב׳, דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 2—4)

להזמנות ע״י סוכן: טל. 50344, ת״א

את מחפשת אושר בחיים?
ב„מטרימוניאל" תמצאי את
החסר לך
פני עוד היום ל„מטרימוניאל".
„מטרימוניאל", שמאי 23, ירושלים,
טלפון: 234334—02

זוטא חדש חזר

ויש בו עשרות אלפי זכיות מידיות
בסכום כולל העולה על מיליון ל״י!
הנמצאות ☆ עכשיו ☆ בכל דוכני הפיס.

מפעל הפיס

כך הם רימו
את בית המשפט

השופט כהן

השופט מני

השופט עציוני

אמנון אבני

לפני שבועיים חשף העולם הזה (1959) פרשה אחת מאווירת השחיתות שבה מתנהלים עיסקי ההזמנות של מערכת־הביטחון.

● באותה כתבה נחשפה דמותו של אמנון אבני, בעל בית־חרושת א.ג.י., שהיה מבריח־נשק בינלאומי, שיחד שורה ארוכה של אישי־ציבור ניגריים, סיבך את מישרד־החוץ הישראלי וגרם נזק לענייני ישראל בניגריה.

נע כי המיכרז לא נערך כשורה וכי תוצאותיו הוטו שלא־כדין.

הוא החליט להתעקש, לא לוותר. כיוון שידיו היו נקיות, את עסקיו ניהל בהגינות ומעולם לא שיחד, לא חילק טובות־הנאה לפקידים שיכלו בתוקף תפקידם להטות מיכרזים — לכן לא חשש לצאת למאבק גלוי.

הוא פנה ליהודה רסלר, אחד מעורכי־הדין הידועים בתל־אביב, השמיע בפניו

הביטחון כי אי־אפשר לתת צו למניעת עבודה שבחלקה הגדול כבר בוצעה.

בעל חברת „עידן הנדסה בע"מ" הרים ידיו ונכנע. הוא עשה כמיטב יכולתו — ונכשל. הוא לא ידע כי מקץ ארבעה חודשים נוספים תחול תפנית חשובה בי־ פרשה.

בדיקת המיקרה מגלה כי בפועל היה המצב שונה בתכלית. השופ־

מבקר העולם הזה ממשיך לחשוף את רשת העסקות האפלות
במערכת־הביטחון - ואת הקשרים הסמויים בין המתעשרים
הפרטיים ובין פקידים וקצינים בכירים במערכת

● נבדקו שלבי קבלת החלטות למסירת מיכרז לא.ג.י., ונתגלתה שורה של עובדות מדהימות.

● צויין שמו של רס"ן מאיר ממחלקת ציוד בחיל־האוויר, כאדם המעורב בעיסקות־שוחד.

● הודגש כי מיספר פעמים הופנו תלונות לתת־אלוף חיים ירון, מי שהיה, עד לפרישתו, ראש מחלקת הציוד בחיל־האוויר, בדבר אי־סדרים ומעשים פליליים הנעשים במחלקתו, אך חיים ירון המשיך לנהוג בשיגרת העבודה הרגילה, לא פנה אל אנשי הביקורת בבקשה לבדוק ולחקור בתלונות. לא הוסקו מסקנות. איש לוא פוטר.

✶ השופטים העליונים הוטעו בזדון

אחרי פירסום הכתבה הראשונה וּבהמשך החקירה עלה בידי העולם הזה לחשוף מיסמכים פנימיים המוכיחים עובדה חמורה: שלושה שופטי בית־המישפט העליון, בשיבתם כבית־דין גבוה לצדק לדיון בעתירתו של אזרח כנגד מישרד־הביטחון, הוטעו, חרצו מישפט על־סמך נתונים לא־נכונים שסופקו להם על־ידי מישרד־הביטחון.

תחילת המיקרה, כאשר חברת עידן הנדסה בע"מ השתתפה במיכרז שהוצא על־ידי מישרד־הביטחון עבור מחלקת־הציוד של חיל־האוויר. החברה לא זכתה במיכרז. את העבודה קיבל אמנון אבני, בעל בית־החרושת א.ג.י. מקריית־גת.

בעל חברת עידן,

היה משוכ־

את נימוקיו מדוע, לדעתו, המיכרז לא היה כשר.

עורך־הדין רסלר שוכנע כי בטענת לקוחו יש ממש. הוא פנה לבית־הדין הגבוה לצדק, ביקשו להוציא צו־מניעה כנגד אמנון אבני, בעל בית החרושת א.ג.י., למנעו מלהתחיל בעבודה עד לבירור הנושא. לטענתו, חברת עידן היתה חייבת לזכות במיכרז וכי חברה אחרת, זו של אמנון אבני, זכתה בו שלא ביושר.

הבקשה למתן צו־מניעה התבררה ב־28 באוקטובר 1974 בפני השופטים העליונים חיים כהן, משה עציוני ואליהו מני, בשיבתם כבית־דין גבוה לצדק.

עורך־הדין רסלר השמיע את טענותיו. עם סיומן הציג נציג מישרד־הביטחון בפני בית־המישפט שני תצהירים, האחד בחתימת

מאת

זאב יפת

אמנון אבני, בעל בית החרושת א.ג.י., והשני בחתימת יואל מירון, פקיד מישרד־הביטחון, בהם נאמר כי לאחר הזכייה במיכרז כבר החל בית־החרושת בביצוע העבודה, וכי העבודה נמצאת עתה בעיצומה, לקראת סיומה.

נציג מישרד־הביטחון טען, כי בית־הדין הגבוה לצדק מנוע מלהוציא צו־מניעה לעיכוב העבודה, מהטעם הפשוט שהעבודה כבר נמצאת בשלבי־ייצור מתקדמים.

השופט העליון עציוני העיר, בפנותו לאבני: „אתה נהנה מההפקר." אך עם־זאת קיבל בית־הדין את טענת נציג מישרד־

טים פשוט רומו.

לאחר שזכתה במיכרז, חייבת היתה חברת א.ג.י. להגיש לבדיקת חיל־האוויר ולאישורו שירטוטי־ייצור סופיים. זאת, נוסף לשירטוטי־הייצור הבסיסיים שנמסרו כבר עם הגשת הצעת־מיכרז.

בעזרת כוח־האדם ההנדסי העומד לרשותה, לא הצליחה א.ג.י. להכין את שירטוטי־הייצור הסופיים. ייתכן שסיבה נוספת לדחייה היתה דרישות מסויימות נוספות של חיל־האוויר.

✶ התיקים היו „מבושלים"

עובדה שבתיקי הפרוייקט נמצאות התכתבויות חיל־האוויר, הדורשות שוב ושוב מסירת השירטוטים הסופיים לאישור, כדי שאפשר יהיה להתחיל בעבודה ולעמוד בלוח־הזמנים שבו התחייב היצרן.

א.ג.י. הסתבכה בהמשך העבודה, ונאלצה, לפי דרישתו התקיפה של חיל־האוויר, שהופנתה אליה דרך מישרד־הביטחון, לפנות לחברה אזרחית לייעוץ־הנדסי, כדי שזו תעזור לה במציאת פיתרון הנדסי למספר בעיות שא.ג.י. לא הצליחה לפתור בכוחות־עצמה.

חברת התיכנון והייעוץ ההנדסי, מעולם לא ניתקלה בלקוח כה קשה, כאמנון אבני, שסירב לשתף פעולה. היו לה טענות קשות, בעיקר כנגד שיטות העבודה של אבני.

בשעה שנשמע הבג"ץ, א.ג.י. טרם החלה בעבודתה המעשית באותו שטח חיוני, שבגלל הסתבכותה בו, דרש חיל־האוויר, הכנסת גורם נוסף — חברת תיכנון וייעוץ הנדסית, שהחלה בעבודתה רק כחודש לאחר שהתברר הבג"צ. בית־המישפט יכול היה, אם אכן היה משתכנע מטענות העותר, להוציא צו־על־תנאי למניעת התחלת העבודה.

כאמור, כיוון שמישרד־הביטחון, לפי המידע שסיפקו פקידו מירון ואמנון אבני, טען שהעבודה בעיצומה, הוטעה בית־המישפט בזדון, והוכשל.

יואל מירון הצהיר כי העבודה בעיצומה, למרות שכאיש חיל־האוויר לשעבר, וכעובד מישרד־הביטחון, חייב היה לבדוק אם אכן העבודה החלה ואם היא מתנהלת לפי תוכניות שאושרו על־ידי חיל־האוויר.

מיקרה זה לובש אופי חמור עוד יותר, לאור העובדה שבידי העולם הזה הוכחות חותכות, אשר לפיהן עקף יואל מירון פעם אחת, לפחות, ועדת־מיכרזים, כדי למסור עבודה לאמנון אבני, בעליה של א.ג.י.

שיטת התרמית היתה מוכרת לנו, זהה לזו שהופעלה כלפי השופטת המחוזית מרים בן־פורת בשיבתה בראש ועדה ציבורית למתן רישיונות למוניות.

לפני כחצי שנה חשף העולם הזה („ג'ונגל המיספרים הירוקים," 1930) רשת של עורכי־דין, שתמורת שוחד אירגנו רישיונות למוניות לנהגים שלא היו זכאים להם.

שוחחנו אז עם השופטת בן־פורת, שאמרת: „אני, אישית, יושבת־ראש הוועדה הפוסקת במתן רישיונות. אני בודקת כל תיק ביסודיות. לכן, לא תיתכן כל הטיית־דין." הערנו את תשומת־ליבה של השופטת לכך שהתיקים המובאים לפניה לדיון „בושלו" מראש, במטרה להכשילה.

ואכן, שלושה שבועות לאחר פירסום הכתבה אסרה המישטרה שלושה עורכי־דין,

כך רימו את בית־המשפט

(המשך מעמוד 13)

ביניהם עורך־הדין צבי סתי, שהוא־עצמו היה אחד מחברי הוועדה הציבורית שב־ראשות השופטת בן־פורת, האשימה את השלושה כי קיבלו שוחד מעשרות נהגים כדי שיבנו עבורם תיקים מפוברקים, יגישו אותם לוועדה וזו תאשר את בקשתם.

שופטי בית הדין הגבוה לצדק הוטעו, כאמור, בצורה דומה.

מישרד־הביטחון לא בדק

מישרד־הביטחון בודק את הקבלנים והספקים שאיתם הוא עובד מבחינה ביטחונית. אולם, למרבה התדהמה, אין מישרד־הביטחון טורח לבדוק את יושרם האישי של הקבלנים שעימם הוא עובד.

כך, למשל, התברר לנו כי אמנון אבני, בעל א.ג.י., החל דרכו כפקיד־בנק בטבריה, מעל אז בכספי הבנק ופוטר.

בשנים הספורות שבהן שימש אבני כ־פקיד בחברת־הבת של אמישראגז בניגריה (ראה כתבה ראשונה בסידרה), עמד בראש כנופיית מבריחי־נשק בתשלום לחבל ביאפרה הפורש. באותן שנים הרוויח סכום עצום — 10 מיליוני לירות. מאוחר יותר, כשחזר אבני ארצה, התרברב לא פעם בפני ידידיו, ביניהם אישים בכירים במערכת־הביטחון, בעת המסיבות המפוארות שערך עבורם, כי הוא סיים לצמיתות את בעיותיו עם מס־ההכנסה.

כיוון שרווחיו האדירים בניגריה באו לו לא במיסגרת עבודתו, לא היה חייב עליהם במס בארץ. לכן לא חשש, עם שובו, להצהיר ולהוכיח כי ברשותו, בבנקים בשווייץ ובאנגליה, סכום שעלה על מיליון דולר במזומנים.

אחרי־הצהרת־הון מרשימה זו, יכול אבני לתמרן בקלות בענייני כספים, ולעולם לא תהיה לו כל בעייה עם פקידי מס־ההכנסה, בכל הנוגע להצהרות־הון, לבירורים ולמתן הסברים על גידול הונו.

ולא זו בלבד, אלא כשחזר ארצה בשנת 1968, קנה במזומן את בית־החרושת א.ג.י., והוסיף לו מכיסו הפרטי מיליון לירות הל־וואת־מנהלים. בצורה זו הוא מקבל סכום גדול כריבית שנתית, ומקטין באותה מידה את סדר־הגודל של ריווחי בית החרושת החייבים במס.

נוסף על כך קנה אבני 30% ממניות בית־חרושת לתרופות, והקים חברה גדולה להשקעה במניות.

האיש ששילם שוחד ביד נדיבה לפקידי־צמרת ניגריים כדי שיעצמו עין מעיסקות־הנשק הבלתי־חוקיות שלו, החל עובד עם מישרד־הביטחון, שלא טרח כלל לבדוק מה עברו.

עסקים וקישרי־מישפחה

עיון בתיקי העבודות של א.ג.י. עם מישרד־הביטחון מגלה שיטה מעניינת.

בלמעלה מ־50% מהצעות־המחיר שהגיש אבני למערכת־הביטחון מצויין, כי נעשו „דרישות־שינוי.” הפטנט, פשוט: הצעות־המחיר של אבני היו תמיד נמוכות ולכן נמסרו לו העבודות לביצוע, אך למרבה הפלא, תוך כדי מהלך העבודה באו מצד חיל־האוויר, בתכיפות בלתי־סבירה, דרישות לשינוי. בדרך של „דרישות שינוי” אלו גרף אבני את עיקר הרווחים, משום שדווקא שעבורן דרש מחיר גבוה — וקיבל.

אבני לא יכול היה להשיג את „דרישות השינוי,” בלא שיהיו לו „אנשים שלו” בתוך המערכת. כאן מצטלב שמו עם זה של רב־סרן מאיר העובד, במחלקת ציוד אוויר. רס״ן מאיר הוזכר בכתבה הקודמת בקשר לתלונות שהוצפנו נגדו. אחרי פירסום ה־כתבה המשיך המידע לזרום, והתבררו פר־טים חדשים רבים.

רב־סרן מאיר נהג להזמין את פקודיו ל־ארוחות והעניק להם מתנות נאות כדי ל־סבכם בקשרים עימו כדי שאם תיפתח חקירה, לא יאבו הללו להעיד נגדו, מחשש שיפלילו את עצמם. לפי המידע שבידינו כיום, תכסיס זה לא עזר לו, אך כיוון ש־חקירת מצ״ח והמישטרה בעניין זה נמצאת בעיצומה, אין להרחיב על כך את הדיבור.

רס״ן מאיר בונה לעצמו כעת וילה מפוארת ברמת־השרון, ואליה הוא מתכוון לעבור מדירתו הצנו־עה שבפתח־תיקווה. אין ספק כי גם נושא זה ייחקר ביסודיות. אחיו של רס״ן מאיר עובד אצל אבני.

כדאי להקדיש זמן לבדיקה אם „דמי־השתלמות־עובדים”, בסדרי־גודל של אלפי לירות המוענקים לו מדי־פעם, אכן ניתנים למטרות השתלמות, כמוצהר.

בוודאי יבדקו גם אם נסיעתו האחרונה של רס״ן מאיר לחו״ל, ושהותו שם, מומנו מכיסו, או על־ידי אבני.

אמנון אבני, לבד מקשריו ההדוקים עם רס״ן מאיר, נוהג להחזיק חשבון פתוח ברשת חנויות פולגת. לכאורה משמש חש־בון זה לצורך קניית ביגדי־עבודה לפועליו. אך למעשה, הסכומים המופיעים בחשבו־נות־החברה מצביעים על כך שניקנו חלי־פות, ולא בגדי־עבודה, וכי מקבלי החליפות לא היו פועלים, אלא אנשי מערכת־הביט־חון בכבודם־ובעצמם.

אבני נהג לשלוח קציני־צה״ל לחופשות סוף־שבוע בטבריה. כדי לסבכם הציג את הצעתו כאילו יש לו קשרים טובים במקו־מות נופש בטבריה שייארחו את ידידיו ללא תשלום. לכן הסכימו הקצינים להצעתו ורק מאוחר יותר הוברר להם כי אבני שילם עבור אירוחם ובכך סיבכם בחשש שאם יאמרו את האמת, כי נסעו לא פעם בתוס־לב, איש לא יאמין להם.

לאור עובדות אלו תובן, אולי, העובדה שאבני הצליח לזכות במיכרזים, להשיג אישור ל„דרישות שינוי” רבות לעבודות שביצע.

יתר־על־כן, המיתקנים שסיפק אבני ל־מערכת הביטחון לא תמיד עמדו בביקורת מיבחן האיכות. בנושא זה היו כבר מיספר תלונות מצד אנשי צה״ל, אך משום־מה הן לא התבררו מעולם.

היו תלונות כנגד חברת השיפוץ שהקים אבני במטרה לבצע עבודות־שיפוץ באותם מיתקנים שבנה עבור מערכת־הביטחון, גם לתלונות אלו לא התייחסו ברצינות.

היו תלונות מחברות־קבלניות, מהן מכו־בדות ביותר, בקשר להטיית מיכרזים שלא־כדין, אך גם מתלונות אלה לא הוסקו כל מסקנות.

מערכת־בקרה כושלת

למחלקת ציוד־אוויר תקציב גדול, בו היא יכולה לתמרן כרצונה. יש בכך יתרון — המחלקה גמישה לצרכים מיידיים, אינה נתקלת בסיבוכים ביורוקרטיים שבהם נתקלות מחלקות אחרות בצה״ל. החיסרון בכך שבידי המחלקה מתרכזת עוצמה אדירה, כאשר מישרד־הביטחון, במיקרה זה, אינו משמש אלא מעין מתווך בין היצרן לבין המזמין.

משום כך, דווקא במחלקה זו חייבת היתה לפעול מערכת־ביקורת כפולה ומשולשת. בפועל, המצב הפוך.

מדורים שונים מאשרים הזמנות־עבודה למרות שהנושא אינו בסמכותם. המצב מאפשר ביצוע „תרגילים” שונים על־ידי אנשים בלתי־מהימנים, עבור קבלנים שהם חפצים ביקרם.

נושא הקמת יחידות ביקורת ובדיקת יעילותן בשטח, חייב היה לתפוס מקום מרכזי במערכת־הביטחון. בפועל, מניסיוננו האישי, יודעים אנו כי לא כך פני הדברים.

לאורך כל שלבי החקירה בנושא זה, וכיוון שראינו בו נושא בעל דרגת חשיבות ציבורית עליונה, דיווחנו לגורמים המת־אימים במערכת הביטחון על מימצאינו, כדי שיהיה להם זמן, לחקור את המימצאים ביסודיות לפני התפרסמם ברבים.

במשך זמן רב נתקלנו בגישה חובבנית לנושא מצד אותם גורמים מוסמכים. „זה לא ייתכן!” „מה פתאום, הוא נחשב כאיש ישר!” היתה התשובה האחידה.

המימצאים שהיגשנו הופנו בדרך שיגר־תית לאותם אנשים שבהם דובר, והם נת־בקשו להגיב. כמובן שאיש מהם לא הודה.

למרבה המזל, בנקודה אחת הצלחנו, למרות הכל, לעורר את התעניינותם של אותם גורמים. רק אז הוחל בטיפול נימרץ, כאשר גם המישטרה הצבאית החוקרת וגם המישטרה האזרחית נתבקשו לבדוק ביסו־דיות את הנושא כולו.

אולם לא כך חייבת מערכת־בקרה יעילה לפעול. אם היא לא תיזום דברים, אלא תמתין לקבלת מידע על מגש של כסף, היא לא תגיע רחוק — והליקויים במערכת כולה יילכו ויתגברו.

הכתבה הבאה בסידרה: בין צה״ל ומישרד־הביטחון.

המלך פייצל •

השבועה הופרה

במדינה

העם

ריח מסויים

כי הנה הסתיו עבר,
הגשם חלף הלך לו,
הניצנים נראו בארץ,
עת הזמיר הגיע,
וריח המילחמה נפוץ בארצנו...

מתי תפרוץ המילחמה הבאה? היכן? כיצד? כיצד נעמוד בה? כמה היא תעלה?

אלה היו השאלות שהוחלפו בין ישראלים בחג האביב, בבית ובחיק הטבע, בחניונים ובחורשות ועל שפת־הים.

האביב בא, ועימו הוודאות — זו שכל ישראלי חש בה בעצמותיו — כי המילחמה קרבה ובאה.

הישראלי המצוי מתייחס אל המילחמה כהתייחס האיכר אל עונות השנה. היא נראית לו כתופעת־טבע, כגזירה מן ה־שמיים.

אין הוא שואל את עצמו: האם נעשה הכל כדי למנוע אותה? האם יש דרך אחרת?

ומשום כך אכן הפכה המילחמה תופעת־טבע.

יחסים מרחביים

ירייה הידהדה במרחב

יד חדשה מחזיקה
בנשק הקטלני ביותר:
נשק האמבארגו

ירייה שנורתה בלב המידבר הערבי הידהדה לפני פסח ברחבי המרחב. כי פייצל, קורבן המעשה, בנו של מייסד הממלכה הסעודית, היה דמות מרכזית במערך הערבי.

בראשית המאה ה־20 היתה ריאד עיירה קטנה ונידחת של בתי־חימר, מסביב למצודת־חימר שבה שכן המושל התורכי. ב־1902 הופיע מלב המידבר לוחם צעיר בשם עבד־אל־עזיז איבן־סעוד, פיתה את המושל לצאת החוצה, והדביק אותו בחניתו אל משקוף השער. חוד החנית עדיין קבור בעץ.

מאז התקדמה השושלת שייסד איבן־סעוד. בנו פייצל היה בדרך להיות מנהיגה של מעצמה עולמית, כאשר נקטל ערב הגיעו לגיל 70.

נשק ונפט. במאבק נגד ישראל, מילא פייצל תפקיד משולש:

● הוא היה הבנקאי של המאבק. בשנה שעברה הרוויחה סעודיה כ־25 מיליארד דולרים מן הנפט שלה — פי־שניים מכל התוצר הלאומי הגולמי של ישראל. בכסף זה תמך במצריים ובסוריה, מימן את אש״ף ורכש כמויות־נשק כבירות, שנועדו לחימוש המערכה הערבית נגד ישראל.

● הוא היה מופקד על נשק־הנפט, האיש שהפעיל את האמבארגו אשר שינה את פני העולם בימי מילחמת יום־הכיפורים.

● הוא היה עמוד־התווך של המערך הערבי הפרו־אמריקאי, אוייב מושבע של הקומוניזם ושל ברית־המועצות, ועל־כן נתן גיבוי להתקרבות המצרית לארצות־הברית.

אולם מעל לכל היה פייצל מוסלמי אדוק וקנאי, ושינאתו לישראל עברה לא פעם את הגבול של שינאת־יהודים. הוא האמין בפרוטוקולים של זקני ציון, הפיץ תעמולה אנטי־יהודית וגרם לתקריות בינלאומיות כאשר אסר על עיתונאים יהודיים לבוא אל ממלכתו.

כשומר שני המקומות הקדושים ביותר לאיסלם — הערים מכה ומדינה — היה לו עניין מייוחד גם במקום הקדוש השלישי של דתו: ירושלים. הוא נשבע שיתפלל שוב במיסגד אל־אקצה לפני מותו. הכדור שירה בו בן־אחיו מנע ממנו את הגשמת שבועתו.

אצבע על ההדק. האם ישנה מותו את המערכות בעולם הערבי?

במקומו בא אחיו, חאלד, אך איש אינו רואה בו את השליט האמיתי. לתפקיד זה נכנס אח אחר, פאהד איבן עבד־אל־עזיז — שהחזיק גם עד עתה בתפקידים המרכזיים במימשל המישפחתי הסעודי. הוא היה ראש־הממשלה בפועל, שר־הפנים ה־אחראי על הביטחון הפנימי, ויו״ר ועדת־הנפט. הוא גם מהמר מושבע. פעם הפסיד בלילה אחד בלונדון שני מיליון דולר.

אין ספק שהצמד חאלד—פאהד ימשיך במדיניות הצמד פייצל—פאהד: השקעה כבירה בפיתוח מואץ של סעודיה, כדי להפכה תוך שנים מעטות למעצמה תעשייתית עולמית, תוך תמיכה במאבק הערבי נגד ישראל.

(המשך בעמוד 19)

* מודעה ציונית בעיתון ניו־יורק טיימס בשיא משבר הנפט, האומרת: „האם תניח לאיש זה למרר את חייך?”

הנדון:

המילחמה הבאה

כאשר תפרוץ המילחמה הבאה, אטיל את האחריות לקורבנותיה על יצחק רבין, שימעון פרס ויגאל אלון.

לא אגיד זאת אחרי מעשה, על הקברים. אני אומר זאת עכשיו, באוזני החלים העתידים של המילחמה הבאה.

כי עכשיו — עוד אפשר לשנות. עוד אפשר להציל.

■ ■ ■

עוד מצלצלות באוזני קריאות־ההידד של ההמונים, שהריעו לשלישייה הקודמת. גולדה החכמה! דיין הפיקח! אבן השנון! גברים קשוחים, אחד־אחד!

בהתלהבות צוהלת הלך העם אחריהם, ישר לתוך מילחמה חסרת־תוחלת. המחיר הוטמן באדמה.

עכשיו יש שלישייה חדשה. היו פיקפוקים לגבי רבין, אבל עכשיו הוא הוכיח שהוא גבר. קשוח. חזק. ושימעון פרס מדבר כל־כך יפה. ויגאל אלון הוא כזה חבר'מני. מסביב ייהום הסער. אך ראשנו לא יישח.

שוב יש אחדות לאומית, מקיר אל קיר. שוב מתייצב העם מאחור. שוב נעלמו שרידי האופוזיציה, ומנגנת תיזמורת העיתונים בקצב אחיד שירי־לכת מלהיבים.

העם צועד בראש מורם, ישר לתוך המילחמה הבאה. אדמת המולדת תקלוט את המחיר.

■ ■ ■

אפשר היה להבין הנהגה, המובילה בעיניים פקוחות אל המילחמה, מפני שהיא סבורה שהמדינה תצא נשכרת ממנה. אפשר להבין, אם לא לסלוח.

אבל אין בממשלה אף אדם אחד שאינו יודע היטב שהמילחמה הבאה תהיה אסון.

איש אינו רוצה במילחמה זו. הממשלה מובילה לקראתה, בעזרתה הנלהבת של האופוזיציה, מתוך חוסר־הכנה וחוסר־כישרון, פחדנות מדינית ועצלנות שיכלית.

כי מילחמה זו — מה יהיה טיבה?

■ ■ ■

אנחנו לא נוכל לפתוח בה. נדמה לי שאין הפעם אף מטורף אחד המציע זאת.

כי מילחמה ש א נ ח נ ו נפתח בה — לא תהיה רק מילחמה בערבים, בברית־המועצות, באירופה המערבית, באו"ם. היא תהיה גם מילחמה בארצות־הברית.

אמריקה אינה רוצה במילחמה. היא עייפה ממילחמות. היא יודעת כי המילחמה הבאה תביא אוטומטית לאמבארגו של נפט, ותשתק את מערכות העולם המערבי. בצמרת האמריקאית אין עוד איש הוגה ברצינות בהרפתקה אווילית כגון כיבוש שדות־הנפט הערביים בכוח הנשק.

אם ישראל תתקוף למרות זאת, תרד עליה היד הכבדה של מישפחת־העמים, תוך שיתוף אמריקאי־סובייטי. ברזי הכסף והנשק ייסגרו. צה"ל ייעצר, והתכתיב המדיני הבינלאומי ייטול מישראל כל שריד של חופש־פעולה.

■ ■ ■

אם יפתחו ה ע ר ב י ם במילחמה, לא יהיה זה הרבה יותר טוב לישראל.

הערבים אינם זקוקים לניצחון צבאי גדול, ולא יינזקו גם ממפלה צבאית. הם יודעים זאת.

במיקרה הטוב ביותר מבחינתם, יתקדמו בהתקפה מאסיבית ופשוטה עשרה או עשרים קילומטרים, ואז יכפו המעצמות הפסקת־אש. הניצחון הזה יחזק את מעמדם, ויכריח את המעצמות לכפות הסדר.

במיקרה הרע ביותר מבחינתם, יפתח צה"ל בהתקפת־נגד מוחצת. אם יגיע לדמשק, ייתקל בלי כל ספק במחסום צבא סובייטי. אם יגיע לתעלה, ואף אם יחצה אותה שנית, יבוא אולטימטום סובייטי, העולם ייאחז בהלה של עימות גרעיני, הגלגלים ייעצרו ביגלל הפסקת זרם הנפט. המעצמות ישימו קץ ללחימה ויכפו את ההסדר הרצוי להן.

עץ או פלסטיין — גם כך וגם כך — נפסיד.

מבחינת ישראל, המילחמה הבאה היא מטורפת, מפני שאין לה שום יעד מדיני. לפי אימרתו של קלאוזביץ, המילחמה היא המשך המדיניות באמצעים אחרים.

כאשר אין בכלל מדיניות, אין למילחמה כל תכלית. ומילחמה שאין לה תכלית אינה רק פשע, אלא גם שטות נוראה.

■ ■ ■

זהו מוקד כל הבעייה. לממשלה זו, כמו לקודמתה, אין מדיניות.

מדיניות פירושה — לראות את האלטרנטיבות הקיימות, ולבחור באחת מהן — הטובה ביותר או הפחות־גרועה.

הקו המנחה של ממשלות ישראל הוא: להחליט שלא להחליט.

אבל חוסר־החלטה — גם הוא החלטה. החלטה שפירושה: להגיד לא ל כ ל האלטרנטיבות. ואז קורה משהו שלא רצו בו.

די לסקור את קורות שמונה השנים האחרונות, כדי להיווכח איך פועלת השיטה.

מייד אחרי מילחמת ששת־הימים, היתה ברירה: להידבר עם אש"ף או לטפח מנהיגות פלסטינית עצמאית בגדה המערבית.

הממשלה החליטה: לא זה ולא זה. מנהיגות הגדה מתה באיבה.

התוצאה: אש"ף הפך גורם בינלאומי.

לאחר־מכן היתה ברירה: להסתדר עם אש"ף או עם המלך חוסיין.

גולדה ובני־מיטבחה החליטו: לא זה ולא זה. לפלסטינים אמרו: אינכם קיימים, ולחוסיין העמידו תנאים שלא יכול היה לקבלם מבלי להתאבד.

התוצאה: חוסיין המתון ירד מעל הפרק.

הברירה הבאה היתה: תיווך של האו"ם או תיווך אמריקאי.

השלישייה הקדושה דאז החליטה: לא זה ולא זה. שליחות יארינג ותוכנית רוג'רס נקטלו ביחד, כציפורים ברובה־צייד.

התוצאה: נשארנו לבד מול הערבים.

אז היתה הברירה: להציע הסדר סביר לכל שכנינו יחד, או לבודד את מצריים בעזרת הסדר־ביניים נדיב לטובתה.

גאוני הדור החליטו: לא זה ולא זה. זה עתה גילה דיין שהמשא־והמתן להסדר־ביניים, לפני מילחמת יום־הכיפורים, התפוצץ ביגלל התנאים המגוחכים (גם לדעת דיין) שהעמידה ממשלת ישראל.

התוצאה: כריתת הברית המצרית־סורית ויום־הכיפורים.

המילחמה שמה קץ זמני למישחק. ישראל היתה תלוייה לחלוטין באמריקאים, ואלה כפו בכוח את הסדרי הפרדת־הכוחות עם מצריים וסוריה.

■ ■ ■

לאחר־מכן נטרפו הקלפים בצמרת ישראל. במקום שלושת הקלפים הבלויים הוצאו מן החפיסה באקראי שלושה קלפים חדשים בעלי פרצופים זהים, והמישחק התחיל מחדש.

תחילה היתה ברירה: להכיר באש"ף תמורת הכרתו בישראל, או להחיות את חוסיין על־ידי נסיגה מהירדן ומסירת חלק סימלי של הגדה לידיו.

ההחלטה הגאונית הראשונה של רבין־פרס־אלון היתה: לא זה ולא זה.

התוצאה: חוסיין סולק סופית מן הזירה, ואש"ף זכה בהכרה כלל־ערבית ועולמית.

לאחר־מכן היתה הברירה: להציע הסדר כולל בכל שלוש החזיתות, או להוציא את מצריים בזהירות מן החזית המשותפת על־ידי הצעת הסדר־ביניים שסאדאת לא יוכל לסרב לה.

אז הוכיחו השלושה שהם גברים. הם החליטו: לא זה ולא זה. לסורים נאמר, שלעולם לא נחזיר את הגולן. ולמצריים הועמדו תנאים כה מפליגים תמורת החזרת חלק קטן מסיני (הכרזה מצרית פומבית שהיא נוטשת את החזית הערבית), עד כי היה ברור שהמצרים יצטרכו לסרב.

התוצאה: שליחות קיסינג'ר התפוצצה.

ערב שליחות קיסינג'ר, היתה הברירה למעשה: לשלם מחיר מינימאלי עבור הצלחת פעולתו (מחיר שנקבע מראש: המיתלה, הגידי ואבו־רודייס), או לוותר עליה וללכת לז'נבה.

מה החליטו שלושת הגאונים התורניים? לא זה ולא זה. למנוע את חידוש ועידת ז'נבה על־ידי משיכת קיסינג'ר לסיבוב־שיחות, ולהשאיר את קיסינג'ר באמצע הסיבוב בידיים ריקות.

התוצאה: הנשיא פורד והנרי קיסינג'ר נפגעו עד מעמקי נפשם.

יש כאן ברירה נוספת: לרקוד לפי החליל האמריקאי, או להתקרב איכשהו לברית־המועצות.

ההחלטה היתה מובנת מאליה: לא זה ולא זה. לעורר את זעם הצמרת האמריקאית על ישראל, ובאותה שעה להגביר את המאבק נגד ברית־המועצות.

התוצאה: שתי המעצמות מתקרבות זו לזו, נגדנו.

ייתכן שברגע זה עוד נותרה ברירה: למהר ולהודיע לקיסינג'ר שממשלת ישראל שינתה את עמדתה ומוכנה עתה לקבל ערבות אמריקאית תמורת הסכם־ביניים בדרום — או להרים על נס את ועידת־ז'נבה, כאמצעי הטוב ביותר להשגת הסכם.

שלושת הגברים הנוקשים, שהעם התייצב מאחוריהם מחרות ועד מוקד, יחליטו בגאווה: לא זה ולא זה. הם כבר הודיעו בפה מלא, שמוועידת־ז'נבה לא ייצא שום דבר. והם לא יוכלו להתקפל מול קיסינג'ר, אחרי שהוכיחו שהם גברים זקופים.

התוצאה: אנחנו נלך לז'נבה מאונס, כמו לעקידה.

■ ■ ■

מה נעשה בז'נבה? אילו תוכניות גאוניות, מתוחכמות עד־להדהים, נרקמות עתה בשלושה מוחות מבריקים אלה?

כתוצאה מתימרוניה המזהירים עד כה, תעמוד ישראל בז'נבה מול חזית אחידה של כל הערבים וברית־המועצות, כשארצות־הברית הולכת ומשתלבת בחזית זו.

הצעת־ההסדר היחידה שתעמוד על סדר־היום בז'נבה, בהסכמת כל הגורמים האלה, ברורה כבר עתה לחלוטין. עיקריה: הכרה ישראלית באש"ף והכרת אש"ף בישראל, הקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, שיבת ישראל לגבולות ה־4 ביוני 1967 (פחות או יותר), וחתימת חוזי־שלום רישמיים בין ישראל ושכנותיה.

בפני ישראל תעמוד הברירה: להציע תוכנית משלה שתכלול את העיקרים האלה, או לדחות את ההסדר־הכולל על־ידי הצעה דראמתית לנסיגת־ביניים מיידית בסיני ובגולן, בתנאים גרועים יותר מאלה שהוצעו על־ידי קיסינג'ר.

ההחלטה כבר נרמזת בדבריהם של רבין, אלון ופרס: לא זה ולא זה, אלא ניסיונות של התחכמות, העלאת נקודות שנועדו לסכל תזוזה בכיוון הנתון, להשהות.

התוצאה תהיה: פיצוץ ועידת ז'נבה.

מה אז? הברירה המכרעת היא ברורה לגמרי: הצלחת הוועידה, או מילחמה.

הממשלה אינה רוצה במילחמה. אבל היא גם אינה מוכנה לשלם את המחיר הדרוש להצלחת הוועידה. כי ממשלה זו אינה מסוגלת ואינה רוצה להתחיל בתהליך ההיסטורי של החזרת השטחים.

התוצאה חבלתי־נמנעת: מילחמה חדשה, זו שתוארה בראשית הדברים.

■ ■ ■

אנחנו הולכים לקראת מילחמה.

כאשר החליטה הכנסת בשבוע שעבר „לרשום לפניה" את החלטת הממשלה לפוצץ את שיחות־קיסינג'ר, בנוסח שהוכתב על־ידי מנחם בגין, היא הצביעה בעד מילחמה זו. הזדעזעתי לראות שלשרידי מחנה־השלום בכנסת לא היה בשעת־משבר זו אומץ־הלב להרים את היד נגד ההחלטה הגורלית. בתמורה קיבלו נזיד־עדשים: הזמנה לשיחה עם יצחק רבין.

כאשר תתקרב שאגת המילחמה, תישמע הקריאה: „אין ברירה!" אין בה אמת.

יש ברירה. ת מ י ד היתה ברירה. אבל מעולם לא היתה הנהגה לאומית שהיתה מסוגלת לשקול את האלטרנטיבות ולקבל החלטה בלתי־פופולרית, להסתכן במשבר ממשלתי, להתעלות מעל לאינטרסים אישיים ומיפלגתיים, להגיד לעם את האמת ולהיאבק עליה.

איש אינו יכול לדעת, כרגע, מה יהיה שמה של המילחמה הבאה. אני מציע לה שם כבר עתה:

ה מ י ל ח מ ה ה מ י ו ת ר ת.

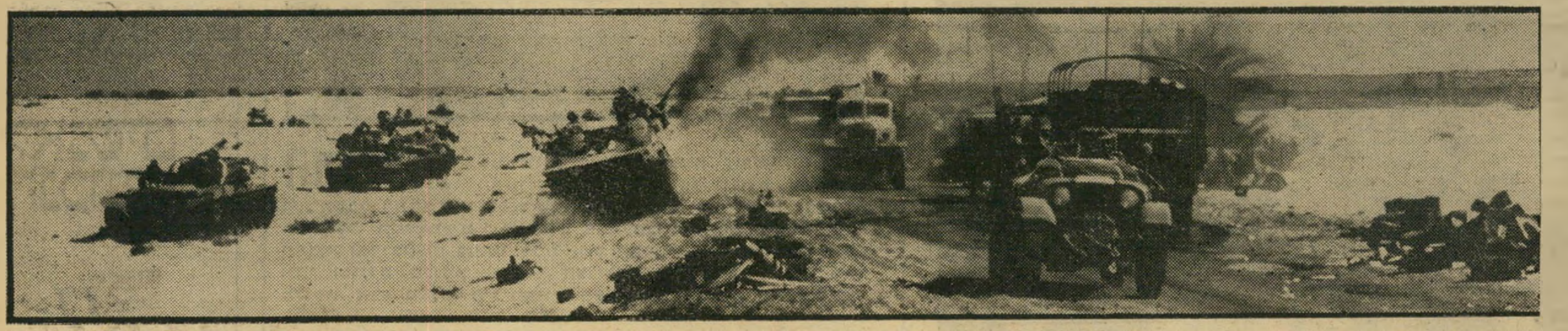

מאת אורי אבנרי

פינית שמנה הרביצה ללובה אליאב וגולדה מאיר התפקעה מצחוק

■ רק עתה הסתבר כי התקלה הסכנית, שאירעה בעת שידור האירוויזיון, בעת שהמנחה השבדית דיברה עם ישראל, וישראל לא שמעה אותה — תקלה שחזרה על עצמה מיספר פעמים — לא היתה טכנית כלל, כי אם תקלה אישית של הדובר הישראלי, **יצחק שימעוני**. בעת החזרה הכללית, שהתקיימה ערב התחרות, השמיע הרמקול צפצוף טורדני („פידבק”) שהפריע לשימעוני לשמוע באוזניות. הטכנאים, שידעו כי במילא הוא צופה בטלוויזיה ואף מקשיב לה, ניתקו את האוזניות. מאוחר יותר, בעת התחרות, היה שימעוני נרגש מאוד, וכשלא שמע את קול המנחה, חזר מיספר פעמים על הקריאה: „כאן ירושלים, האם את שומעת אותי?” נוצרה סכנה שקולותיה של ישראל לא ייספרו, מאחר ועל פי התחרות ארץ שאיננה נקלטת אינה משתתפת בבחירה. הטכנאים חזרו ואמרו לשימעוני שהקריינית שומעת אותו, וכי הוא נקלט בשבדיה, אך מרוב התרגשות לא הקשיב להם וחזר על המישפט, שהעלה חיוך על־פני רבים מהצופים באירוויזיון בארץ, ולבטח גם ברחבי אירופה.

■ אגב, עובדי רשות־השידור שנכחו באולפן בו נקלט השידור — מנהל מחלקת־המוסיקה **חנוך חסון**, עובדת מישרד הדובר **עדנה חפץ** והכתב **דן בירון** — ערכו טוטו אירוויזיון, שילמו כל אחד שלוש לירות. כשהסתבר, בסוף הערב, כי איש מהם לא זכה, הסתבר גם כי דן בירון נעלם עם הכסף. העיתונאי **איציק תוראל**, שישב כשופט והשתתף גם הוא בטוטו, מחפש עד היום את בירון ואת שלוש הלירות שלו.

■ הזמר **יגאל בשן** היה אחד האנשים המעטים בארץ שלא הצטער באופן מיוחד על כישלונו של **שלמה ארצי** בתחרות האירוויזיון. בשן הציע לטלוויזיה, לפני בחירתו של ארצי כנציג ישראל, מופע שלם, שכלל את בנות שלישיית שוקולדה־מנטה־מסטיק באמצעות אמרגנו **אברהם** („פשנל”) **דשא** והטלוויזיה אף לא טרחה, לדבריו, להגיב על ההצעה. אגב, בשן גאה בבנו **אורי**, שהוא נכדו של **יעקב מרידור**, עד כדי כך שאמר לאשתו **מיקה**: „אם תבטיחי לי עוד בן מוצלח כמוהו, אני מוכן לעשות ילדים מקיר לקיר.”

■ זכרונות מתקופת היותו מזכ״ל מיפלגת העבודה העלה, ערב פרישתו מהמיפלגה, ח״כ **אריה** („לובה”) **אליאב**, שעה שהתראיין לתוכנית הרדיו ממני מני. אליאב סיפר כי בזמנו נסע עם **גולדה מאיר** לוועידה סוציאליסטית בפינלנד. בין השאר הוזמנו הגברת ראש־הממשלה דאז והוא לביקור בצפון לאפלנד. במקום הוצע להם ביקור בסאונה פינית אמיתית, שם מתפשטים עירומים לגמרי, זורקים למיקלחת של מיים רותחים, ופינית שמנה עומדת ומכה בגב המתרחצים בענפים. הוסבר לאורחים כי סאונה אמיתית כוללת גם קפיצה אל חור שבקרח באגם, וטבילה במים הצוננים שמתחתיו. אנשי הביטחון שנלוו אל גולדה ואליאב אמרו „אין בעייה”, וקפצו אל החור. לובה לא רצה לעשות בושות וקפץ גם הוא. בתחילה, סיפר, לא הרגיש דבר. מייד לאחר־מכן חש בקיפאון האופף אותו. הוא והגורילות רצו מייד אל האדים החמים של הסאונה, חטפו מכות מהפינית השמנה, והוחזרו אל תוך בור המיים הצוננים, וחוזר חלילה מיספר פעמים. כל אותה עת ישבה גולדה, עטופה במעיל־פרווה, והתפקעה מצחוק למראה המזכ״ל של מיפלגתה ושומרי ראשה, עורכים תרגילי־ריצה, חוטפים מכות וקופאים מקור במי־הקרח.

■ במסיבה שנערכה בלישכתו של שר־האוצר **יהושע רבינוביץ** לכבודו של הנדבן היהודי משווייץ, המיליונר **ליאון ביר**, שתרם למישרדי הבריאות סך של שלושה וחצי מיליון לירות, במטרה להקים מרכז גריאטרי (שירותים לזקן), נכחו אנשי צמרת משני המישרדים, וביניהם מנכ״ל מישרד־הבריאות פרופסור **יעקב מנצ׳ל**, שבירך את שרי הבריאות והאוצר על שהם ערים לבעיותיהם של הזקנים. על כך השיב לו **ויקטור שם־טוב**: „מה הפלא, אנחנו מתקרבים לגיל הזה!” נכחו גם סגן המנכ״ל **צבי אטלס** והחשב הכללי של מישרד־האוצר **חיים שטפל**. אך יותר מכולם בלט מנכ״ל מישרד־האוצר, **אברהם אגמון**. כשמזגה אחת הפקידות קוניאק מלוא הכוס לכיבוד האורחים, הרעים עליה אגמון בקולו ואמר: „תגידי לי, מה את חושבת? שאת מוזגת תה? יש קימוצים!” הנדבן הקשיש היה נרגש מאוד ואמר לשר־האוצר: „לא פיללתי שאני אגיע לרגע הזה!” השיב לו השר, מניה וביה: „גם אני לא פיללתי.”

■ בדיחות סאבוי עדיין פופולריות. הבדיחה האחרונה: „תיירים רבים שהחליטו לבלות את חג־הפסח בישראל ביטלו את חופשתם. הם התקשרו למלון סאבוי ונאמר להם שבמלון לא נותרו חדרים.”

■ סיפרה השבוע **כוכבה לוי**: „כשנפגשתי עם ראש עיריית תל־אביב **שלמה** („צ׳יצ׳”) **להט**, לאחר ליל האסון בסאבוי, הוא שאל אותי אם אני זקוקה למשהו מייוחד שעיריית תל־אביב יכולה לספק לי. אמרתי לו שאני לא זקוקה לכלום. כעבור כמה ימים הרגשתי שאני מתמוטטת מעייפות. טילפנתי לצ׳יצ׳ ושאלתי אותו אם הצעתו לעזור לי בעינה עומדת. הוא השיב שכן. ביקשתי נופש, ואז הוא הציע לי את אילת. רק מאוחר יותר הסתבר לי כי הוא ויתר על חופשתו האישית.”

■ בישיבת מועצת עיריית תל־אביב יצא **נחום רז** בטענה שהעירייה אינה פועלת די הצורך נגד מועדוני־קלפים, וכי מתוך 46 מועדונים נסגר רק מועדון אחד. שיסע אותו **דויד שיפמן**, סגן ראש־העירייה: „הלך לו קלף!”

■ בשיחה עם שניים מחיילי צה״ל נשאל הרמטכ״ל **מוטה גור** על־ידי אחד החיילים, סמ״ר **זאב וינר** מבסיס־ההדרכה של חיל־הקשר, מדוע אין תשומת־לב מספקת בצה״ל למישמעת המכונה „מינהלית.” השיב הרמטכ״ל: „בהיסטוריה רבות הדוגמות של צבאות שבהם גינוני־המישמעת היו ללא רבב, אבל הם נשברו בקרבות.” בהתייחסו למפקדים שניסו להנהיג בצה״ל מישמעת מינהלית של ברזל, אמר הרמטכ״ל: „עובדה היא שמפקדים שניסו להנהיג בצה״ל מישמעת לפי הדוגמה האירופית לא הצליחו.” לשאלתו של חייל נוסף, **שמואל פוקר** מיחידת תותחי־נ״מ של חיל־האוויר, מהם לדעתו הסיכויים לשלום עם הערבים, השיב גור: „סאדאת אמר, כידוע ששלום יכול להיות רק בדור הבא. אני סבור שעוד בדור שלי עשויים להיווצר תנאים לשלום מעשי, אם לא פורמלי.”

■ גרושתו של **חוסיין** מלך ירדן, **מונה**, שמוצאה מאנגליה, ביקרה באחד הימים בחנות המפוארת הארודס, הידועה כחנות בה עורכת גם המלכה **אליזבת** את קניותיה. הנסיכה מדדה מערכות־לבוש רבות, בחרה לבסוף בשתיים מהן, בעלות השמות האכסוטיים קסבה וכליף, החליטה לקנותן. לזבניות, שארזו את הבגדים למען הנסיכה הירדנית, היתה בעייה: על תוויות־הזיהוי של הבגד היה כתוב שמו של בית־חרושת ישראלי. לאחר התייעצות קדחתנית עם מנהל החנות הציעה אחת הזבניות לקרוע את התווית. המנהל התנגד, החליט לקחת את הסיכון למכור לנסיכה תוצרת ישראלית. וכך, לבטח, גילתה מונה רק בבית, כשלבשה את מערכות־הלבוש, שהיא עוזרה למשק הישראלי.

■ סיפר השבוע **גדי יגיל**, שהיה בזמנו שחקן־כדורגל במכבי חיפה: „המסירה הטובה ביותר שמסרתי אז היתה כשמסרתי את הנעליים והתלבושת בחזרה לקבוצה.”

■ כאילו שחסרים לה יהלומים, קיבלה הכוכבת **שלי וינטרס** יהלום נוסף במתנה מדייויד **ארנפלד**, מבעלי מיפעלי־היהלומים קרן אור, שבמיפעלו צולמו סצנות־השוד של הסרט, אחרי שבורסת היהלומים סירבה לאשר את צילומם בבורסה, מחשש עינא־בישא. ארנפלד התיידד עם וינטרס, כשהסתבר לו כי תחביבה הוא איסוף יהלומים, צירף לאוסף שלה יהלום בשווי של אלפי לירות.

המריעות שני זוגות האחיות, בנות עובדי השגרירות האמריקאית, הנמנות על קבוצת תלמידות בית־הספר האמריקאי בכפר־שמריהו, מריעות בהתנדבות לניבחרת הכדורסל המיקצועית „סברס”, בהתלהבות אמת. סטפני ודנה הארווי (במרכז) הן בנותיו של ג׳יימס הארווי, איש חיל־הים, ואילו אמי וברנדה מלנסון (משני הצדדים) הן בנותיו של ג׳וזף מלנסון, אחד מאנשי חיל־האוויר העובדים בשגרירות האמריקאית.

המצטברות לביקורי־הפתעה מחברותיהן ומנשותיהן זכו שחקני הכדורסל המיקצועיים „סברס”. הנשים, שכולן הגיעו ארצה לרגל חופשת הפסחא, הוכיחו במישחק השבוע שהן יודעות איך לעודד את הגברים שלהן, בתרועות שלא היו מביישות את אוהדי בית״ר. (משמאל לימין): ג׳ואן אשתו הלבנה של ליאון פטחוף הכושי; אני, אשתו של יו קישנר; בוב מיילס, חברתו של לוני קריגר; סילבייה, אשתו של אל־אם קר.

אנשים

■ הסופר **דן בן־אמוץ** הפך לאחרונה למו"ל, הקים הוצאה לאור בשם הוצאת מציאות. בן־אמוץ, שהוא מחסידיו המושבעים של הפילוסוף היורד ד"ר **משה קרוי,** מוציא בקרוב לאור את ספרו, שייקרא חיים על פי השכל — תנאים לאושר אובייקטיבי. לרגל הוצאת הספר עורך בן־אמוץ מסע הסברה נרחב בקרב ידידיו, מנסה לשכנע אותם כי הספר יחולל מהפיכה בחייהם, וכי סוף־סוף ימצאו ביסוס פילוסופי לחלק מהתנהגותם.

■ **שמעון** („כושי") **רימון,** מי שהיה קשור בפרשת הגרעינים הגנובים, היה מעורב בשהותו האחרונה בנפאל בתאונת־עבודה. כושי, הידוע כהרפתקן שרוף, הצטרף לבית־ספר לאילוף נחשי קוברה, התרשל, כנראה, בהכנת שיעורי־הבית ובתמורה הכיש אותו אחד הנחשים. הוא הובהל לבית־החולים המקומי, שם שהה משך תקופה ארוכה. לידידיו הרבים, שבאו לבקרו, וששאלו אותו אם יחזור ללימודי־האילוף, השיב: „ועוד איך, יש לי חשבון לגמור עם הקוברה שפגעה בתדמיתי!"

■ בתחרות בין בנק לאומי לבנק הפועלים ציינו בימים אלה הכתבים הכלכליים הישג נוסף למוסד הפועלי. במסיבת־עיתונאים שערכו הבנקים לרגל פירסום המאזן השנתי, חילקו ראשי הבנקים שי לעיתונאים: עט מהודר ודפדפת־כתיבה. בעוד בנק הפועלים חילק עט פרקר, קיבלו העיתונאים ממנכ"ל בל"ל, **ארנסט יפת,** עט מתוצרת גלובוס. הפטיר כתבו הכלכלי של דבר **דויד ליפקין:** „זהו רמז לצוק־העיתים!"

התאומים

מייק סטולוביצקי ודידי מנוסי זכו לכינוי מאקס ומוריץ, כשיצאו לבלות יחד חופשה על יאכטה בשארם־אל־שייך. למרות שאינם קרובי מישפחה, גורם הדימיון בין השניים לקומדיות של טעויות, לטענתם. דידי מתפאר בכך שמייק מקבל נשיקות מחתיכות על חשבונו, ומייק מתייחר שמי שסובל מסצינות־הקינאה, שבעצמו גורם להן, הוא דווקא דידי.

ריקי הר־אבן

הפסנתרנית בוגרת האקדמייה למוסיקה, לקחה על עצמה להכין את הילדים המשתתפים ב„ערב שירי המשוררים". ילדי שכונת מגורית, רמת־אביב, ששמעו על עבודתה הזמנית, התדפקו על דלת דירתה, יצרו תורים ארוכים, ביקשו ממנה שתבחן אותם למופע.

הורוסקופ

טלה
21 במרס — 20 באפריל

השתדל לא להציק לחבריך לעבודה, כי בעתיד הקרוב מאוד תזדקק לכל רצונם הטוב. היחסים המתוחים עם בן זוגך ישתפרו בעיקבות פגישה בלתי צפוייה עם ידיד קרוב, אותו לא פגשת זמן רב. אל תיקח על עצמך סיכונים מיותרים בענייני כספים, ואל תיכנס להרפתקאות־נפל פיננסיות.

שור
21 באפריל — 20 במאי

אל תחשוש להציג את דיעותיך ולעמוד על שלך, אפילו מול אדם חשוב ורם מעלה. הסבר את עמדתך וסמוך על הבנתם של האחרים. בת שור — אל תחשבי שאת יכולה לסדר את כל העולם. בסופו־של־דבר יגלו האנשים הקרובים אלייך את מה שאת עושה — וינקטו באמצעים חמורים. כדאי שתעשי קצת חשבון־נפש ותחליטי מה חשוב לך באמת. המרו השבוע.

תאומים
21 במאי — 20 ביוני

היזהר מתאונות! בייחוד בימי תחילת השבוע אם אתה יכול, תתנהג השבוע הזה כאל תקופה של חופשה ורגיעה. אל תנסה לכפות על עצמך מאמצי יתר ואל תעשה שטויות. בת תאומים: פגישה עם אדם הנראה לך, ממבט ראשון, כחשוד במיקצת, תגביר את המתח, תוסיף לחוג מכריך רובד חדש לגמרי. לבשי צבע בהיר.

סרטן
21 ביוני — 20 ביולי

אחרי שנה רצופה אכזבות ומרורים, סוף־סוף זה הגיע: תוך שבועיים אתה מועלה בדרגה, וזוכה לשכר ויחס בהתאם. אם רק תיזהר מלהפוך ל„עבד כי ימלוך" — כי אז ודאי שהעלייה בדרגה הבאה תהיה הרבה יותר קרובה, ובעלת אפקט הרבה יותר משכנע. שיחת טלפון שקיימת בשבוע שעבר עם מישהו מעיר אחרת, תישא פרי בתחילת השבוע הבא.

אריה
21 ביולי — 21 באוגוסט

החודש מתחיל עם זינוק קדימה — אך השבוע אינו, בהכרח, חיובי לתוכניותיך. בייחוד יום ב׳: אם אתה מתכוון לבצע תוכניות ביום זה, מוטב שתיזהר. נסיעה קצרה תסתיים בסיבוכים ואולי באסון. אל תיתן לילדים לצאת לטיולים, דווקא השבוע. בת אריה: הפני את מירצך לשיפוצים.

בתולה
22 באוגוסט — 22 בספטמבר

הבעייה העומדת במרכז השבוע, בן בתולה, היא בריאותך. כל אשר תעשה לשיפורה — מצויין. כל אשר תעשה העלול לפגוע בה — מסוכן מן הרגיל. גש לרופא, לבדיקה שיגרתית. ואל תזניח את פוליסת הביטוח בגלל הצלחתך העיסקית והאמיתית. נכונו לך הפתעות גם במישור הפיננסי. לבשי בגד חם, הקייץ עוד לא הגיע.

מאזניים
23 בספטמבר — 22 באוקטובר

בת־זוגך נמצאת במבוכה נוראה, ואולי אפילו במשבר. ממש מוזר שלא הצלחת להבחין בכך עד כה. כדי לנסות לחלצה ממצבה הקשה, אותו היא מתאמצת להסתיר ממך, אל תסתער עליה חזיתית, כי אם בחר באיגוף ממושך, תוך ביצוע פעולות הטעייה והסחה; כך תגיע אל היעד בעזרתה ממש, ויחד תלבנו את המצב. לבת מאזניים: צפוייה פגישה מעניינת.

עקרב
22 בנובמבר

תקופה עדינה, רגישה ורבת־התפתחויות. מוטב לשקוע לגמרי בתוך המאורעות, מאשר לעמוד מן הצד. עם זאת, תיכנון קצר־טווח ובהיר־עיניים ביום ה׳ יאפשר לך לקצור פירות זמן ממושך. בת עקרב: את מסוגלת להשפיע עליהם השבוע, כמה שרק תרצי, בתנאי שתהיי אדיבה.

קשת
23 בנובמבר — 20 בדצמבר

מצפה לך שבוע נפלא מבחינה רומנטית. סוף־סוף תפוצה על עוגמת־הנפש והכאב שנגרמו לך בפרשת האהבה הגדולה שנסתיימה לא מזמן. נסה לכבוש את נטייתך לנקום בבן־הזוג החדש על כל מה שהישן עולל לך, והתנהג אליו כמגיע לו. נסיעה קצרה תגלה לך עובדה מפתיעה.

גדי
21 בדצמבר — 19 בינואר

אכזבה גדולה בידידות קרובה היא אחד הדברים הפחות נעימים העשויים לקרות לך השבוע, בן גדי. בת גדי: אם את חושבת שקשר עם ידיד הוא חיוני — שימי לפחות עין על מה שהוא עושה. ובכלל, הגיע הזמן שתשקלי את מעשייך בזהירות יתרה. השבוע צפויים לכם הפתעות.

דלי
20 בינואר — 18 בפברואר

אל תשקיע את כספך בעיסקות מפוקפקות. ובכלל, חכה עוד קצת לפני שאתה מחליט מה לעשות בו. היחסים המתוחים עם אדם קרוב מטרידים אותך יותר מדי — כדאי שתוותר קצת כדי שהיחסים ישתפרו ושמוחך יתפנה לדברים חשובים יותר. בת דלי, בריאותך היא נכס יקר.

דגים
19 בפברואר — 20 במרס

עירנות רוחנית תאפשר לך להתגבר על כל מיני התנגדויות צפויות ובלתי־צפויות. רעיון מבריק, אם יבוסס על־ידי תיכנון לעומק, עשוי לעצב את עמדתך הציבורית בצורה ובמידה בהן טרם נתנסית. זה שבוע טוב לביקור אצל התופרת או בתצוגות־אופנה. אל תסמוך על ידידים.

תשקיף

אלון התנגד -
נכנע - מסנגר

שידוד־מערכות חל בשלישייה השלטת בישראל במהלך שיחות קיסינג׳ר, כאשר נטש יצחק רבין את הקו המתון־יחסית של יגאל אלון ועבר לקו הקיצוני־יותר של שימעון פרס. למעשה נתקבלו ההחלטות בניגוד לדעתו של שר־החוץ, ושר־הביטחון הפך נותן־הטון בממשלה.

כתוצאה מכך גזר אלון על עצמו שתיקה בימים הראשונים אחרי פיצוץ חשיחות, ו־נמנע מהגנה על עמדת הממשלה, כשהוא משאיר את רשות־הדיבור לרבין ולפרס.

אולם כעבור כמה ימים נכנע אלון, ובי־דיו־שבת הגן בטלוויזיה בלהט על הקו ש־הוא עצמו התנגד לו.

דיניץ נכשל
בגיוס יהודי ארה״ב

נסיונותיו של שגריר ישראל בארצות־הברית לגייס את מנהיגי יהדות אמריקה ל־שם הפעלת לחצים על הנשיא והקונגרס ל־מניעת סחף בעמדת ארצות־הברית כלפי ישראל, לא העלו תוצאות חיוביות.

דיניץ נתקל בפגישותיו בדיעות ספקניות לגבי יעילותה של מערכה ציבורית כזו. כמה ממנהיגי יהדות ארצות־הברית אף העלו בפניו את החשש שמסע גלוי נגד קיסינג׳ר והנשיא פורד עלול לפעול כבומרנג נגד יהדות ארצות־הברית.

על סמך הדיווחים המאכזבים המגיעים מוושינגטון, התברר כי דיניץ אינו האיש המתאים לריכוז פעולה מעין זו. משום כך יגוייסו בימים הקרובים מיספר אישים, כולל כמה משרי־הממשלה, שיצאו בדחיפות לארצות־הברית על־מנת לשכנע את מנהיגי היהדות שם בחיוניותה של הפעולה.

אם מצב בריאותה של גולדה מאיר יאפ־שר זאת, תגוייס אף היא למשימה זו.

נרקיס
למישרד־הביטחון

מנהל מחלקת הקליטה בסוכנות היהודית, עוזי נרקס, שוקל התפטרות מתפקידו. לנרקיס מוצע להיות יועץ לשר־הביטחון, ונראה כי הוא יקבל את ההצעה, בעיקר מאחר שמזה זמן רב אין עלייה רצינית, ותפקידו ריק מתוכן.

מישרד־הביטחון מרבה במיספר היועצים, שכן שר־הביטחון סבור כי גודל תקציב מישרדו מצריך מעין ממשלה משלו.

בוצר ייאלץ
להתפטר?

מנכ״ל קו צינור אילת אשקלון, האלוף (מיל׳) אברהם („צ׳יטה״) בוצר, ייאלץ ל־התפטר מתפקידו בעיקבות שביתת עובדי מחלקת־הים של קצ״א, ללא שום קשר ל־הצלחת השביתה או לכישלונה.

מועצת המנהלים של קצ״א עומדת לבדוק חלק מההאשמות שהושמעו על־ידי הימאים השובתים, ה־נוגעות לביזבוזי־ענק בקצ״א שנעשו על פי הוראות בוצר, על „תפירת״ מיכרזים ויצירת מישרות לידידים של בוצר, אותם הוא הביא עימו לקצ״א מחיל־הים, וכן חשדות על תשלומים שונים שנערכו „מתחת לשולחן״ בקצ״א בתקופה בה ניהל אותה בוצר.

הימאים השובתים, חרואים בפיטוריו של בוצר צעד הכרחי להצלת החברה, עומדים להעביר בימים הקרובים עדויות ומיסמכים נגד בוצר למועצת ה־מנהלים של החברה.

מי הורה לאיים
על השובתים בנשק?

מפקד המחוז הדרומי של המישטרה, ני־צב חיים תבורי, עומד לחקור מי נתן את ה־הוראה לשוטרי מישמר־החופים לאיים ב־מקלעים ובעוזים על הימאים השובתים, ב־עת המירדף שערכו שתי סירות מישמר־ה־חופים של המישטרה אחריהם.

השוטרים, שאיימו על הימאים השובתים בכלי נישקם, ושאף הודיעו להם כי קיבלו הוראות לפתוח באש, טוענים כי ההנחייה לכך ניתנה להם על־ידי סגן־ניצב יצחק יהב, מי שהיה ממונה על הפעולה הכושלת של המישטרה באשקלון.

יהב אף איים על נציגי השובתים שאם לא יכנעו, יורה שר־הביטחון להפעיל נגדם את חיל־הים, מבלי שקיבל לכך אישור ממפקדיו או ממישרד הביטחון.

צור החל להישבר

מיכאל צור החל להישבר וגלגות עוב־דות, שעד כה הסתיר ב„תיבת הפנדורה״ שלו.

כתוצאה מכך עצרה המישטרה לחקירה שתי דמויות הקשורות בעיסקי היהלומים של מיכאל צור, עת היה מנכ״ל מישרד־המיסחר־והתעשייה: היהלומן פסח

כוכבה לוי תתבע
את ה„טיים״

גיבורת מלון „סבוי״, כוכבה לוי, ביקשה מעורך־הדין אריה מרינסקי להגיש בשמה בארצות־הברית תבי־עה על הוצאת שם־רע נגד השבועון „טיים״.

מרינסקי יבקש מפרקליט אמריקאי לייצגו בתביעה, ולתבוע סכום גדול כפיצוי.

כזכור פירסם „טיים״ כתבה על כוכבה, בה כינה אותה „זונה״ וטען כי נמלטה מן הבניין.

ברמן, שקיבל מצור זכות בילעדית למכירת יהלומים מלוטשים של החברה הממשלתית פיתוח לייבוא יהלומים, למרות שנאסר על החברה לעסוק בייצוא, ומי שהיה מנכ״ל החברה, פלק מעוז, ידידו האישי של צור, שהוא גם חבר מועצת־המנהלים של חברות צים ודיזנגוף מערב אפריקה.

למעשה, החלה עתה המישטרה לחקור את האשמותיו של מי שהיה לפני 12 שנים מפקח על חיהלומים, יונה חצור. חצור התפטר מתפקידו ומסר באפריל 1962 דיווח מפורט נגד צור ללוי אשכול, פינחס ספיר ויעקב ארנון. הדיווח כלל האשמות נגד צור המקבל טובות־הנאה מחברות זרות, ועל קשריו עם פסח ברמן ויהלומנים אחרים.

פרטים מלאים על הדיווח של חצור פיר־סם „העולם הזה״ (1936) באוקטובר 1974, ורק עתה מגלה המישטרה כי הפירסום היה מדוייק. מקורביו של צור אינם יודעים אם יסתפק בהודאה על מה שנודע מהאשמות חצור, או שיוסיף ביוזמתו ויגלה את הכל.

שמגר מבדיל
בין צור לרכטר

היועץ המישפטי לממשלה הגיע למסק־נה כי יש להביא בחשבון את השאלה אם עבריין פעל לתועלתו האישית או שחרג מ־החוק לצרכי ציבור.

כך, למשל, טוענים מקורביו, הוא סבור כי יש הבדל בין מיכאל צור לצבי רכטר. בעוד צור לקח

הביקור במצדה:
אזהרה!

אין אמת בידיעה שהופצה בארץ, כאילו ממשלת ישראל היא שהציעה לחנרי קיסינג׳ר לבקר במצדה, כדי ל־הרביץ בו ציונות.

האמת הפוכה: קיסינג׳ר הוא ש־החליט במפתיע לבקר במצדה, אחרי שנסתבר לו כי שליחותו נכשלה. נר־אה כי התכוון בכך לרמוז לממשלת ישראל לאן מובילה דרכה, לדעתו.

וקיבל טובות־הנאה לעצמו, הרי במיקרה של רכטר ברור כי לו־עצמו לא היתה הנאה מעזרתו לרוזנבאום. נראה כי גם על זאב קריב, מנכ״ל מקורות, חלה הבחנה זו, מפני שאינו נחשד בקבלת הנאה אישית מהפסדי ורד.

ההבחנה דרושה נוכח המיספר הגדול של נאשמים בעבירות כלכליות.

השינוי בשידורים -
בעוד חודש

מנכ״ל רשות השידור, יצחק ליבני, טוען נגד ההתקפות האחרונות עליו בעניין רמת שידורי הטלוויזיה והרדיו, כי רק בעוד חו־דש תתחיל תוכנית השידורים, שהיתה לו השפעה על קביעתה, ואילו התוכנית הנוכ־חית נקבעה על־ידי קודמו.

ליבני ציין כי הורה לבטל את שידור התוכנית ממני מני, בה מתחו העיתונאים אריה אבנרי ויגאל לביב ביקורת כלכלית חריפה על אישי־ציבור, בגלל בקשת היועץ המישפטי לממשלה לעיין בתמליל לפני שידור חוזר. לדעת היועץ המישפטי, יש בתוכנית קטעים הנוגעים למיכאל צור ועובדי החברה לישראל, המהווים התערבות בהליך המישפטי המתנהל נגד צור.

דיון מחודש
בטלוויזיה ציבעונית

הממשלה תעיין בקרוב מחדש בהצעה להעביר את שידורי הטלוויזיה הישראלית משידורים בשחור־לבן לשידורי צבע. היוזמה לרעיון זה באה הפעם דווקא מחוגי ה־אוצר, המקווים להסתייע בטלוויזיה הצב־עונית לגביית מיליארדי ל״י מהציבור.

שידור בצבעים, שאינו מחייב השקעה גדולה במיוחד, יחייב כימעט את כל בעלי המקלטים בארץ לרכוש מקלטים חדשים. אם תימצא דרך למנוע ייבוא של מקלטי טלוויזיה ציבעונית מחו״ל, כדי למנוע הוצאת מטבע זר, ולהתיר רק מכירת מקלטים ציבעוניים מתוצרת־הארץ, שהערך המוסף בהם גדול ביותר, עשוי המיסוי על מכשירים אלה להכניס לאוצר, לפי אומדן זהיר, בין 2 ל־3 מיליארד ל״י לשנה.

הרוגבי חודר
לקיבוצים

לא פחות מ־15 קבוצות רוגבי — כדורגל אמריקאי — ישתתפו בטורניר רוגבי ראשון מסוגו שייערך בשבת הקרובה בקיבוץ תל־יוסף בעמק יזרעאל.

כימעט כל הקבוצות שיקחו חלק בטורניר הן קבוצות של קיבוצים, שהוקמו על־ידי עולים מארצות־הברית. הרוגבי, שהוא מישחק אלים הרבה יותר מאשר הכדורגל, אינו מוכר כימעט בארץ. הוא עשוי לזכות בפופולריות לקראת סוף השנה, כאשר תגיע לארץ קבוצת רוגבי יהודית מבירמינגהם, בריטניה, לסידרת תחרויות עם הקבוצות הישראליות.

במדינה

(המשך מעמוד 14)

אין לסעודיה כל עניין בחידוש אמבארגו הנפט. להיפך, היא זקוקה לכל פטרו־דולר כדי לממן את התיעוש הדוהר שלה, הנמצא עתה בעיצומו. אולם בראיון שנתן פאהד זמן קצר לפני שנהרג פייצל, הודה באי־רצון כי אם תפרוץ מילחמה חדשה בין ישראל ושכנותיה, לא יהיה מנוס מחידוש האמבארגו. משום־כך תמכו פייצל ופאהד במאמציו של הנרי קיסינג׳ר למנוע מילחמה.

נשק הנפט הוא האמצעי הקטלני והיעיל ביותר שבידי העולם הערבי. פאהד הוא האיש המחזיק את ידו על ההדק של נשק זה. כמוסלמי קנאי וערבי לאומי לא תהיה לו ברירה אלא ללחוץ עליו, בבוא הרגע.

הארץ

סליחה, שיבוש בתקשורת

הנציג הרישמי של אש״ף
פירסם תוכנית־שלום
ואיש לא הגיב בישראל

רעם של פצצה מחריש את האוזן. רחש של עלה־זיית נקלט רק על־ידי אוזן קשובה. במרחב יש תהודה עצומה לכל מחווה מילחמתית, גם כשהיא ריקה מתוכן. מחווה של שלום אינה מעוררת תשומת־לב, אף כשיש לה משמעות עצומה.

כך קרה לפני שבועיים להצהרה מדינית, שהיתה צריכה להזקיף אוזניים ברחבי ישראל. מסר אותה ראש מישרד אש״ף בלונדון, ד״ר סעיד חמאמי (34), יליד יפו, חבר הפרלמנט הפלסטיני, אחד המוחות המבריקים של אירגון פתח, אדם שלחם נגד צה״ל בקרב כראמה.

חמאמי פירסם תוכנית מפורטת לשלום ישראלי־פלסטיני. עיקריה: הקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל; ויתור על המאבק המזויין; דו־קיום ישראלי־פלסטיני; הפיכת רעיון איחוד הארץ ל„מטרה סופית״, שתוכל להתגשם רק בהסכמה הדדית ובתהליך הדרגתי, „לא בימינו״. הוא גם הציע שהגבול בין ישראל ופלסטין יהיה פתוח, שיהיו בין שתי המדינות יחסים כלכליים ותרבותיים. שישראל תחזיר חלק מן הפליטים, אך שישראלים יוכלו גם להתיישב בתחומי פלסטין.

תוכנית זו היתה זהה כימעט לחלוטין לתוכנית שפירסם אורי אבנרי במהלך מילחמת ששת־הימים, ושגונתה בשעתו רישמית על־ידי אש״ף.

מיפגש גלוי. בעצם העובדה שחמאמי דוגל בתוכנית זו לא היה חדש. המומחים לענייני פלסטין ידעו כי מאז 1968 מטיף חמאמי, בקרב צמרת פתח ואש״ף, לפיתרון זה •.

החידוש היה בצורת הפירסום. חמאמי דיבר הפעם כנציג דיפלומטי רישמי של אש״ף, בביטאון פרו־ערבי. אין ספק שלא יכול היה לעשות זאת בלי אישור מוקדם של יאסר עראפאת, ובלי הסכמת המוסדות העליונים של אש״ף.

וחשוב לא פחות: בתוכניתו קרא חמאמי למיפגשים גלויים עם כוחות־השלום בישראל — דבר שאש״ף לא הסכים לו עד כה מעולם.

מה היתה התגובה הישראלית?

„עיון נוסף״. שני הצהרונים פירסמו את הידיעה בעמוד השני. היא לא נמצאה ראוייה לעמוד הראשון, שהוקדש לפיתפותי־ביצים של עסקני־מיפלגות ישראליים על עניינים של מה־בכך.

ידיעות אחרונות מסר דו״ח אובייקטיבי, אך לא הגיב על הדברים.

מעריב, לעומת זאת, הכתיר את הידיעה במילים: „אש״ף ידרוש בוועידת ז׳נבה קליטת פליטים ערביים בישראל,״ טען כי „לדעתו, המשך המאבק המזויין בישראל הוא השיטה היעילה ביותר.״

כאשר פירסם דויד שחם בדבר מאמר חוצץ נגד סילוף זה, חזר בו מעריב. הוא פירסם כעבור שבוע ידיעה קטנה כ„תיקון טעות״, קבע כי „בירור נוסף העלה״ שהיה „שיבוש בתיקשורת״, וכי „למדנו עתה מעיון בטכסט המקורי שנציג אש״ף העלה הירהורים, מתוכם משתמע שאין הוא סבור שהמאבק המזויין הוא בבחינת השיטה היעילה ביותר נגד ישראל.״

אין תגובה. כל זה יכול להיות מיקרי. אך יש חוקיות במיקריות זו. אין זה מיקרי ששום גורם ישראלי לא מצא לנכון להשיב בפה מלא להצעתו של חמאמי, לברך עליה או אף להציע דו־שיח עימו.

• במאמרו „אש״ף בעיני עצמו״ תיאר אורי אבני, לפני חודש וחצי, את פעולתו של חמאמי למען רעיון זה (**העולם הזה** 1955).

גילויים חדשים בפרשת עמידר:

היו״ר שותף למעילה

מאת

יגאל לביב

צבי אלדורוטי העביר
כספים לאחותו

חיים טל קיבל
הלוואות למישפחתו

משהו מוזר קורה בעמידר. המישטרה נחפזה לעצור ולהאשים שני אנשים, את גיזבר־החברה צבי כץ ואת מנהל סניף יפו של בנק ברקליס, מרקו סיטון, והלכה לנוח. למעלה מחודשיים חלפו מאז החלה המישטרה בחקירה, ולמרות שבידיה הוכחות על מעורבות בכירים נוספים בקבלת טובות־הנאה מכספי החברה, אין היא עושה דבר בנדון. האחראי לחקירה, סגן־ניצב אריה נאור, טוען, כי עדיין צפויות הפתעות. אשרי המאמין.

בינתיים אינו עושה את חמתבקש לפי העדויות שבידיו — לעצור את ראשי החברה! לפי־שעה מסתפק נאור בדגי־רקק, מניח ללווייתנים להמשיך לשחות בשקט.

לווייתן כזה הוא צבי אלדורוטי, שקנה לעצמו את אהדת הציבור בשעה שהתפטר מתפקיד יושב־ראש מועצת־המנהלים של עמידר, כדי להפגין הודאה באחריותו. עד כה ידוע היה כי אלדורוטי קיבל הלוואה מקרן־הרכב של גיזבר החברה צבי כץ, בסך 18 אלף לירות. בראיונות שהיכו גלים בכל אמצעי־התיקשורת, הסביר אלדורוטי את תומתו וחפותו, אמר כי היה רק יושב־ראש מועצת־המנהלים ולא המנכ״ל. הוא הדגיש כי קיבל הלוואה לקניית רכב באופן רישמי, ולא העלה בדעתו כי מקור הכספים להלוואה זו אינו קרן־הרכב הרישמית אלא כספי הגניבות של כץ.

אומנם, חדי־עין שמו לב כי אלדורוטי התפטר מתפקיד היושב־ראש, אך המשיך להיות חבר מועצת־המנהלים. הם הבחינו כי איש מלבדו לא התפטר, וכי שר־השיכון אברהם עופר הצליח להונות את חברי ועדת־הכספים של הכנסת, הטרודים בהגדלת דמי האש״ל לעצמם.

תחילה הודיע עופר לחברי ועדת־הכספים כי מינה ועדת־בדיקה פנימית המורכבת מחברי מועצת־המנהלים של עמידר (השותפים לאשמה ולאחריות!) לחקור מה שקרה. חברי־הכנסת סירבו ודרשו ממנו כי ימנה ועדה ציבורית. עופר הודיע כי אכן כך יעשה. אולם תוך כמה ימים, אך שכחו הכל את גילויי העולם הזה (1957), שתבע את פיטורי כל ראשי החברה האחראים — כולל אלדורוטי וכל מועצת־המנהלים — כבר ביטל עופר את הוועדה הציבורית. כך נשארה עמידר נתונה רק בידי המישטרה הנוחה, שמשום־מה מסתפקת בדגי־הרקק בלבד.

העזתו של עופר גדלה עד־כדי־כך שהודיע כי ימנה את אלדורוטי כיועץ מיוחד שלו לאיכלוס ותיעוש הגליל — שכן עופר חש כי אלדורוטי הצליח, במסע יחסי־ציבור נמרץ, לשכנע כי אינו אשם.

הלוואה לאחות

יש רק צרה אחת: העדויות שבידי המישטרה, הרואות אור עתה לראשונה.

עדויות אלו מצביעות על כך שאלדורוטי, יחד עם ראש אגף־הכספים חיים טל, ועם ראש אגף־הביטוח שלמה מירון, חברו יחד וקיבלו במירמה מכספי הגניבות של צבי כץ. עובדות אלו מחייבות את המישטרה לעצור מייד ולהעמיד לדין את אלדורוטי, טל ומירון —שלישייה שהמישטרה חוששת לגעת בה משום־מה.

לא ברור גם מדוע נמנעת המישטרה מלגעת בראשי בנק איגוד ברמת־גן, הבנק שלפי העדויות שבידי המישטרה היה הגורם הפעיל המרכזי בכל עיסקותיו של כץ, בהיקפים גדולים עשרות מונים מאלה של העסקות הקטנות עם בנק ברקליס. מדוע מגן אריה נאור גם על בנק איגוד?

צבי אלדורוטי התמנה כמנכ״ל החברה באוקטובר 1972, והיה האיש הקובע בה מאז ועד היום. פורמאלית התפטר מתפקיד המנכ״ל בספטמבר 1973, כדי להיכנס לרשימת המערך לכנסת אולם המשיך לשלוט בחברה, וזמן קצר אחרי הבחירות התמנה יושב־ראש מועצת־המנהלים פעיל, בשכר.

אלדורוטי גם לא יכול לטעון כי אינו מבין במינהל. שכן לא זו בלבד שהסכמתו להיות מנכ״ל ויו״ר פעיל מטילות עליו אחריות, אלא הוא גם זכה בשנת 1968 בפרס רוזוליו למינהל ציבורי!

לאלדורוטי היה הסבר כימעט־משכנע להלוואות שקיבל מכץ.

אולם, הוא מסתיר מה שגילה כץ בעדויותיו במישטרה, כי אלדורוטי הורה לו לתת הלוואה של 4000 לירות מקרנותיו לאחותו של אלדורוטי, שרי. הלוואה זו ניתנה לה למרות שאינה עובדת „עמידר״, וחתימתו של אלדורוטי מתנוססת על הצ׳ק שנתנה אחותו להחזרת ההלוואה. הוא חתם להסבת הצ׳ק!

אם כך, לא מדובר כבר בטעות בתום־לב של אלדורוטי, שקיבל 18 אלף לירות מכספי הגניבות של כץ במקום מקרן־הרכב הרישמית של החברה. כץ סיפר בעדותו כי אלדורוטי ידע היטב שכץ פתח חשבון מיוחד ממנו נתן הלוואות לעובדי עמידר שלא היו זכאים להלוואה מקרנות החברה, או לאנשים שאינם עובדי החברה.

כץ גילה כי ההלוואות הרגילות לרכב של עובדי החברה היו מוחזרות על־ידי ניכויים מן המשכורת. אולם הלוואות מיוחדות אלו הוחזרו על־ידי מתן צ׳קים דחויים לכץ בריבית של 6%, לתאריכי החזרת ההלוואה. אלדורוטי נתן כנגד ההלוואה שקיבל בעצמו צ׳קים דחויים, וכך גם כנגד ההלוואה שהסדיר לאחותו — וחתם כמסב על הצ׳קים שלה!

אין ספק כי המועמד להיות שר־התיקשורת לולא פרשת „עמידר״, ומי שעופר מינה אותו כיועצו, ידע מה מקור הכספים של כץ, וכי כך שהורה לתת הלוואה לאחותו שאינה עובדת „עמידר״ עבר עבירות פליליות!

הלוואה לבן

בעיקבות אלדורוטי הלך גם ראש אגף־הכספים של החברה, חיים טל, שהורה לכץ — כעדותו במישטרה — לתת הלוואה של 6000 לירות לבנו משה, שאינו עובד החברה. כץ סיפר כי טל הורה לו גם לתת הלוואה לאדם נוסף שאינו עובד החברה איש בשם פלורנטל. זה קיבל 15 אלף לירות ללא ריבית ביולי 1974. הלוואות אלו לטל בוצעו בבנקים לפי פתק בכתב־ידו של כץ. כץ העיד כי אינו יודע מיהו פלורנטל, אך חקירה קצרה גילתה כי שמו הקודם של טל הוא פלורנטל, וכי אחיו ממשיך להיקרא בשם זה.

אבל אלדורוטי וטל עודם חופשיים, ואלדורוטי עוד מצטייר בציבור כקורבן!

עיון במיסמכים המצויים במישטרה גילה עוד עובדות מדהימות על חליבת עמידר בידי ראשיה. כץ החל עובד בעמידר בשנת 1961, וכעבור שנתיים התמנה מנהל מחלקת הגיזבורות. בשנת 1964 הקציבה החברה 150 אלף לירות לקרן הלוואות־רכב לעובדיה. הכסף לא הספיק, ונחתם הסכם עם סניף בנק לאומי ברחוב דיזנגוף, לפיו יתן הבנק מדי־שנה 30 אלף לירות לקרן, בריבית של 12%, וכל עובד שיקבל הלוואה יפתח תוכנית־חיסכון בבנק. התכנית לא פעלה, ובוטלה.

ראשי החברה לחצו על כץ למצוא פיתרון כספי לקרן. כץ חשב, עד שמצא את הפתרון. בבנק איגוד ברמת־גן היה לחברה חשבון רישמי מיספר 15001/67. כץ בא בדברים עם מנהל הסניף, רוזנבאום (שעבד קודם בבנק אגודת ישראל), פתח בשם החברה חשבון נוסף שמיספרו 24020/62, וצירף להוראת־הפתיחה גם טופס של החברה עם דוגמות חתימה. כץ הצהיר כי הודיע לחיים טל על פתיחת החשבון המיוחד. הוא הכניס לחשבון הפרטי 2 מיליון לירות, ודאג כי יהיו בו תמיד מינימום 2 מיליון לירות מכספי החברה ועוד כמיליון לירות נתן הלוואות באמצעות החשבון המיוחד. משנוכח כי השיטה פועלת. פתח חשבונות כאלה בבנקים נוספים. החשבון המיוחד בבנק איגוד שימש לעשיית הרווחים שחולקו באמצעות החשבונות בשאר הבנקים. הרווחים באו מריבית על הסכומים המופקדים בחשבון.

מקור הסכומים היה בכספי „עמידר״ שכץ היה צריך להעבירם לבנקים ולמוסדות אחרים. הוא עיכבם אצלו לכמה שבועות בחשבון המיוחד, וגבה ריבית. המוסדות שהיו צריכים לקבל את הסכומים לא שמו לב לפיגור בתשלומים.

האחראים ידעו!

כץ טען בעדותו כי כל הוראות התשלום עת הוציא כספים מן הבנקים היו בחתימתו ובחתימה נוספת, ולא

(המשך בעמוד 27)

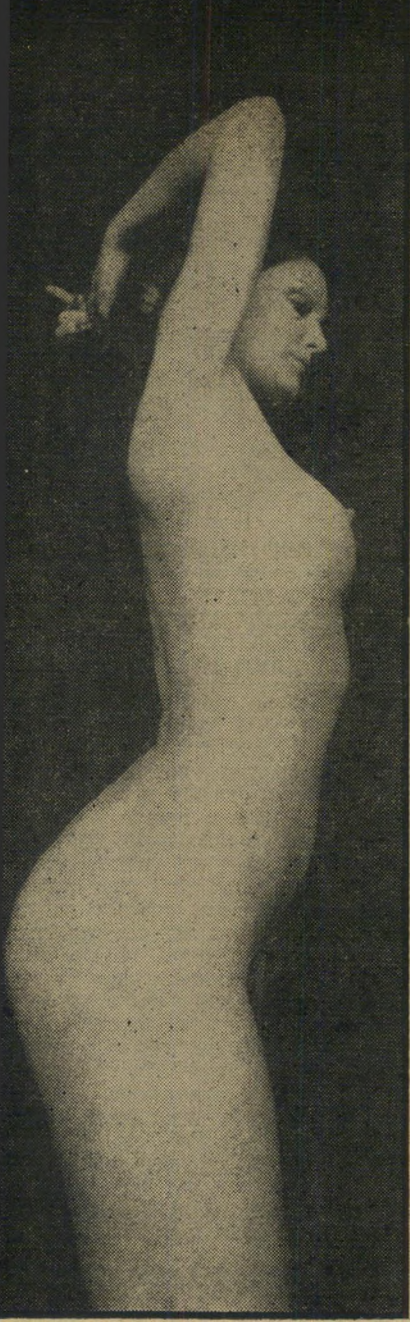

יש רק שני דברים רעים בחיים -

זהירות,

כשהיתה ילדה קטנה, שמעה טרזה נסביט־תאו הקטנה מפי סבתה המפורסמת את כל תורת־חייה על רגל אחת: „יש רק שני דברים רעים בחיים — להיות משעממת, ולא לדעת לאהוב.”

כבר מגיל צעיר מאד, נהגה טרי על־פי כלל זה. מעולם לא היתה משעממת, ותמיד ידעה לאהוב. לאהוב הרבה, ואת כולם — גברים ונשים, צעירים וקשישים.

אם תולדות הסבתא האגדתית, גיבורת השערורייה של המאה ה־20, יכלו למלא ספר — הרי סיפור חייה ואהבותיה של טרי עצמה יכול בנקל למלא כרך ב׳ שלו.

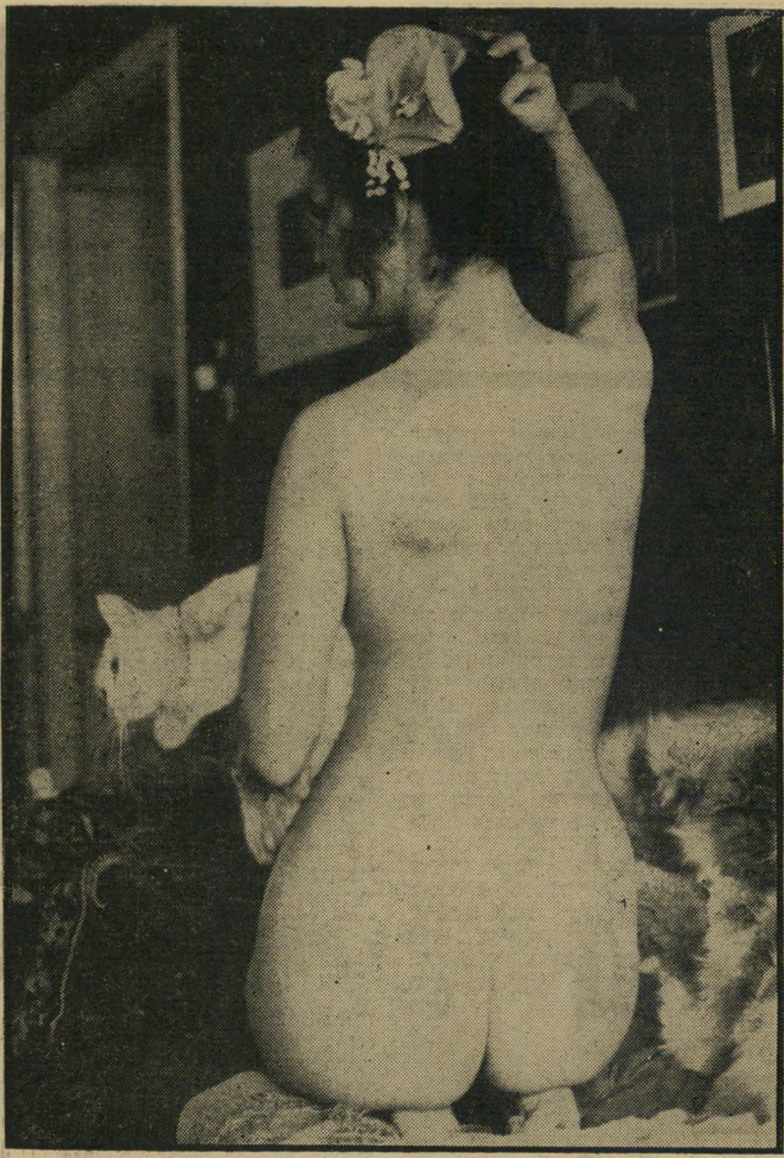

„אלוויס היה משגע. אלוהים, איזה גבר!”

עירומים ✶ על החציר

מבחינת הזמן, מתחיל סיפור זה כשהיתה טרי בת 14, נראתה כבת 20 והרגישה את עצמה כבת 30. אז רצתה להיות רוכבת־סוסים מיקצועית.

היא קיבלה עבודה במיגרש־מירוצים, ושם הכירה אדם מפורסם מאד: ביל טרנר, בעל הדראג־סטור הנודע בהוליבוד. הוא היה בן 47, ובעיני הנערה בת ה־14 הוא ניראה כגבר המושלם. „יום אחד היינו באורווה, ושם זה קרה. עשינו אהבה, כשאנחנו שוכבים עירומים על החציר. הוא היה מורה טוב, ואני הייתי תלמידה מצטיינת.”

אולם למרות גילה הרך, ידעה טרי שלא כדאי להתאהב בגבר זה. הרומאן היה סוער אך קצר.

מכל מעלותיו של טרנר, היתה אחת שחזרה, משום־מה, אצל רבים מגיבורי הרומאנים של טרי נסביט־תאו. הוא לא היה

להיות משעממת ולא לדעת לאהוב!

רק עשיר מאד, מפורסם מאד, יפה־תואר ומבוגר ממנה ב־30 וכמה שנים. הוא היה גם יהודי.

משיכתה של טרי ליהודים באה לה, כנראה, גם היא מן הסבתא. כי אחרי שניסתה את הכל ועברה את הכל, פנתה אוולין ה־

זה טרי!

זקנה אל הקבלה היהודית. „הדת היהודית היא חזקה, מעניינת, בסיסית מאד," הסבירה לנכדתה, ששתתה את דבריה בצימאון. אוולין צירפה ידיד נוסף אל מחרוזת ידידיה המפורסמים: הרב סטיפן וייז, המנהיג הציוני האמריקאי, אבי מישפחתו של נשיא אוניברסיטת תל־אביב. וייז־האב לימד אותה קבלה.

הלכתי למיקווה וידעתי יותר מהרב!"

צילומים מאת

אילנה בן־ארי*

(בכל זאת, לא מתה אוולין כיהודיה. בסוף ימיה, כשהיא בת 82 וחולה, התמסרה דווקא לדת הקאתולית. „אני חושבת שזה ביגלל כומר צעיר ויפה־תואר, שהיה מטפל בה ומביא לה ויסקי," מגלה טרי.)

בכל זאת, נדמה שיש איזשהו ענף יהודי באילן־היוחסין של מישפחת נסביט־תאו. מישפחת נסביט היתה ממוצא בריטי טהור, ודתה היתה אנגליקנית. אבל מישפחת תאו, שצברה הון בעסקי פלדה ופחם בעיר פיטסבורג, באה ממרכז אירופה. הצורה המקורית של השם הוא גרמני, ופירושו „טל". טרי מאמינה שלפחות אחד מאבות־

* כולל התמונות שהופיעו בסיפורה של טרי בשבוע שעבר, מילבד התמונות ההיסטוריות.

(המשך מעמוד 21)
אבותיה היה יהודי. אם כן, זה מסביר, אולי, איך הפכה בסופו של דבר לישראלית טובה וליהודיה כשרה למהדרין.

קצת מבוגר מדי

אחרי הרומן עם המיליונר היהודי על החציר של מיגרש־המירוצים, הגיעו הדברים בבית תאו לידי משבר. בגיל 15 עזבה טרזה את הבית, ברחה לניו־יורק והחליטה להיות, כמו סבתה, רקדנית. היא נתקבלה לעבודה באופרה כרמן, ומכיוון שלא היה לה היכן לישון, ישנה בבית־הספר לבאלט, שם נתקיימו החזרות.

באותו זמן גם החליטה להכריז על עצמאותה ולהינתק מן השם המפורסם, שסלל בפניה את דרכה. טרזה נסביט־תאו הפכה טרי דה־בארון. את השם היא שאלה ממפיק האופרה, הבארון רפאלו דה־בנפילד, שעימו ניהלה את הרומאן הסוער הבא שלה. הוא היה בן 45, והיא בת 15.

„הוא היה נחמד, ואני הייתי צעירה. אבל ידעתי שזה הזמן בשבילי לעבור לדברים גדולים יותר. אחרי ככלות הכל, הוא היה בסך־הכל בארון," מתלוצצת טרי.

היא עברה שוב להוליבוד ונזרקה לתוך עסקי הסרטים. לפי דרישת סוכנה, אימצה לעצמה שוב את שם־מישפחתה המקורי, וקיבלה תפקידים כרקדנית וכשחקנית־זוטרת בשורה ארוכה של סרטים מרשימים: מצחיקונת, האלו דולי, כוכב. בסוף קיבלה גם תפקידים ראשיים.

„עבדתי עם במאים כמו ג'ין קלי, רוברט וייז והרברט רוס. לעבוד בהוליבוד היה נסיון משגע. יצאתי עם כל דבר שאפשר להעלותו על הדעת."

אחד הרומאנים היה עם מארק גיבסון, מפיק סידרת־הטלוויזיה מהו הקו שלי?, שהיכתה אז גלים ברחבי ארצות־הברית.

„הוא היה בן 65, ואני בת 26," סיפרה. „הוא היה מטורף ורצה לבוא עימי לישראל. הוא לא ידע עלי דבר, חוץ מזה שאני שחקנית. אז כבר הייתי אם לילדה שגדלה בישראל, רציתי לבוא הנה. סיפרתי על כך לגיבסון, והוא אמר שאולי הגיע הזמן לשנות את חייו. הוא היה יפה־תואר ועשיר. אבל הוא היה בן 65 — ובשבילי היה בשנה אחת יותר מדי מבוגר.

„אחרי שבועיים מטורפים אמרנו שלום זה לזו. אחר כך שמעתי שהתחתן עם דוגמנית בת 25. נראה שגם אני הייתי מבוגרת מדי בשבילו בשנה אחת."

אהבתו של אלוויס פרסלי

אחד הסרטים הטובים ביותר שבו השתתפה, נשא את השם שאטו־קווא, שם אינדיאני שהודבק לאחת התופעות המרתקות ביותר בהיסטוריה של ארצות־הברית. השאטו־קווא היו מעין קירקסים נודדים של התעוררות דתית. הם עברו מעיר לעיר, כשהם מוכרים תערובת של דת, מין ותרופות. להקות של רקדניות נועזות היו מושכות אל הקהל ומכשירות את הקרקע, מטיף דתי — פרוטסטנטי, קאתולי, ולפעמים גם יהודי — היה מעורר את הנפשות, ובאותו זמן גם היו מוכרים ביוקר תרופות־פאטנט חסרות־ערך.

גיבור הסרט הזה היה אלוויס פרסלי, שמילא בו תפקיד של מנהל־ההצגה. מחברי־התסריט, ידידי־מישפחה של הוריה של טרי, דאגו להכניס בו קטע מייוחד בשבילה.

„יום אחד ישבתי עם הבחורות האחרות של הסרט, כשרגלי על השולחן וגבי לדלת. פיטפטנו וצחקנו, סיפרנו על הבחורים שיצאנו עימם, ריכלנו, וכרגיל אצל נערות־מקהלה דיברנו שטויות.

„פיתאום הרגשתי שמישהו שם יד על כתפי. הסתובבתי וכימעט נפלתי מן הכסא. לפני עמד אלוויס פרסלי בכבודו ובעצמו, והגיש לי כוס־קפה. בפעם הראשונה בחיי לא ידעתי מה לומר. הפה שלי היה יבש, הרגשתי כאילו מוחי צנח לריצפה. זה היה משוגע. אלוהים, איזה גבר! איזה גוף! זה היה משהו! במשך שתי דקות לא אמרתי כלום.

„אחר כך הוא שאל אותי אם אני רוצה לבקר אצלו בקרון שלו, ואני אמרתי: ,לעזאזל, למה לא? קח אותי לקרון שלך!'

„באותו יום עשינו אהבה. כל היום הוא היה מתוק מאד, אינטליגנטי מאד, רגיש."

טרי זוכרת את אלוויס כאיש־עסקים אמיתי, מרוכז בתוך עצמו, עסוק בתיכנון

כולם מדברים על הידוק החגורה

אנחנו מהדקים!

הנהלת העולם הזה הגיעה לכלל החלטה לספוג בשלב זה את העלאת המחירים ולא להעלות את מחיר שטח הפירסום.

מחיר האינטש על טור נשאר

40.— ל"י

רוחב הטור הוא חמישה ס"מ — רחב יותר מאשר בכל עיתון יומי.

הופעותיו. הוא היה תמיד מוקף גברים אחרים, שדאגו לעסקיו, ובראשם המנהל שלו, הקולונל פארקר.

„הצרה היחידה היתה שהוא היה צעיר מדי בשבילי. לי לא היה איכפת ששמו אלוויס, ושהוא פרסלי המפורסם. הפריע לי שהוא היה רק בן 36, ואני כבר בת 27.”

כך נגמר הרומאן, וגם הסרט. הוא לא הוצג מעולם, כי אז בדיוק נכנסה חברת מטרו־גולדווין־מאיר לצרות כלכליות. „חבל, זה היה סרט טוב,” נאנחת טרי.

אחרי פרסלי, היו הרומאנים הבאים פחות סוערים. מושל מדינת קליפורניה, אדמונד בראון היה „לא רציני ונמוך מדי.” השחקן הכושי ג׳ים בראון, שעשה אז סרט עם רקל וולטש, היה „מלא תסביכים, רצה לצאת עם לבנות ולהוכיח להן כל הזמן שהוא סופר־מן. אך בעצם הוא אהב רק שח־מט. הייתי באה אליו בערב, מוכנה לאכול עימו ארוחת־בוקר, ומצאתי את עצמי משחקת איתו שח.”

הבעייה עם אריק ברדן, הזמר שהקים את להקת־הרוק החיות, ואחר־כך את הלהקה מילחמה, היתה סמים. „הוא היה מסומם רוב הזמן. הוא היה ברנש קשוח, נמוך־קומה, והוא היה משוגע על בחורות גבוהות. אני גבוהה (1.73), ומשכתי אותו. הוא היה מצלצל אלי בארבע לפנות בוקר, אחרי שלקח כל הלילה כדורי־מרץ. זה לא היה הסיגנון שלי. אני לא זקוקה לסמים. אני מסוממת מהחיים.

„הייתי איתו, וכל האנשים מסביבנו היו מסוממים. שאלתי את עצמי: מה אני עושה כאן? אם לוקחים סמים בכמות גדולה, נעשים חולים. למה שארצה להיות חולה? אין לי זמן להיות חולה. אני צריכה לזוז הלאה.”

הלאה — לישראל.

טבילה במיקווה והבעייה היהודית

הרבה זמן לפני כן, כשהיתה בת 19, ישבה טרי באחד הימים בקפה בקמפוס של אוניברסיטת קליפורניה. מבטה נתקל בבחור בן 26. „הוא היה יפה־תואר. אני אוהבת יפי־תואר. כל הגברים שלי היו יפי־תואר, מילבד בעלי השני, העשיר.”

אותו יפה־תואר היה סטודנט להנדסה, בהור רציני מישראל. הוא הפך בעלה הראשון של טרי. שמו אריה רביד, והשניים התאהבו והחליטו אחרי שנה וחצי להתחתן.

מה לא עושים בשביל אהבה? טרי התגיירה, טבלה במיקווה קונסרבטיבי בלוס־אנג׳לס ונישאה כדת משה וישראל. הנישואין ארכו ארבע שנים, עד 1967, ובמהלכם אף ביקרה טרי כתיירת בישראל. כאשר התגרשו, לקח הבעל את בתם, תמר, לארץ. מאז נמשכת טרי אל הבת ואל ישראל.

גם הבעל השני היה במיקרה יהודי. זה היה הצלם ברנהארד גארדנר, גם הוא מפורסם במיקצועו. הם התחתנו אצל רב קונסרבטיבי בארצות־הברית, והתגרשו ברבנות האורתודוכסית בארץ. „עשינו חיים משוגעים, אבל הוא היה קנאי.”

אז גם נתברר לה, במיקרה, שאין היא נחשבת בארץ כיהודיה כשרה. למענה ולמען בתה, החיה עם אביה, החליטה טרי להתגייר עוד פעם, בצורה הכי אדוקה. זה עלה לה 500 ל״י, עבור שיעורי־הדת („ידעתי יותר מאשר הרב,” היא טוענת) וטבלה שוב במיקווה, בכרם־התימנים. היא זכתה בשם חדש: רות בן־אברהם. היא הלכה אפילו לאולפן בבית ברודצקי ברמת־אביב.

שם נתקלה בבעייה היהודית בדמותו של פליכס זברסקי, צייר־עולה מרוסיה, לוחם־עלייה שעבר את כל מדורי המאסר והעינויים. זה היה רומאן טיפוסי של טרי: „גופני נורא, חושני, רגשני. כמו טרזן וג׳יין בג׳ונגל רותח.”

זברסקי היה בנו של רופא, האיש שחנט את לנין. נפשו היתה רוסיה. „רבנו כל הזמן. היו סצינות נהדרות. הרהיטים עפו אצלנו, והכל נשבר לרסיסים.”

עכשיו עסוקה טרי, כמו תמיד, עד מעל לראש. היא מופיעה כיצאנית בסרט הדיבר ה־11, המוסרט בארץ, מנהלת מישא־ומתן על הסרטת תסריט שהיא כתבה, מלמדת ריקוד ועוסקת בתריסר דברים אחרים.

אך המיקצוע העיקרי שלה הוא להיות טרי נסביט־תאו־רביד, אשה יפהפייה, סוערת, שופעת הומור ואימרות־שפר, מוכנה בכל עת להרפתקה. זהו עיסוק ל־24 שעות ביממה.

היא לא בגדה בצוואתה הפרטית של הסבתא: לעולם לא להיות משעממת, ותמיד לדעת לאהוב.

למען גבר זה

גנבה נערת הוולוו מלכה חדד חצי מיליון ל״י מחברת המכוניות

מעילה על גלגלים

„אז מה, אתה רוצה לראות אותה?” שאל עורך־הדין משה נחשון את סגן־ניצב בנימין זיגל מן המטה הארצי של המישטרה, כאשר בישר לו כי לקוחתו החליטה להסגיר את עצמה למישטרה.

„תכניס אותה מייד!” אמר זיגל בקוצר־רוח, אך לא שיער לעצמו איזו הפתעה מצפה לו. כאשר נכנסה הצעירה השחומה, שמראיה כתלמידת־תיכון, תימניה בעלת שיער צהבהב קצר, פקח עיניו בתימהון ופנה אל עורך־הדין נחשון: „אתה רוצה להגיד לי שזאת גנבה מחברת וולוו חצי מיליון לירות?!”

„זה היה פשוט מאד. לא היו שום בעיות!”

אך הסיפור ששמע סגן־ניצב זיגל מפיה של הצעירה היה מדהים עוד יותר.

„אני בת 29,” סיפרה מלכה חדד לכתב העולם הזה, מרסל זוהר, „הורי עלו מתימן בשנת 1945, ואני נולדתי בנתניה. היינו תישעה ילדים בבית. לאמא שלי היתה תמיד המילה האחרונה. היא התחתנה עם אבא רק בגלל שההורים שלה רצו בכך. לא היתה ביניהם אהבה.

„אני הרגשתי את הקרירות ביניהם תמיד. עוד כשהייתי ילדה רציתי לעזוב את הבית. בגלל זה גם לא יכולתי ללמוד, לא יכולתי להתרכז. כשהייתי בת 19 התחלתי לעבוד כפקידה אצל קבלן מקומי בשם זנגור, אבל אחרי שנתיים וחצי הוא פשט את הרגל. אחר־כך עבדתי במיפעל אלקטרוניקה ברמת־גן.

„יום אחד ראיתי בעיתון שמחפשים עוזרת למנהל־חשבונות. כך הגעתי לחברת וולוו לייבוא מכוניות בתל־אביב. מנהל־החשבונות של החברה, מאיר אפטר, קיבל אותי לעבודה ונתן לי לעשות את הרישום בכרטסת. זה היה בשנת 1972.

„אחרי כמה חודשים ביקשתי לעזור לאיש־המכירות אדוארד ורסאנו, והתחלתי לעבוד שעות נוספות. עד ארבע אחרי־הצהריים הייתי עובדת ברישום בכרטיסיה, בהנהלת־חשבונות, ועד שש בערב עבדתי במחלקת־המכירות.

„אז גיליתי שהלקוחות לא מקבלים קבלות עבור מיספר פריטים, כגון מכשירי־רדיו, מזגני־אוויר, רישוי המכונית ועוד. הם היו משלמים, אבל אנחנו לא היינו נותנים קבלות. רק כשהיו לחצים, והלקוח (מוסד ציבורי או ממשלתי) היה דורש בתוקף קבלה, היינו נאלצים לתת לו אישור שהכסף שולם.

„הרבה שילמו עשרות אלפי לירות במזומנים. התפקיד שלי היה לקבל את הכסף, לתת קבלה תמורת התשלום עבור המכונית שהוזמנה, ולרשום בכרטיס, בהנהלת־החשבונות, את הסכומים שהלקוח היה משלם על חשבון מכוניתו.

„החלום שלי מילדות היה לקנות בית, אבל ידעתי שלעולם לא אגיע לזה, אפילו אם אעבוד יום ולילה. הייתי רואה באיזה קלות אנשים באים לוולוו ומשלמים עשרות אלפי לירות בלי למצמץ, ואז גיליתי שאני יכולה להעביר לחשבון שלי בבנק עשרות ומאות אלפי לירות.

„כשהייתי מעבירה את הכסף לבנק, פעם 114,900 ל״י, פעם למעלה מ־50 אלף, פעם 20 אלף ועוד, חשבו שאני סוחרת־קרקעות או בעלת־מיגרשים. לא עוררתי שום חשד. לא הייתי צריכה להתאמץ במיוחד. הייתי עושה את זה פשוט:

„כשהייתי כותבת קבלה ללקוח עבור מה ששילם על חשבון הזמנת המכונית שלו, הייתי מכניסה מתחת לדף של הקבלה המקורית דף־מתכת, כך שהפרטים לא היו עוברים להעתק. מאוחר יותר הייתי כותבת את ההעתק של הקבלה ורושמת סכום יותר קטן. בקבלה המקורית שהלקוח קיבל הייתי רושמת את הסכום המלא, אבל בהעתק רשמתי רק את הסכום שבאמת העברתי לקופה.

„לדוגמה: אם הייתי מקבלת 50 אלף, ולקחתי לעצמי 30 אלף, הייתי רושמת על ההעתק רק 20 אלף. כדי להתאים את החשבונות לתנועות הקופה, הייתי רושמת במכונת־המיכון את הסכום שהכנסתי לקופה, ואחרי הביקורת של מנהל־החשבונות בסוף החודש, הייתי משמידה את הרישום הזה. נכון, בכרטיס של הלקוח בהנהלת־החשבונות היה רשום הסכום האמיתי שהוא שילם, אבל אף פעם לא היו משווים את הכרטיסים עם הקופה.

„גם את ההמחאות של הלקוח הייתי מעבירה לחשבון הפרטי שלי בצורה פשוטה: הייתי מחתימה אותו בחותמת של וולוו וחותמת. לא הי ובעיות.

„הכסף נתן לי הרגשה של ביטחון ושל עצמאות. אבל לא הכסף עשה אותי מאושרת. רציתי לקנות בית משלי. בספטמבר 1974 הלכתי לקבלן בנתניה, ובחרתי בדירה של 120 מ״ר באחד הבתים ליד מלון ארבע העונות. המחיר היה 200 אלף לירות, והזמנתי תוספות ושינויים ב־80 אלף לירות.

„בחודש דצמבר תקף אותי דיכאון, ורציתי להפסיק הכל. ידעתי שהעברתי לחשבון שלי כבר קרוב ל־500 אלף לירות, ועד יולי ביזבזתי 300 אלף. אמרתי לקבלן שאני לא רוצה יותר את הדירה, והוא אמר שאם שילמתי כבר 190 אלף, אז מה הבעיות? לפי החוזה הייתי צריכה לשלם סכום של 25 אלף אם אבטל את הקנייה.

„לא יכולתי יותר. כבר לא רציתי את הבית, כי הבנתי שלא אוכל יותר להחזיק את קוקו אתי, אפילו עם הכסף שהיה לי. קוקו זה יעקב דהאן, הוא בן 27 ועובד במכבי־אש בנתניה. הוא לא שאל אותי אף פעם מאיפה יש לי כסף, אבל קיבל את זה כמובן־מאליו, ורק אמר לי שהוא עושה לי טובה בזה שהוא חי אתי. גם לי היה ברור שאני מחזיקה אותו ונותנת לו כסף, רק בגלל שהוא סיפק אותי. הייתי צריכה אותו.

„קוקו, שהוא ממוצא מרוקאי, היה אומר לי שהוא מסתובב. ידעתי שהוא הולך עם בחורות אחרות, אבל שתקתי. יש לי חולשה כזאת, שאני מפחדת להישאר לבד. אני מפחדת כל הזמן. אין לי ביטחון עצמי. הסכמתי לכל הדרישות שלו, ושילמתי לו 300 עד 500 לירות לשבוע, רק שיישאר אתי. זה מה שהוא דרש ממני בשביל מישחקי־קלפים, כל ליל־שבת. נוסף לזה היינו ממלאים טפסי־הימורים בסכום של 700 לירות בשבוע.

„ביולי 1973 נסעתי עם קוקו לחופשה באירופה. תיכננו לבקר גם בשוודיה, אצל אחיו. הנסיעה הזו עלתה לי 40 אלף לירות. אמרתי לכולם שאני נוסעת לחופשה באירופה, קודם העברתי לאחיו של קוקו, שגר בשוודיה, 2000 דולר, כדי שיהיה לנו כסף כשנגיע לשם.

„עם קוקו רבתי כל הזמן. גם ערב הנסיעה. הוא טילפן אלי ואמר שהוא לוקח איתו את בנו בן ה־16 של מפקד יחידת־

„הייתי זקוקה לכסף בשביל להחזיקו אצלי!”

הכבאים בנתניה. לא התנגדתי, כי זה לא היה מפריע לי. וחוץ מזה, לא רציתי לריב איתו על כל דבר. כשהגעתי ללוד, לבד, נפגשנו במטוס. לא דיברנו. גם הילד היה שם, נסע איתנו כל הזמן. הדולרים שלי היו אצלו, וביקשתי את החלק שלי. הוא סירב לתת לי, ואיים שיעזוב אותי בלונדון.

„בלונדון הלכתי אחריו כמו כלבה. הטיול שלנו עוד לא התחיל, אבל אני כבר ידעתי שבשבילי הוא נגמר. בהולנד הוא אמר שבא לו לשכב עם בחורה שהוא ראה בחלון של בית־פגישות, השאיר אותי במלון והלך. רציתי לברוח ממנו, אבל לא היה לי כסף. כשחזר, הוא שוב העליב אותי ואמר שהוא

(המשך בעמוד 26)

דרכי־חיים

הגופה נשכחה

במקרר

גופתו של אליהו הוחזקה במקרר 12 יום — אחיו ערך חקירה פרטית וגילה את האמת

„אליהו מת. זה קרה לפני שנים־עשר יום,” בישרה העובדת הסוציאלית. כך נודע לניסים שבתאי על מותו של אחיו־החורג אליהו בן ה־46 (בנה של אמו מבעלה הראשון). ההודעה נמסרה במיקרה, כאשר הלכה חמותו של ניסים לקבל את המחאת־הסעד החודשית שלה, בלישכת־הסעד ב־כפר־שלם.

עוד באותו יום, ה־27 בפברואר 1975, נסע ניסים (26), פועל בבית־חרושת ל־יהלומים, לבית־החולים הילל־יפה בחדרה, לקבל את גופת אחיו. היתה זו תחילתה של חקירה פרטית, שהחליט לערוך לאחר ש־התעורר חשד בליבו כי אחיו המנוח נפטר בנסיבות מיסתוריות.

500 ל״י להעברת הגופה. „אליהו היה מאושפז קרוב ל־6 שנים בסנטוריום פרטי בבנימינה, שליד זיכרון־יעקב,” סיפר השבוע ניסים שבתאי. „אחרי שהודיעו לי שהוא מת כבר לפני 12 יום, נסעתי ל־בית־החולים ב־27 בחודש. שם אמרו לי שהביאו אליהם את אחי מהסנטוריום עוד ב־12 בחודש, ויומיים אחרי זה הוא מת.

„חמש שעות ניסיתי לדבר עם מנהל בית־החולים, רציתי לברר מה היתה סיבת המוות. המנהל סירב לדבר אתי. ביקשתי שיחתמו על תעודת־הפטירה של אחי. פקיד־הקבלה בבית־החולים התקשר עם ד״ר פלטניק, ושמעתי שהרופא אומר לו שאחי מת מדלקת־ריאות.

„ביקשתי לראות את הגופה של אליהו. כשהוציאו אותו מהמקרר, ראיתי שהוא התייבש לגמרי אחרי 12 הימים שהוחזק שם. הם אמרו לי ששלחו אלינו הביתה הודעה על מותו, אבל אנחנו לא קיבלנו אותה בגלל שעברנו לגור ברחוב אחר.

„אם היו רוצים למצוא אותנו, כדי להו־דיע לנו שהוא מת, יכלו להגיע אלינו בקלות. מדוע לא ניסו לאתר אותנו בעזרת לישכת־הסעד? הרי הסנטוריום בבנימינה היה מקבל את הוצאות־אישפוזו מהלישכה. אם חמותי לא היתה הולכת לקבל את ה־המחאה החודשית שלה, לא היינו יודעים עד היום שהוא מת ושוכב במקרר.

„למחרת היום, ב־28 בפברואר, נסעתי למישטרת זיכרון, ומשם לסנטוריום. החלט־תי לערוך חקירה פרטית. משהו הסריח לי בכל העסק. שם אמרו לי שאחי נשלח ל־בית־החולים בחדרה בגלל שלא הרגיש טוב. חזרתי לבית־החולים, והפקיד בחדר־המיון דרש ממני 500 לירות כדי להעביר את גופת אחי למכון הפתולוגי באבו־כביר.

„נסעתי שוב למישטרת זיכרון, ומשם לבית־המישפט בחדרה, וקיבלתי את צו השופט. אמרתי שאין לי מאין לשלם 500 לירות כדי להעביר את הגופה לאבו־כביר, ואפילו אם היה לי הכסף, לא הייתי משלם מפני שלדעתי, המדינה היא שצריכה לברר מה היתה סיבת מותו של אחי.

סתימה בעורקי־הלב. „שוב נסעתי למישטרה, ואחרי שדרשתי מהשוטרים שיתערבו, הוסכם שהם יעבירו את הגופה לאבו־כביר לא על חשבוני. הפרופסור מ־המכון הפתולוגי הסביר לי שסיבת המוות היתה סתימה בעורקי־הלב של אחי, אבל הוא אמר שבלתי־אפשרי לעשות את כל הבדיקות, מפני שהגופה הוחזקה במקרר למעלה משבועיים.

„קברנו את אליהו ב־2 במארס 1975, בערך שלושה שבועות אחרי מותו. אני עדיין ממתין לתוצאות הסופיות של בדי־קות סיבת־המוות, כי הפרופסור אמר ש־הם צריכים לעשות בדיקות נוספות, ב־אוניברסיטת ירושלים. הוא אמר לי שאבוא אליו עם עורך־דין, או עם רופא.

„אני חושב שאני יודע מה קרה כאן. הם נתנו לאחי תרופות נגד דלקת־ריאות, בעוד שהוא סבל דווקא מהלב. אבל יש כמה דברים שאני לא מבין: למה לא הודיעו לנו מייד שהוא מת? הם הרי יוד־עים שאחרי זמן מסויים במקרר, יש בדי־קות מסויימות שלא ניתן יותר לעשות.”

אח שבתאי
מעלימים את האמת

הגיבה ממלאת־מקום דוברת מישרד־הבריאות: „קיבלנו את הפרטים, אנו חוק־רים את המיקרה.”

עיריות

דלתות

המריבה

מה לוועדת־הכספים של העירייה ולהתקנת דלתות ומחיצות?

הדיון בוועדת־הכספים של עיריית־תל־אביב היה סוער. חברי האופוזיציה הרימו קולם בצעקות, ודרשו הסברים. כל המאזין מבחוץ יכול היה לחשוב כי מדובר לפחות בפרשת ההלוואות של כספי עמידר ל־עירייה באמצעות המתווך אליהו שמיע, או במחדלי הביטחון בעיר.

אבל לא. הנושא היה: הדלת במישרד דובר־העירייה.

ובכן, את ראש האופוזיציה אליהו שפייזר, לא הטרידה כנראה העובדה ש־העירייה לוקחת הלוואה מחוץ־לארץ, ב־ריבית של 22% לשנה, או העובדה ש־לוקחים הלוואה מקרן ממשלתית ומשלמים דמי־תיווך לבנקים. הוא דרש לדון, ב־מיסגרת הדיון בתקציב, האם הכרחי ל־הוסיף דלת למישרד דובר־העירייה של עיריית תל־אביב.

דלתות והלוואות. נראה כי נושא הדלתות רגיש מאד, שכן גם נציג אחר במועצת העיר, פייבל קנטור, דרש לדעת האם אי־אפשר לדחות את התקנת המחיצה בלישכת ראש אגף מיפעל־המים.

בעוד נציגי האופוזיציה עוסקים בדלתות היה זה דווקא יצחק מוריץ, האחראי מטעם הנהלת העיר לנושא הכספים, ששאל האם לא ניתן להקטין את הריבית והעמלות על ההלוואה במטבע זר, שכן חלק מן ה־כסף בא מן הממשלה. הוא גם שאל מדוע באה ההלוואה מקרן ממשלתית בתיווך בנק הגובה עמלה.

בדיון שהתפתח הודיע ראש העיר, שלמה („צ׳יצ׳”) להט, כי בפגישתו הקרובה עם יושב־ראש מרכז השילטון המקומי, יבקש דיון עם האוצר בנושא עמלות התיווך של בנקים המגייסים הלוואות, במגמה ש־מישרד־האוצר יאפשר לעיריות לקבל הל־וואות ישירות מגופים ציבוריים, יחסוך כך את דמי התיווך לעירייה.

המפתח לעתיד ילדיך נמצא בידיך

צפויה התייקרות גדולה בשכר-הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה, ושנת לימודים אחת תעלה אלפי לירות.

כל תושבי הארץ יכולים לחסוך לחינוך גבוה ב "גחלת" ולצבור סכומים לכיסוי הוצאות שכר-לימוד של הנהנה במוסד להשכלה גבוהה.

החסכונות לחינוך גבוה נושאים 7% ריבית מצטברת, כשהקרן והריבית צמודים למדד המחירים לצרכן, ופטורים ממס-הכנסה. הריבית וההצמדה מגיעים לאחוזים הגבוהים ביותר של רווח נטו, גם כשהחוסך פורש מהתכנית, מסיבה כלשהיא, בכפיפות לתנאים הכלליים.

כן מבוטחים החוסכים בביטוח חיים להבטחת רציפות התשלומים במקרה של פטירת החוסך או נכותו המלאה.

בתום תקופת החסכון, שבחר החוסך, משלמת "גחלת" את המגיע עבור הסטודנטים לכל מוסד להשכלה גבוהה בארץ ובחו"ל.

תקופת החסכון המינימלית היא 3 שנים והמרבית 20 שנה, החל מגיל לידה. המקדים להירשם - תשלומיו קטנים יותר

הצטרף לרבבת החוסכים לחינוך גבוה ב"גחלת"

גחלת גמול חסכון לחינוך תיכון וגבוה מיסודה של עירית תל־אביב־יפו

ההרשמה - בכל לשכות המודיעין העירוניות ובמשרדי "גחלת", אלנבי 91, ת״א

הרי זלצמן - אלברט ר. ברוקולי מציגים

רוג׳ר מור

הוא גבורו של יאן פלמינג

ג׳יימס בונד 007

האיש בעל אקדח הזהב

"THE MAN WITH THE GOLDEN GUN"

כריסטופר לי · בריט אקלנד

במאי: גאי המילטון

מוסיקה: ג׳ון בארי

ממשיכים באולמות מלאים

תל אביב „חוד”	תל אביב „סינמה 1”
ירושלים „הבירה”	חיפה „ארמון”

United Artists

פרסום רץ

המנוי

קיבלת חשבון,
אנא, פרע אותו
בהקדם.

מחלקת המינויים

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת

הד״ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

הפרות הקדושות

מישרד־החקלאות שוקל הקמת תעשייה להקפאת בשר־בקר מקומי עבור צה"ל, כדי להתגבר על עודפי הבשר המצטברים מדי פעם, כך מסר סמנכ"ל מישרד־החקלאות, **איתן ישראלי**. לדעתו, צריך הישראלי להתרגל לאכול בשר־הודו במקום כבש וחזיר, וזו המדיניות של מישרדו.

הנתונים האחרונים של מישרד־החקלאות מראים כי השנה יאכל הישראלי 30 אלף טון בשר־בקר חי מקומי (לפני שחיטה), 25 אלף טון בשר־בקר קפוא, 110 אלף טון פטימים, 35 אלף טון הודיים ועוד 5000 טון בעלי־כנף אחרים.

ישראלי ועמיתיו משתדלים להתעלם מקיום ענף בשר־החזיר, ורק לאחר לחצים הם מוכנים להודות כי מגדלים בארץ גם בשר־חזיר, 15 אלף טון, הקרוי ברישומי המישרד „בשר אחר".

ישראלי מודה כי שכבות גדולות באוכלוסיה מבקשות וצריכות, בשר־כבש. כיום, מחיר קילו כבש לצרכן למעלה מ־35 לירות, כיוון שזהו כבש הגדל בישראל ומחיריו מוגנים. אירגון הנוקדים מונע כימעט ייבוא כבשים, ורק לערביי הגדה מתירים יבוא, או מפעם־לפעם לקראת החגים ליבואנים ישראליים. כיום נמכר בשר טלה מובחר קפוא ב־16.5 לירות הקילו לצרכן, מחיר הכולל רווח של כ־5 לירות לממשלה. כדי להגן על איגוד הנוקדים מכריחים את השכבות המרודות לשלם מחיר כפול עבור כבש.

מישרד־החקלאות התחייב לחקלאים לקנות מדי־שנה 12 אלף טון פטימים במחיר מובטח של 6.65 לירות הקילו, ועוד 40 אלף טון הודיים במחיר מובטח של 7.75 לירות הקילו.

מחיר מובטח זה נותן למגדל, לפי תחשיבי המישרד, הכנסה של 70 לירות ליום עבודה, וכן כיסוי כל ההוצאות וההשקעות. כאשר מחירי השוק גבוהים מן המחיר המובטח, מרוויח המגדל יותר. כיום, המחיר־לצרכן של פטימים טריים הוא עד 14 לירות לקילו — כפליים ממה שמקבל המגדל. המחיר־לצרכן של הודו הוא מעל ל־11 לירות — גם כאן פער תיווך של כ־40%.

ישראלי מתנגד להוזלת מחירי הבשר הקפוא המיובא, שניתן כיום להוזיל את מחיריו לצרכן ב־5 לירות הקילו, ולמכור קילו בשר נקי ללא עצמות ב־14 לירות לצרכן — לעומת 22 לירות כיום. ישראלי טוען כי הוזלת מחירי הבשר המיובא תוריד את מחירי העופות וההודיים. אולם הוא מתעלם מכך שניתן להוריד מחירי עופות אלה בהרבה, על חשבון ריווחי הסיטונאים והקמעונאים, המכפילים את המחיר שמקבל המגדל.

אולם נראה כי כוונתו של ישראלי היא להגן על מגדלי הבקר ולא על מגדלי העופות. מגדלי הבקר מקבלים מחיר מובטח של 9.85 לירות הקילו, בעוד כיום המחיר בשוק של בקר חי הוא 9 לירות הקילו (והמחיר לצרכן של קילו בשר טוב עד 40 לירות הקילו). מחירי הבקר ירדו בגלל ירידת מחירי העופות, ושוב רוצה ישראלי להעלות את המחיר לצרכן של הבקר הטרי, במקום לחתוך גם כאן בריווחי התיווך.

את הבקר מגדלים בעיקר הקיבוצים והמושבים הוותיקים. ההודיים הם הענף העיקרי של ההיאחזויות ברמת־הגולן, והעופות — של ההתיישבות החדשה בערבה, בפיתחת־רפיח ובגליל.

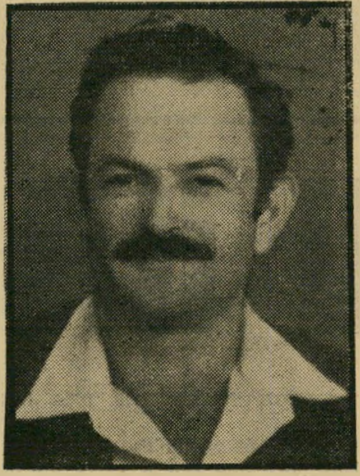

מנכ"ל ישראלי
תאוות בשרים

מישרד־החקלאות השקיע כ־100 מיליון לירות בענפי העופות, וחושש מפגיעה בהם. וכך, כדי להגן על הענפים בשטחים המוחזקים, מוכרח מישרד־החקלאות ללחום למען העלאת מחירי הבשר לצרכן ופגיעה בשכבות החלשות, הצורכות בעיקר בשר קפוא וכבש.

חפש את האשה

דיילת תלם
ניצחון החן

אם כי **אביחי פאוזנר** מכחיש זאת בכל תוקף, טוענים המקורות המהימנים כי בכל אשמה **זיוה תלם**, דיילת־היופי הראשית של „רבלון" בישראל.

כל זמן ש**יצחק מודעי** היה מנכ"ל החברה, היה הכל בסדר גם בינו לבין תלם, וגם בחברה. לפני שיבעה חודשים החליף אביחי פאוזנר את מודעי בתפקיד, כיוון שמודעי היה עסוק מדי בכנסת. נראה כי פאוזנר לא הסתדר עם תלם, שכן בימים אלה הוא פורש מתפקידו, וזאת לאחר שמשך כמה שבועות הילכו שמועות כי זיוה תלם פורשת.

פאוזנר עצמו טוען, כי פרישתו נובעת מהחלטת הנהלת „רבלון" לפצל את החברה בארץ לשתיים: האחת תעסוק בייצור והאחרת בשיווק. הציעו לו לבחור בין השתיים. אך לא איפשרו לו לנהל את שתיהן גם־יחד ולכן הוא הולך.

הקומיסר מוסר דין וחשבון

הקומיסר שמינה בית־המישפט בשווייץ ל„בנק הבינלאומי לאשראי" של **טיבור רוזנבאום** מסר לבית־המישפט סיכומים ראשונים. אם כי בית־המישפט ממתין ולא נוקט בצעדים כלשהם, נראה כי לא יהיה מנוס מהגשת כיתבי־אישום נגד רוזנבאום, על החומר שמסר הקומיסר.

הקומיסר גבה עדויות ממפקידים שונים, שטענו כי שוכנעו להפקיד כספים בחברות הוואדוציות של רוזנבאום, בנימוק כי זה בטוח כמו הבנק אבל הרבה יותר טוב, כי אין צורך לשלם מס־הכנסה על ההכנסות. לפי העדויות עסק גם רוזנבאום עצמו בשיכנוע מפקידים לעשות כך. הדבר מהווה הפרה חמורה של החוקים בשווייץ.

אם ינסה רוזנבאום לצאת מן הבוץ ויצהיר כי הבנק ערב לעיסקי החברות הוואדוציות, הוא יפליל עצמו, כיוון שלא מסר כל השנים פרטים על החברות הללו למפקח־על־הבנקים. השווייצים החליטו להמתין עד סוף אפריל, שמא יתפתו ממשלת ישראל והבנק הגרמני המחוזי של הסן להכניס כסף לחצלת הבנק של רוזנבאום.

„יונייטד ארטיסטס" להפקה ישראלית

מי שחושב כי איל־הסרטים **יצחק** („איז'ו") **שני** התכוון ברצינות כאשר אמר כי ג'ורג' **עובדיה** הוא תעשיית־הסרטים הישראלית, ועורר בכך שערוריה רבתי בהקרנת־הבכורה של הסרט „יום הדין" — טועה טעות מרה.

שני חזר זה־עתה ממסע־עסקים בארצות־הברית, הביא בכיסיו חוזה להפקה גדולה נוספת של „יונייטד ארטיסטס" בישראל. בסרט יושקעו 2.2 מיליון דולר, ויהיה זה מערבון על **ביל היקוק** נסיך־האקדחנים ואהובתו. הכוכבים יהיו **צ'רלסטון הסטון**, ו**גולדי הון**. התחלת ההפקה — בספטמבר.

שני סיים עכשיו גם אירגון הפקת הסרט „החיסול", בו משקיעים 1.6 מיליון דולר, מזה חצי מיליון דולר שני עצמו, והיתר של חברת „וורנר". ההפקה המקומית תיעשה על־ידי חברת „ישראפילם". הסרט הוא בהפקה משותפת עם בריטניה, ויגיעו ארצה 70 טכנאים בריטיים לעזור בהפקה.

רכטר מטיל האחריות על הגזבר שנפטר

מנכ"ל „סולל־בונה" **צבי רכטר**, הודיע למישטרה כי הוא דיווח כחוק על הוצאת השטרות הנוספים בסך מיליון לירות שנתן כשטרות־ביטחון לטיבור רוזנבאום. המישטרה טוענת כי רכטר לא רשם את השטרות הנוספים חללו בספרי החברה ולכן עבר עבירה.

רכטר השיב למישטרה כי הודיע על הוצאת שטרות אלו למי שהיה גזבר החברה, **נתן כהן**. נתן כהן נפטר, ולכן אין המישטרה יכולה לאמת את טענת רכטר או להכחישה.

החשדות העיקריים נגד רכטר הם לפי תקנות הגנה כספים, על שלא דיווח על שטרות הביטחון הללו. המישטרה טוענת כי הוצאת השטרות יצרה חבות־ישירה של החברה ואילו רכטר טוען כי יצר בהם חבות־נגררת. היינו, כי הוצאת השטר כשלעצמה לא גרמה לחברה כל חבות נוספת, שכן מימוש השטר היה מותנה באי־מימוש שטרות קודמים שנתן כחוק, בסך 4 מיליון לירות.

המישטרה משיבה כי חלק משטרות המיליון מומש, ולכן הוצאתם היתה יצירת חבות־ישירה של החברה, עליה לא קיבל אישור מן האוצר.

טענה נוספת של המישטרה היא בעניין מכתבי הערבות הפיקטיביים שנתן רכטר לטיבור רוזנבאום. רכטר טוען כי כיוון שהוציא מכתב ערבות וקיבל מייד רוזנבאום מכתב נגדי המבטל את המכתב שהוציא, הרי שלמעשה לא עשה כל פעולה כספית. המישטרה טוענת כי לא רק הוצאת הערבות של רכטר היא יצירת חבות של החברה, אלא גם קבלת ביטול הערבות היא פעולה כספית של ביטול חבות ועל רכטר היה לקבל אישור מן האוצר על שתי הפעולות.

מזכיר החברה לשעבר **שמואל ארנר** העיד לטובת הגירסה של רכטר בבואו ארצה לפני שבועיים. המישטרה האשימה את רכטר בזיוף פרוטוקולים, על שהיה מצרף לפרוטוקולים של הנהלת החברה ספחים, ובהם החלטות שהחליט לבדו בעניין הלוואות החברה, והציגן בספרי החברה כאילו אושרו על־ידי הנהלת החברה כולה.

רכטר טען, וארנר אישר זאת, כי בשעתו נתנה חברת־העובדים למנכ"ל „סולל־בונה" סמכויות הכרעה מיוחדות לא תלויות בהנהלה. היה זה עת חששה חברת־העובדים מרוב של רפ"י בחברה, בתקופת **הלל כהן** המנכ"ל הקודם. כעת, טוענים רכטר וארנר, הם פועלים מכוח סמכות זו. אשר להצגת החלטות רכטר כהחלטות ההנהלה כולה, הדבר נעשה, שכן הבנקים דורשים אישור ההנהלה. ארנר היה מוכן להודות כי ייתכן ויש בזה טעות בשיקול.

30 מיליון דולר רווח

מאזן „החברה הימית להובלת פרי", שיתפרסם בימים הקרובים, יראה על רווח נקי לאחר מס של 30 מיליון דולר, רובו ממכירת אוניות.

מרידור

כיוון שלחברה הימית יש 5 מיליון מניות, הרי הרווח למנייה הוא בשיעור של 6 דולר, כמעט כמחיר המנייה בבורסה האמריקנית כיום.

החברה הימית השייכת בעיקר ל**יעקב מרידור** ו**מילה ברנר**, אינה מחלקת כל דיבידנד, מאז היווסדה. עיקר עיסקי החברה כיום הם בהובלות של אוניות־קירור וכן בבניית ומכירת מיכליות תוך ניצול הגיאות והשפל במחירי המיכליות.

12 מיליון לירות הפסד

מעצרו של תעשיין־הגדרות **שלום הלוי** מטיל צל על עתיד עסקיו. הלוי היה בעל רשת מיפעלים לעיבוד ברזל, בעיקר גדרות ופיתול ברזל לבניין, ונכסיו נאמדו ב־100 מיליון לירות. בשנה האחרונה הסתבך בקניות עתידיות (פיוטשרס) של ברזל, במחיר 400 דולר הטון. מאחר שמחירי הברזל ירדו ל־200 דולר הטון, הפסיד הלוי על עיסקות אלו 12 מיליון לירות.

למזלו, מממן אותו „בנק לאומי לישראל", והיקף האשראי הניתן לו כה גדול, שהבנק יעשה הכל כדי שלא יפול. לדברי הלוי הוא חייב לבנק כ־50 מיליון לירות (הבנק טוען כי רק 40), ולפני שבועיים היה צריך לשעבד רכוש אישי כדי לקבל מן הבנק עוד 5 מיליון לירות לשיחרור מיטען ברזל שהגיע לנמל.

הלוי נחשד על־ידי המישטרה והמכס בייצור ומכירת ברזל בכמויות קטנות מאלו שהצהיר עליהן למישרד־הביטחון עבור ביצורים. המכס טוען כי ייבא ברזל ולא הצהיר עליו, לצרכי היטל הפיתוח.

הלוי היה בשעתו הקונה העיקרי של ברזל בניין מהמלונאים שהביאו ברזל ללא מיסים למלונות, ומכרו אותו בשוק החופשי. נגד כמה מהם נפתחו תיקים ומתנהלים מישפטים.

(המשך מעמוד 23)

עושה לי טובה בזה שהוא חי אתי, אבל חיבק אותי ושכב אתי. זו היתה הדרך שלו. להתגבר עלי.

„באחד הימים, כשהוא נעלם, הרגשתי שאני מוכרחה להשתחרר ממנו. כשהוא יצא ברכבת לשוודיה, אל אחיו, נסעתי אני במטוס, כדי להגיע לפניו. באמת הגעתי אל המישפחה לפני קוקו, אבל הם סירבו לתת לי את הכסף שלי. אחרי שקוקו הגיע, קיבלתי רק 100 דולר. הלכתי ברחובות ובכיתי, ובסוף נכנסתי ללון במלון. בבוקר טסתי לגרמניה, לחבר שלי, שלקח אותי לבלגיה ומשם המשכתי חזרה ללונדון. לא היה לי כסף בשביל מלון, לא היה לי מה לאכול. חזרתי ארצה, ולעבודה בוולוו.

„לא נפרדתי אז מקוקו. הייתי צריכה אותו. והוא חזר אלי. קיבלתי אותו כמו שהוא, למרות שידעתי שיש לו מאהבת, חיילת. הוא היה הולך לפגישות איתה, ומשם היה חוזר אלי. שכרתי דירה ברחוב בוגרשוב בתל־אביב, והוא היה ישן ואוכל אצלי. היינו נוסעים לבתי־מלון מפוארים, ואני הייתי משלמת.

„אני עושה לך טובה"

„בפברואר '74 קניתי לו מכונית אלפא סוד, שעלתה 32 אלף לירות, כי כשגיליתי לו שקניתי לעצמי רנו 12, הוא אמר לי: ,שלא תעיזי לקנות לך מכונית לפני שתקני לי.' כזה הוא היה. למרות כל מה שעשיתי בשבילו, היה אומר לי תמיד: ,אני מתבייש לצאת איתך, את לא מבינה שאני רק עושה לך טובה?'

„לא הבנתי למה הוא עושה לי בזה טובה, אבל החלטתי לבלוע ולסבול. רציתי אותו והייתי נאמנה לו. לא היה לי גבר אחר לפניו. רציתי שיהיה לי גבר שאוכל לאהוב אותו, לא כמו אמא שנאלצה להתחתן עם אבא נגד רצונה. עד שיום אחד קרה מה שלא ציפיתי שיקרה. אמרתי לו שעשיתי גרידה בגלל שהוא הכניס אותי להריון.

„הוא צחק, הסתכל עלי ואמר: ,אני בטוח שזה לא ממני.'

„ואז, כל מה שהיה ביני לבין קוקו, נשאר מאחורי. פשוט נגמר! אחרי כמה חודשים הכרתי בחור והתחלתי לצאת איתו. המשכתי להעביר כספים מוולוו לחשבון שלי בבנק עד התחלת שנת 1975. עד אז כבר עברתי את חצי המיליון.

„איך נתפסתי? במיקרה. מייד אחרי ה־פיחות השנה, בדק המכס את כרטיסי הלקוחות שהזמינו מכוניות בוולוו, לראות אם הם שילמו מחיר מלא או לא. המכס ביקש לבדוק קבלה על סכום־כסף שהתקבל מהסוכן המקומי בירושלים. אז התברר שמה שהיה רשום בכרטיס בהנהלת־החשבונות לא מתאים בכלל לקבלה. אנשי־המכס פנו לסוכן בירושלים וביקשו פרטים. הוא דיווח ששלח בנובמבר 1974 114,900 לירות עבור הזמנת שלוש מכוניות.

„השיק של הסוכן מירושלים לא נרשם בוולוו, אבל הוא טען שהשיק נפרע. החברה בדקה, וגילתה שהכסף הועבר לחשבון ה־פרטי שלי. כל העניין התפוצץ בהתחלת פברואר השנה. קראו לי ושאלו אם הכנסתי לחשבוני עוד שיקים. סיפרתי להם הכל, על הבית שקניתי, וחתמתי שאני מעבירה את הזכויות עליו לחברת וולוו. העברתי להם גם את המכונית שלי.

„הם ביקשו שאדבר עם קוקו כדי שיעביר את המכונית שלו לידי וולוו, והבטיחו לי שאם אעביר להם את הבעלות על הבית ועל שתי המכוניות, בתוספת של 50 אלף לירות, לא יפנו למישטרה ולא יגלו דבר. כשדיברתי עם קוקו, הוא אמר: ,שיעצרו אותך. מה איכפת לי?'

„יכולתי לנסוע לחו"ל מפני שהדרכון שלי היה אצלי, והבנתי שהחברה לא מעוניינת לפנות למישטרה. חשבתי: לעשות הסכם עם וולוו ולשתוק, או לדבר וללכת לכלא?

„פניתי לעורך־הדין נחשון, והוא הסביר לי שאני עלולה ליפול קורבן לסחיטה, ושתמיד אחיה בפחד. וממילא לא הצלחתי להשיג מה שרציתי בעזרת הכסף. ראיתי שאפילו תמורת חצי מיליון אי־אפשר לקנות את האושר, וזה הגורל שלי."

השבוע הודתה מלכה חדד באשמה בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, והשופט דב לווין החליט לבקש תסקיר מקצין־מיבחן, כהצעת פרקליטה. ב־25 במאי, לאחר שיקרא את דו"ח קצין־המיבחן, יחליט השופט מה לעשות בה.

כתב „העולם הזה" היה היחידי שהשתתף בקרבות ש

מקלע מול שובתים

„אתם פושעים ועבריינים! אם לא תפסיקו את המרד שלכם, אני אפתח עליכם באש!" קרא קצין־המישטרה, אשר ניצב על־גבי ספינת מישמר־החופים של המישטרה. להוכחת רצינות איומו הורה הקצין להסיר את מעטה הברזנט מעל למיקלע המוצב על חרטום ספינתו, והוא עצמו דרך את העוזי האישי שלו וכיוונו לעבר הספינה ששטה ניכחו.

איתן פרייס חייך לעצמו במרירות. לפני כעשר שנים סיפר לו הרמטכ"ל שהוא גיבור וחייל־למופת. היה זה לאחר שאיתן גילה עוז־רוח נדיר במיבצע נוקייב, וזכה על כך לצל"ש מהרמטכ"ל. איתן, בוגר אחת היחידות של חיל־הים, לא קיבל מאז אותו יום אפילו דו"ח תנועה רציני, ובוודאי לא הסתבך עם החוק. לאחר שהשתחרר מחיל־הים, קיבל עבודה בקו צינור־הנפט אילת—אשקלון, ונחשב כאחד העובדים המעולים של החברה.

עתה עמד איתן בפני קצין־מישטרה צרחן, ומאחוריו שתי ספינות חמושות שעליהן עשרות שוטרים עטופי חגורות הצלה, חבושי קסדות־הפגנות ובידיהם מגינים ואלות.

איתן פרייס הוא אחד מ־64 עובדי מחלקת־הים של קצ"א, אשר פתחו לפני שבוע בשביתה, במחאה מוזרה. איתן וחבריו, רובם יוצאי יחידות של חיל־הים לא דרשו כל תוספת־שכר או שיפור תנאים. הם לא ביקשו פרמיות, תוספת ים, יבשה או ערבה. הם ביקשו רק שלא יפטרו אותם, ושלא יגזלו את מטה־לחמם.

הם ביקשו זאת ממנהלו הקשוח של קצ"א, מי שהיה מפקד חיל־הים, לאו־דווקא בתקופה המזהירה של חיל זה, אלוף (מיל.) אברהם („צ'יטה") בוצר.

כי לאחר שבוצר כילה לאייש את המישרות הבכירות בקצ"א בידידים שלו מחיל־הים, ביניהם אל"מ (מיל.) מרדכי שושן, מי שהיה מפקדה של המשחתת אילת בעת הטבעתה, החליט לתת שי נכבד לעוד חבר טוב שלו: הקבלן הימי העשיר יונה לרר.

בוצר הציע ללרר לבצע עבור קצ"א את קשירת המיכליות המגיעות לנמל ה־נפט באשקלון לצינורות הנפט, המזרימים את הנוזל השחור והיקר ממיכלי־הענק שב־נמל אל בטן האוניות.

אולם לשם כך היה עליו לפטר את 64 העובדים הקבועים שלו, -שפרנסתם היתה בדיוק על אותה עבודה עצמה. הוא שלח מיכתבי־פיטורין ל־18 מהם, והכין רשימה בת 24 מועמדי־פיטורין נוספים. כשהבינו הימאים לאן נושבת הרוח — הכריזו על שביתה, אחת השביתות המיוחדות ביותר שהיו אי־פעם בארץ.

הם השתלטו על ארבע מהספינות שעלי־הן עבדו, ויצאו בהן למרחבי הים, כשהם מודיעים כי לא ישובו לחוף עד שלא יפוטר הקבלן־הידיד, והם עצמם יוחזרו לעבודה.

לבוצר היתה שביתה זו, כפי שנעשתה, מתנה משמיים. הוא דיווח למישטרה על גניבת ארבעת ספינותיו, ומאותו רגע החל מצהיר כי אין הוא שותף לסיכסוך. „עד שלא תוחזרנה הספינות ויוענשו הגנבים, אין לי מה לדון עימם," הכריז.

בוצר חשב גם כי הימאים המורדים, ש־עליהם הטילה מייד המישטרה הסגר, יישברו תוך ימים ספורים בגלל חוסר מזון, מי־שתייה ודלק למנועי הספינות. אולם כאן עשה בוצר את טעותו הגדולה. במהרה התברר כי הימאים השובתים זוכים לאהדה בקרב כל הסקטורים בנמלי אשדוד ואש־קלון. בהתגנבות־יחידים החלו סירות ואנשי צפרדע דואגים לספק לספינות השוב־תות שבים מזון, בקבוקי־משקה, מים ומי־כלי דלק מלאים.

בד־בבד הורה בוצר ליונה לרר לבצע את עבודות הקשירה למיכליות המגיעות לנמל הנפט, ולשבור בכך את שביתת הימאים. הימאים מנעו בעד הספינות של קצ"א, אשר הושאלו על־ידי בוצר לקבלן, להתקרב למיכליות.

לאחר שבתחילת השבוע נכשלו מיספר סירות־מישטרה, אשר הוזעקו על־ידי בוצר, בניסיון ללכוד את הימאים השובתים, נערך בסוף השבוע העימות הגדול.

ביום השישי, בשעה חמש לפנות־ערב, יצאה ספינת קצ"א ועליה הקבלן הפרטי יונה לרר לעבר המיכלית שעגנה ליד צינורות הנפט, כדי לבצע את קשירתה לצינורות. את הספינה ליוותה סירה מהירה של מישמר־החופים, ועליה אנשי מיש־טרה.

ארבעת סירות הימאים השובתים זינקו בים סוער לעבר ספינת הקבלן, וחגו סביבה כדי למנוע את הקשירה. הקבלן והמישטרה לא הצליחו לבצע את הקשירה. ארבעת הסירות חגו סביבם, ומנעו כל גישה אל המיכלית.

במהלך האירוע גרמה סירת הקבלן להת־

המטרה המיכלית הנושאת דגל זר, שעליה צוות מהונג־קונג, מיהרה לנוס מנמל־הנפט באשקלון, כאשר הבחין רב־החובל שלה בקרב הימי המתחולל סביבה בין הימאים השובתים, סירות־הקבלן וספינות־המישטרה. על־ידי שיוט וניווט מעולים, מנעו הימאים השובתים, מסירות הקבלן לקשור את הצינורות התת־ימיים שבהם זורם הנפט אל המיכליות, למרות שלעזרת הקבלן הפרטי מיהרו סירות־מישמר־החופים החמושות שעליהן היו ציוותי־השתלטות מוגברים של כוחות־מישטרה.

השובתים בלב ים

נגשות עם אחת מסירות הימאים. שני ימ־אים נחבלו, וכעבור שעה נמסרה הודעת־המישטרה כי הימאים התנגשו בסירת־מישטרה ושוטר אחד נפצע.

המישטרה והקבלן נסוגו לבסיסם בנמל־הנפט. בינתיים הוזעקה סירת־מישטרה נו־ספת מחיפה. היא הגיעה בשבת בבוקר, ויצאה יחד עם סירה נוספת של הקבלן לעבר המיכלית, מולה ניצבה סירה אחת מתוך הארבע, שעליה פיקד דב („דובי") אלמוג, אחד העובדים הוותיקים בקצ"א ולשעבר מבחירי ימאי חיל־הים. דובי הצ־ליח, בעזרת צוותו שמנה חמישה, להבריח את סירות המישטרה והקבלן חזרה אל החוף.

באותו רגע החליטה המישטרה כי בקר־בות ימיים לא תצליח להביס את הימאים השובתים. מנהיגי השובתים נקראו באלחוט לסירת־מישטרה, שעליה ניצבו קצינים עטורי שלל־דרגות, כדי לנהל משא ומתן. בוועידת־פסיגה־זוטא שנערכה בלב־ים

הלוחמים

בין קרב אחד למישנהו, נחים ספני קצ"א על סיפון אחת מאר־בעת הספינות שבהן הם מחזיקים עתה, במילחמתם נגד הנהלת החברה והמישטרה. בתמונה הגדולה בעמוד מימין: ספינת־מישטרה במירדף כושל אחר אחת מסירות־הימאים השובתים, בעת שהימאים הפריעו — בהצלחה — לספינותיו של הקבלן הפרטי, אשר תפס את מקומם לאחר שפוטרו, לעשות את עבודתם בנמל.

יד על המיקלע

צוות־השוטרים על ספינת־המישטרה אשר ניסתה לשבור את שביתת הימאים, מסיר את הכיסוי מעל המיקלע המוצב בחרטום הספינה ומאיים על השובתים כי יפתח באש. תשובת הימאים השובתים: „אנחנו נלחמים על פרנסתינו. אתם יכולים לירות עלינו כמו על מחבלים."

הסירה נאלצה לחזור לחוף בבושת־פנים. נותרה ספינה נוספת, שעליה פיקד יונה לרר, אישית. בעזרת הנחיות והוראות מה־חוף, אותן שידר מפקדה של המשחתת הישראלית היחידה שטובעה, אח"י אילת, מרדכי שושן, ובעזרת ליווי של שתי ספי־נות־מישטרה, ניסה לרר להגיע למיכלית.

שלושת הספינות חגו מולו ומול ספינות המישטרה, כשהן מבצעות תרגילי אקרו־בטיקה ימיים שלא היו מביישים את ג'יימס בונד. רב־חובלה של חיסל את הקרב עוד בראשיתו: „אני לא רוצה להיות שותף לשבירת שביתת פועלים," הודיע באנגלית עילגת ברדיו, הרים עוגן ונס עם ספינתו מהמקום.

שושן הודיע ללרר באלחוט להמשיך לעבר המיכלית השנייה. ספינתו של לרר, בחיפוי צמוד של שתי ספינות־המיש־טרה המהירות דהרה לעבר שעגנה מרחק מיספר מילים ימיים משם. שלושת סירות הימאים מיהרו בעקבותיה, כשהן חגות סביבה ומתעלמות לחלוטין מאיומי־קני־המיקלעים המישטרתיים המופנים אליהן.

בתחרות זו הגיעו ספינות־הימאים הכב־דות ראשונות אל המיכלית. כשהגיעה לשם ספינת הקבלן, מיהר רב־חובלה הישראלי של להעלות את סולם־החבלים שהש־

הוחלט, כי ועד השובתים יסע לתל־אביב וידון שם עם נציגי ההסתדרות, איגוד הימ־אים והנהלת קצ"א על דרכים לחיסול השביתה. „עד שלא תגיע תשובה מתל־אביב, אנו מבטיחים לכם, בדיברת־כבוד של קציני־מישטרה, שלא נערוך נגדכם כל פעולה," הבטיח סגן־ניצב יצחק יהב למנהיגי השובתים.

אולם דיברת־הכבוד של קציני המישטרה החזיקה מעמד בדיוק שלוש שעות. למרות שהדיונים בבית הוועד־הפועל של ההסתד־רות בתל־אביב היו בעיצומם, יצאו סמוך לשעה שלוש אחר־הצהריים שתי סירות של

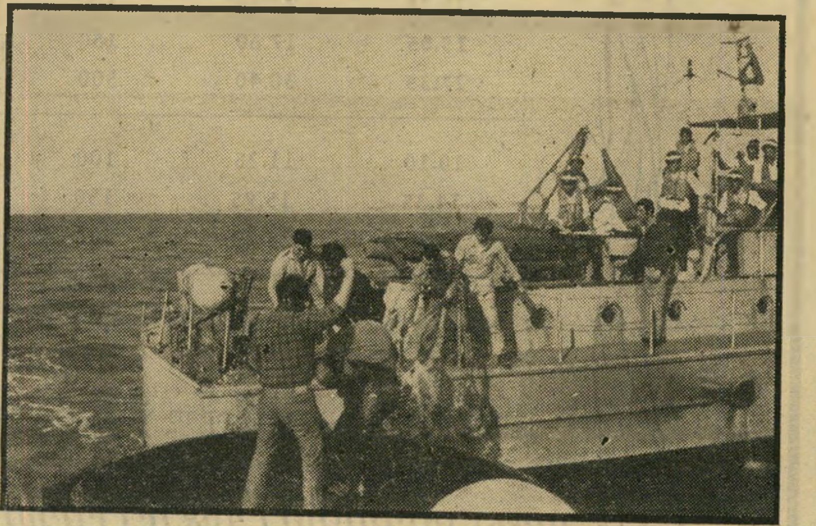

ניסיון ההשתלטות

לאחר שספינות־המישטרה לא הצליחו לבלום את סירות־הימאים וללכוד אותם, למרות ש־ספינות־המישטרה מהירות הרבה יותר ומשוכללות יותר מספינות־העבודה של השוב־תים הועלו על ספינות־המישטרה שוטרים מצויידים בחגורות־הצלה, קסדות, מגינים וא־לות. בתמונה: אחד מציוותי־השוטרים מנסה להשתלט על ספינת־ימאים, אך ללא הצלחה.

הקבלן הפרטי, מלוות בשתי ספינות־המיש־מר של המישטרה, לעבר ומיכלית נוספת בשם שהגיעה בינתיים, ואשר אף היא נשאה דגל זר.

על סיפון סירות־המישטרה אפשר היה להבחין בבירור בציוותי־השתלטות מתוג־ברים של שוטרים חמושים. שלוש מארבעת סירות הימאים יצאו לקרב, לאחר שמנהי־גיהן התחננו בפני קציני־המישטרה, בקשר האלחוטי, לשמור על דיברתם ולהמתין לתוצאות המשא־ומתן. אך לשווא.

ההתגשות היתה בלתי־נמנעת. הצי ה־מישטרתי שט לעבר כשאחת מספי־נות הימאים חגה סביבה כדי לעצרה. אחת מסירות הימאים התנגשה באחת מסירות הקבלן, ומנועה של זו יצא מכלל שימוש.

תלשל מסיפון ספינתו, כדי שהנווט, אותו צריך היה הקבלן להעלות למיכלית, לא יוכל לעלות. עוד קודם שהספיק יונה לרר להתלונן בפני רב החובל, התנפץ אחד ממנועי ספינתו והוא נאלץ לסגת אל החוף ולהשאיר את הימאים מאחוריו צוה־לים וחוגגים.

הלילה ירד. שלושת הספינות נקשרו אל אחד המצופים שבלב־ים. אנשיהן צנחו סחוטים על הסיפון ובבטן האונייה, כדי לאסוף כוחות לקרב של מחר. היה ברור להם כי בוצר לא יוותר, וכי המישטרה תמשיך לרדוף אותם ולנהל נגדם קרבות מתישים.

ומי יודע, אולי בקרב הבא תממש המיש־טרה את איומה, ותפתח באש על הימאים הנלחמים עד־חורמה על מטה־לחמם.

הצל"ש

אחד ממנהיגי הימאים, איתן פריים, הנושא את אות הצל"ש על מעשה־גבורה במיבצע נוקייב, משכנע את חבריו לנהוג באיפוק בעת מילחמתם עם כוחות המישטרה.

היו"ר שותף למעילה

(המשך מעמוד 19)

פעם חתם המנכ"ל בעצמו: „והם ידעו טוב שהם חותמים על הוראת תשלום מן החש־בון המיוחד."

הוא סיפר כיצד פנה אליו יום אחד חיים טל, בנוכחות שלמה מירון, וביקש כי ישקיע כספים בהנפקות החדשות של בנק דיסקונט (כץ נהג לקנות ולמכור ניירות ערך בכספים שגנב מן החברה). הוא שמע לטל, קנה ומכר מניות של דיסקונט והרוויח 85 אלף לירות.

לכל אחד מן השלושה הגיעו 28.6 אלף לירות. הוא נתן לטל ולמירון את חלקם במזומן.

„הוא המנהל שלי"

כעבור זמן־מה, שוב לחץ עליו טל לעשות עיסקה, בשטרות של עיריית חיפה. על עיסקה זו היה רווח של 8460 לירות.

כץ הוציא צ'ק על שמו על סך 5640 ל"י, חלקם של טל ומירון, ונתנו למירון, שפדה את הצ'ק, ו־התחלק עם טל בכסף בנוכחותו של כץ.

לא היו אלו כל הגניבות של טל. כץ סיפר כי ביולי 1974 הורה להעביר מן החשבון המיוחד שלו 67.5 אלף לירות לחשבון המיוחד של חיים טל, שמיספרו 21104. טל אמר כי קנה דירה חדשה והוא זקוק לכסף לזמן קצר.

אמר כץ: „הסכמתי, כי הוא היה מנהל שלי."

הפרק שנשאר מיסתורי, ואולי בו הפי־תרון לשאלה מדוע ציפה טל לקבל כסף שממנו יחזיר לכץ את 67.5 אלף הלירות, הוא פרשת ההלוואה לעיריית תל־אביב. הלוואה זו היא שפוצצה את פרשת עמידר. תחילתה בפירסום בעתון זה ביולי 74', על ההלוואות שאירגן המתווך אליהו שמיע ל־עיריית תל־אביב באמצעות בנק ברקליס, ואשר כללו גם סכום של 3 מיליון לירות שהתקבל מעמידר. מייד לאחר הפירסום, שהגיע לידיעת שר־האוצר יהושע רבינו־ביץ, הוא קיבל מכתב העיתון את הפרוטו־קול של ועדת־הכספים של העירייה, ובו פרשת ההלוואה.

השר הורה להחל בחקירה, וכך התגלה פתאום כי ההלוואה שניתנה מעמידר, ניתנה במירמה.

מאחר שכימעט כל צמרת החברה היתה מעורבת במעשה המירמה הגדול, לקח כמ־עט ארבעה חודשים לגלות כי יש כאן הונאה ענקית בכספי המדינה.

„העולם הזה" פירסם ב־4 בדצמ־בר כתבה על הפרשה, עם תמונת אלדורוטי, ודרש ממנו להכניס את המישטרה לחקירה (אז עדיין לא היה ידוע כי גם אלדורוטי שותף למירמה, כפי עדות כץ). רק שבוע אחרי הפירסום הזה הואילה „עמי־דר" להשעות את כץ ולפנות ל־מישטרה, וכאן החל הכדור מתגל־גל עד שנעצר שוב לפני ראשי החברה.

שלושה מיליון מ„עמידר"

מן המעט שידוע מתברר, כי כספי עמידר גוייסו לעיריית תל־אביב באמ־צעות הסניף המרכזי של בנק ברקליס. זה גייס את הסכומים עבור שמיע, והיה החוליה המתווכחת בין שמיע לבין חיים טל, או כץ. מנהל הסניף המרכזי ביקש וקיבל מעמידר את 3 מיליון הלירות.

זמן קצר לאחר־מכן נפתרו ה־בעיות הכספיות של חיים טל. טל טוען כי אישורו המתנוסס על ה־הוראה לבנק לתת את ההלוואה לעירייה, מזוייף. אם תבדוק ה־מישטרה כיצד פתר טל את בעיו־תיו הכספיות, והאם לא ייתכן כי קיבל עמלה מריווחי עיסקת ההל־וואה לעיריית תל־אביב, ייתכן כי תתקדם צעד נוסף. אבל כל זאת, בתנאי שאינה חוששת לשים ידה על טל, אלדורוטי ומירון. מי יודע אילו תיבות־פנדורה יש להם?

מאוזן:

1. שני חבלי־ארץ קדומים בדרום עבר־
הירדן ; 9. משם נמלטו בני־ישראל ; 13.
מזכיר מועצת פועלי תל־אביב (ש״מ) ; 17.
עם העברים ; 25. ה׳ במיספר ; 25א. מלך
במדינה שממנה ברחו בני־ישראל ; 27.
ספר של ייגאל מוסינזון ; 30. הוגד ; 31א.
מן הנביאים ; 32. שאין בו שום פגם ;
34. שושלת מלכים מצריים קדומה ; 35.
נקראת בשעת ה„סדר״ ; 36. רך בצאן ;
37. אל ההר ! 38. חבל בארץ ; 40. אגף ;
41. גבעות קטנות ; 42. מן הערים הקדו־
שות למוסלמים ; 43. מידת־יבש קדומה ;
45. מבלה את הלילה ; 47. תושבי רמה
בחבש ; 49. שרות באפו ; 50. גרמי־
שמיים ; 52. כך עמדו המים בעת חציית
ים־סוף ; 54. שתיקה כבדה ; 56. בירית ;
57. ריקמת־בשר גמישה בגוף ; 59. אתר ;
60. אש ; 61. שהשאירוהו ; 63. קריאת־
יגון ; 65. יהב ; 67. קורטוב ; 68. שקע
מתחת למים ; 70. מין קוץ ; 72. חס־
וחלילה (ר״ת) ; 73. יציקת גוזלים למטרה
דתית ; 74. אבל ; 76. זר ; 78. חמור־בר ;
79. רגולציה ; 81. שחקן־קולנוע אנגלי גו־
דע (ש״פ) ; 83. מחייתו־יער ; 84. בת
למשפחה איטלקית אצילה בימי הרנסאנס ;
86א. נחל בארץ ; 88. לא־כבד ; 89. תת־
גורר ; 90. ממיני פרי־ההדר ; 92. בדיעה
צלולה ; 93. הרג ; 94. ספר משל ש״י
עגנון ; 96. ספאזמה ; 97. מן המקום
ההוא ; 98. אדון ; 100. צאצאם ; 101.
משיבעת המינים ; 103. טלגרמת־איחולים ;
106. תפריט, בלע״ז ; 107. ייעשה מר ;
108. אביון ; 110. מחזאי איטלקי נודע ;
113. עשוי חורים־חורים ; 114. חבל־ארץ
באפריקה ; 116. קיטור ; 117. כמו 107
מאוזן ; 119. גיד האסור באכילה ; 120.
עולץ ; 122. כמות ניכרת ; 123. חלוצת
נעליים ; 124. ברה ; 125. קידומת המורה
על דבר־מה מן החי ; 126. דוקומנטציה ;
130. רישעות מכוונת ; 132. מאור קטן ;
133. היה שר־צבא במקום יואב ; 135.
לשווא ; 136. מלחין אוסטרי ; 138. אשיב ;
140. המכה השמינית ; 142. שממה ; 143.
קריאת־כאב ; 144. מסוגל ; 145. גירש ;
146. „הרניה,״ בעברית ; 147. שחקן־קולנוע
אמריקאי נודע (ש״מ) ; 148. כינויו של
לואי ארמסטרונג ; 149. אותו אכלו בני־
ישראל במידבר ; 150. איום ; 151. סיגנון־
חיים ; 152. נקודת־התורפה של אכילס ;
153. עיר דרומית בישראל ; 154. שותת ;
156. נגינה בדיקדוק ; 158. מילת־שאלה ל־
כמות ; 160. נישא ; 162. חושש ; 163.
מחלקי הרגל ; 164. סוג של הסכם ;
165. ציפור־שיר ; 167. המכה התשיעית ;
169. האפיל ; 171. גדר־חוטים ; 172. מושת
על כל אזרח ; 173. חותן משה ; אביו של
משה (2 מילים) ; 175. עיר קדומה בבבל ;
177. הלא היא שווייץ ; 180. מילת־זירוז ;
181. נפטרו ; 182. תכשיס עתיק ; 183.
צבע אדום קדום ; 183א. יעזוב ; 185.
חנון ; 186. שירות־תקנסינות של צה״ל ;
188. גל גדול ; 190. יפהפייה, באיטלקית ;
191. מן האסטרונאוטים האמריקאיים הרא־
שונים (ש״מ) ; 192. הרי אני ; 194. דן בן־
אמוץ (ר״ת) ; 195. ייוושע ; 197. רמה
שהיא יישוב ברמת־הגולן ; 199. חיזיון ;
200. גוי ; 202. עלם ; 203. משורר אמרי־
קאי נודע (ש״מ) ; 205. ניר ; 206. נוזל
חיוני לחיים ; 207. הלכה ; 208. חירות ;
210. מחזיק על ברכיו את הנולד בשעת
הברית ; 211. קש ; 212. שדה בור ; 214.
קריאת־יגון ; 216. נכסים רבים ; 217.
שחקן־קולנוע אנגלי נודע (שם מלא) ; 220.
זילוף קל ; 222א. שא רגליך ! 223. שאון
גדול ; 224. צד מיזרח ; 225. לורד אנגלי
שנהרג בקאהיר בידי אנשי לח״י ; 226.
מתייסר ; 228. ישמח ; 229. פגיעה נפשית ;
230. מטבע יפנית ; 232. בירת 114 מאוזן ;
234. ארבעים ואחד ; 236. סוכריה, ב־
צרפתית ; 239. פרוסה ; 240. עלוב־נפש ;
241. אבן־גיר גבישית יפה וקשה ; 243.
פירוש ; 244. מתוח ; 246. וירוס ; 247.
נתיב ; 249. „ישפריץ״ ; 251. התנדבותי ;
254. צמח המשמש כ„לחם״ ; 256. הגיור־
גיות ; 260. מתלמד ; 261א. בירה אירו־
פית ; 262. ראש־ממשלת ישראל (שם
מלא) ; 264. ממלכי ישראל ; 264א. תורת
ההתבוננות בציפורים ; 266. שר־החוץ של
ישראל (שם מלא) ; 267. נהר באירופה ;
268. פרח נאה דמוי פרג ; 269. נשיא
ארצות־הברית (שם מלא).

מאונך:

1. אדוני הוא כזה ; 2. המכה הראשונה ;

״נקוי ראש״ ממשיך...

מבצע שמפו לפסח

בכדי לתרום חלקנו למאמץ הכלכלי
ובכדי לאפשר לאלו שטרם נסו ועוד לא יודעים
מה ההבדל בין שמפו, לשמפו אמיתי —
החלטנו להוזיל את כל סוגי השמפו מתוצרת ״וולה״
עד תום חג הפסח.

	סמ״ק	מחיר קיים ל״י	במבצע פסח ל״י
איפון שמפו ביצים	55	7.55	6.80
	150	15.00	13.50
לייף־פון שמפו על בסיס קמיליה — לשיער שמן ורגיל	30	4.90	4.40
	100	12.45	11.25
	150	17.60	15.85
	500	30.40	27.35
נאופון שמפו על בסיס תמציות צמחים לכל סוגי שיער	100	11.25	10.10
	150	15.95	14.35
	500	28.70	25.80
קריזן השמפו נגד קשקשים	100	22.00	19.80

להשיג : בפרפומריות, בבתי מרקחת, בחנויות כל־בו ובשקם.

״וולה״ מוניטין בינלאומי לקוסמטיקת השיער

WELLA

תשבץ ענק לפסח

את הפיתרונות נא לשלוח עד יום 15.4.75 לת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על המעטפה: „תשבץ ענק"
בין הפותרים נכונה יוגרלו חמישים כרטיסים לקולנוע „דרייב־אין" בתל־אביב.

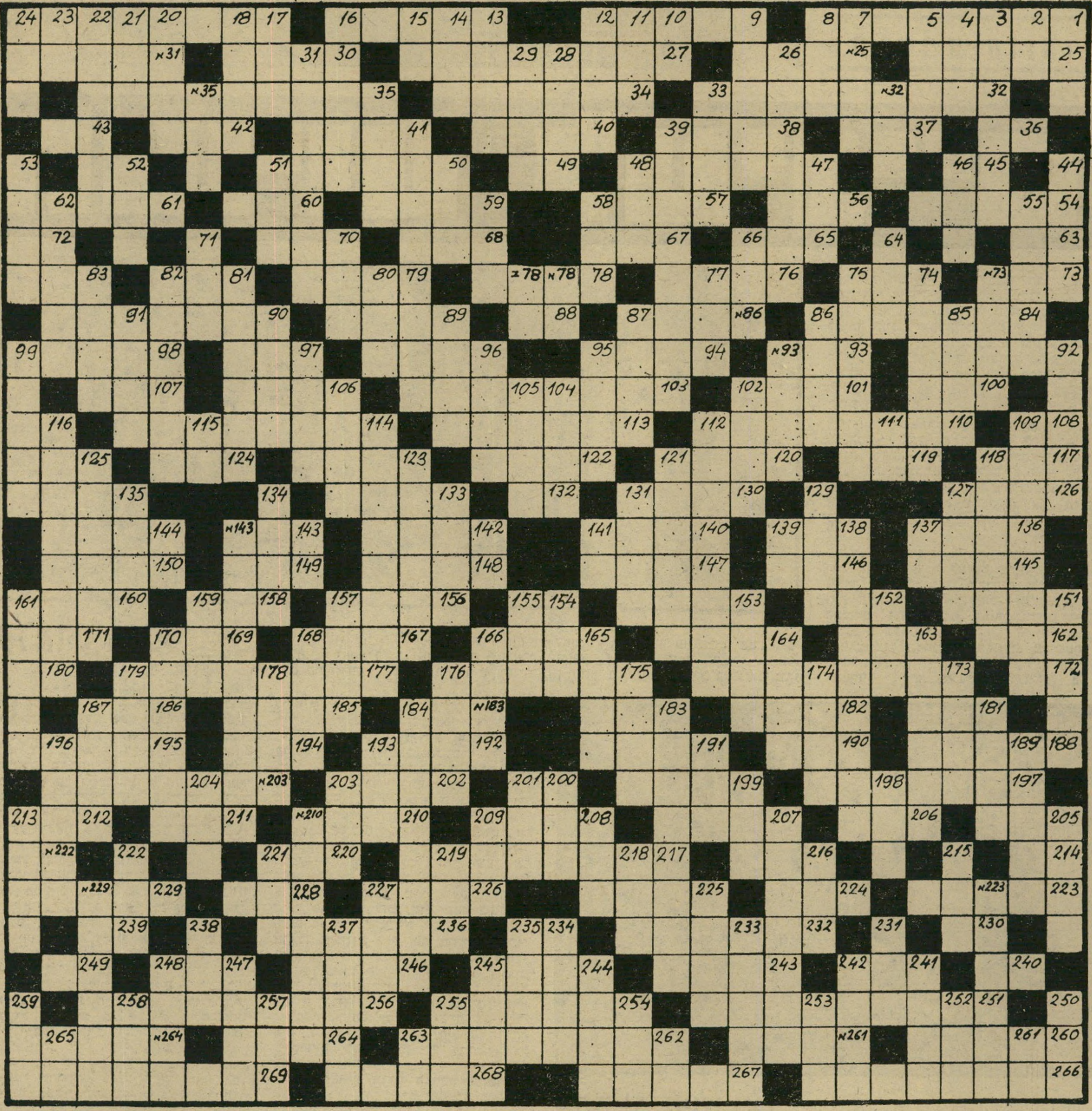

3. גיבור שווייצי אגדי (ש״פ); 4. אליגוריה; 5. כוכבת „גטסבי הגדול" (ש״פ); 7. קדרות; 8. גשם קפוא; 9. רבולוציה; 10. ראשי־תיבות (ר״ת); 11. מיקווה־מים; 12. אחות משה; 13. גילוי מקום; 14. טחן מזון בפיו; 15. זכר בבקר; 16. עיר־נמל באפריקה; 17. דוכן מוגבה; 18. נכתב; 20. מאבני החושן; 21. מג'דל־..., כפר ברמת־הגולן; 22. מן השילוש הקדוש; 23. ציון גבוה ביותר בלשון הצבא; 24. מלחין צרפתי; 26. מיקרוקוסמוס, אדם; 28. כלי־נשק אישי; 29. הסתה; 31. ג'ינג'ית; 32א. ערימת־גרעינים; 33. ינחל; 35. הנה; 35א. רפיה; 39. שירו של שלמה, ללא ה״א היידוע; 41. תורת הדתות; 44. קטטה; 46. קינה; 47. גוש מחצב מוצק וקשה; 48. כמו 206 מאוזן; 50. מטה; 51. פרי־מאכל; 52. דג; 53. המכה הרביעית; 55. נהר באירופה; 58. נקב במרצע; 59. מסילת־ברזל צדדית; 62. בת להוריו; 66. איבד את יקירו (הפוך); 70. זכר בבקר; 71. אסתלק; 73א. מזר; 74. בן כת בודיסטית;

75. ספר־לימוד; 77. ארס; 78א. בלבד; 78ב. נהר באפריקה; 80. לבוש; 82. מדינה בדרום־מיזרח אסיה; 83. יחידה מעשרת הדיברות; 85. חד־קרן; 86. מנהיג קוזאקי; 87. עולה, אישה; 89. עוף מדבר; 90. אטיל; 91. בירת פרו; 92. סבון; 93א. גלדיאטור; 95. ריקון; 96. מארבעת המינים; 97. תעודת־שותפות בחברה מיסחרית; 99. הטלת חרם; 102. קלוקל; 104. תפקידו: לקבור מתים; 105. הוגה־דעות נודע בן־זמננו (ש״מ); 106. ארוכה; 109. שר־הביטחון בממשלת ישראל; 111. נחל! 112. ברבריות; 114. מלך שבו מדובר בפורים; 115. מיקווה־מים אדיר; 116. המנהיג המצחיק ביותר בעולם; 118. הגברת הראשונה של התיאטרון הישראלי (ש״מ); 121. תקין; 123. ים בארץ; 125. המכה העשירית; 127. הרצאה; 129. הוא ישראל; 131. בעל־כרם שאחאב ירשו; 133. כוח; 134. אליל כנעני; 135. פירוש; 137. נזכר לעיל (ר״ת); 138. כינוי למטיאוריטים;

139. זז; 141. מילת־חיוב; 142. תרגילי־סדר (ר״ת); 143. לחבח; 143א. יום־ההולדת של מדינת ישראל; 144. מזמר; 151. פרקטיקה; 152. עירעור; 153. ממיני התבואה; 154. עורכת עיתון יומי בארץ (ש״מ); 155. „טוב ציפור... משתיים על העץ"; 157. עשיריית שנים; 159. הרע; 161. מחבר „מובי דיק" (ש״מ); 163. מצב הבתולה; 164. ביתן מחומם לגידול צמחים; 165. שתכונתו להפיץ זוהר; 166. אשת־חיק; 168. שיקר, העלים; 170. מדינה בארצות־הברית; 173. מין חרק מעצבן; 174. תבל; 175. שיכחה; 176. ממישפחת המכרסמים; 178. פלג; 179. נתן בהקפה; 181. טעות; 183. הרב הראשי לישראל (שם מלא); 184. ריננו עליו ש„נתן את ההוראה" (שם מלא); 187. פרגול; 189. קיבוץ בעמק־הירדן; 191. סחב; 193. עוף־בית; 196. גיבור שייקספירי; 198. כופר; 199. אציל ספרדי; 200. כמה; 201. מין קינוח מתוק; 203. מכ״ם; 204. מחבוא; 205. אומדן;

207. סופר גרמני דגול (שם מלא); 208. מצורות זחלי־החרקים; 209. מגן על העין; 210א. קבוצת־כוכבים ידועה; 213. התקנה; 215. ארטיסט; 216. שם, בערבית; 218. דרך, באיטלקית; 219. מישכנו של האריה; 221. דרגה בצה״ל; 222. שדה שנקצר ועדיין לא נחרש; 223א. „... השמיים וכל צבאם"; 225. מן האבא שלי; 227. עורכת־דין שמאלנית קיצונית בארץ (ש״פ); 231. נוגה; 233. שחקנית אמריקאית נודעת (ש״מ); 234. דיר־לפיטום; 235. מארבעת היסודות; 237. גופיף־ההפרייה הניקבי; 238. גוי; 241. סוף; 242. שאינו אהוב; 244. מרתיע; 245. בלופר; 247. מיפעל לייצור מיטבחים; 248. איך; 250. יהב; 252. שחקן־קולנוע אמריקאי נודע (ש״מ); 253. רקטה; 254. צמח־בר ממישפחת השושניים; 255. התקיימו; 257. אופנה, בלע״ז; 258. מעופף בלי ראש; 259. קנה לחיזוק האוהל; 261. גול בלי ראש; 262. מחצית מישחק־ילדים פופולרי; 263. מאורון; 265. ורד בלי סוף.

הנוסטלגיה משתפכת
ממיקבץ של רגעים
בלתי־נשכחים
מתקופת הזוהר

חשיש לעיניים

קלארק גייבל

בתודעת צופי הקולנוע זכור קלארק גייבל לטוב כמאהב ה־גדול של הבד, בן־זוגה של ויוויאן ליי **בחלף עם הרוח.** עם כל הכוכבים שהיו חתומים לחוזים ארוכי־טווח עם חברת **אמ.ג׳י.אמ.,** נימנה גם קלארק גייבל שנאלץ לזמר ולרקד ככוכב של מחזמר טיפוסי בשנות הזוהר בקולנוע, **בהעולם בשיגעונו נוהג.**

אלה הם זמנים קשים מאד. ילדים נשרפים, על מסך הטלוויזיה, מבוג־רים אחוזי־להבות נופלים מחלונות מיגד־לים על בדי־הקולנוע. פושעים, רוצחים ורמאים מתמודדים ביניהם על תפקידי־כוכב הן על המסך הגדול והן על המסך הקטן. המכוערים קורנים „כאריזמה", משום שהם „אמיתיים יותר". ערוות חשופות נשלפות לאור היום בכל סרט הראוי־לשמו, וזיווגים מפורטים פסקו, מזמן, להיות משהו הנוגע לציפורים ודבורים.

זהו זה. הריאליזם נחת עלינו בכל עוצמ־תו. מטיחים בפנינו את האמת. ואנחנו, דור מפוכח הרוצה לדעת את הכל על הכל, ומספרים לו עוד יותר מכפי שהוא רוצה לדעת; בולעים מחזות אימה, זוועה, אלי־מות ומין ואומרים: „מה לעשות, כאלה הם החיים." וזה בעצם נכון, וחשוב וחיוני שנדע באיזה עולם אנו חיים, ואיך נראה הפרצוף של בני המין־האנושי ההולכים על שניים, שייחודם, בין השאר, לפי פרופסור ברונובסקי, בכך שהם „מזדווגים פנים־אל־פנים".

אין מה לדבר, זהו דור שעיניו פקוחות, אוזניו קרועות, שומע הכל, רואה הכל. פשוט, אפשר להשתגע. כי מכל הנראה ו־הנשמע, אפשר לעיתים לשאול: מה הטעם בכל זה? זה חיים, זה? אולי בכל זאת היה פעם יותר טוב?

מסע ✶ נוסטאלגי

למען האמת, מעולם לא היה אחרת. מאז שנגס אדם מן התפוח ועד היום, היה הוא, תמיד, האויב הגדול ביותר של עצמו: אלא שבעבר, מצא לעצמו מקומות־מיפלט, היום כבר אין לו. אפילו מיצעדי־הפיזמונים, שמרחו פעם שיכבת ואזלין על הנשמה, מתיימרים היום לעסוק בפילוסו־פיה, ומכל־כך הרבה חוכמה, מתעוררים ה־געגועים למשהו פחות שנון, פחות מתוחכם, משהו מהנה, חביב, מקסים, יפה־לעין, משהו כמו זהו בידור.

זהו בידור הוא קובץ של קטעים מוסיק־ליים מתוך הסרטים שהופקו על־ידי חברת אמ.ג׳י.אמ. (שנחשבה תמיד כמומחית ה־גדולה בנושא), למן היום שבו החל חקול־נוע מצייץ בקול קצת חורק והססני, ועד לסוף שנות החמישים, כששיניו של האריה החלו קהות. הקטעים, שנאספו יחד על־ידי ג׳ק היילי ג׳וניור (בנו של איש־הפח מן הקוסם מארץ עוץ ובעלה העכשווי של ליזה מינלי), הם בעת־ובעונה־אחת מסע נוס־טאלגי אל העבר, וסימן־שאלה לגבי כל מה שאנו מכנים היום: קולנוע, בידור ו־דימיון חזותי.

בימים הטובים והישנים ההם, כאשר ה־קולנוע הצניע עדיין לכת, וכיוון עצמו אל המכנה המשותף הרחב ביותר, שעה ש־האינטליגנציה התייחסה אליו בבוז וכינתה אותו בשמות גנאי כמו: „תעשיית־החלו־מות" ו„אופיום להמונים", קמו בהוליווד והתפתחו חברות־סרטים אשר סיפקו מדי־חודש, כמכונות ענק, את סידרות המוצ־רים האופייניים שלהן לרשתות בתי־הקול־נוע שברשותן, בנו כוכבים שהיו קרובים יותר ומוכרים יותר - לצופים מן הדודה עמליה והדוד ג׳ף. כל חברה וכוכביה־שלה שמשכו אחריהם, כסוסים גזעיים, את הסר־טים שבהם הופיעו אל פיסגת הצלחה (מיסחרית, כמובן, וכי יש אחרת?). כל חברה והתמחותה.

אצל האחים וורנר התרכזו הקשוחים. אדוארד ג׳י. רובינסון, האמפרי בוגארט, ג׳ימס קאגני. אצל פוקס, חיפשו מלודרא־מות סוערות. אבל אם בפאר חשקה הנפש, בסרטים מוסיקליים שקשה לדימיון להכילם, באגדות־מבוגרים על עולמות קסומים ו־מופלאים, היתה הכתובת אמ.ג׳י.אמ.

באותם ימים התגודדו באולפני החברה כל־כך הרבה כישרונות, שהראש מסתחרר מלהזכירם: פרד אסטייר ומיקי רוני, ג׳ין קלי ודונאלד או׳קונור, אווה גארדנר ו־ג׳ינג׳ר רוג׳רס וג׳ודי גארלנד, קרי גראנט וג׳יין הארלו וקלארק גייבל, ועוד ועוד ועוד.

בחצרות ✶ האחוריות

כולם היו חתומים על חוזים. שבע שנים לפחות. מלאי־תרעומת, נהגו אוייבי הוליווד לזעוק חמס: „זוהי עבדות!" אדם שצריך לכבול עצמו לפרק־זמן ארוך כל כך מחייו, ומחמיץ תפקידים שמנים אחרים משום שהם מוצעים בחברה אח־רת, אינו יכול לעבוד עם הבמאי שהוא אוהב, כי אינו חתום באותה חברה, וכן הלאה.

נכון שהכוכבים הוגבלו. נכון שהיוזמה האמנותית נפגעה, והשיקולים המיסחריים קבעו. אבל היכן, אם לא באותו אולפן של מטרו, במישטר החמור של לואי מאייר, יכול היה פרד אסטייר להכין בקפדנות את הכוריאוגרפיות שלו, לחזור שוב ושוב עם שותפותיו־למחול, אלינור פאואל או ג׳ינג׳ר רוג׳רס על אותם צעדים, עד שהתיאום ביניהם היה מושלם. ומי עוד היה מוכן ל־השקיע כל מה שצריך, למען המטרה העיק־רית: שעל המסך זה ייראה עשיר, מרחיב ומרנין.

הכל קרה באולפן. באחת החצרות ה־אחוריות הקימו רחוב בניו־יורק, ולא קשה היה לזהות, בכל פעם שהלכו כוכבי מטרו, בסרטיהם, לברודוויי, שהם מגיעים לאותה חזית תיאטרון, מוארת קצת אחרת, ומקושטת בצורה שונה. בפינה אחרת, קם הרחוב של אנדי הארדי, גיבורה של אותה סידרה מישפחתית שהפכה את מיקי רוני לכוכב־הקופה מס׳ 1 של הוליווד בסוף שנות השלושים.

היו צריכים תחנת־רכבת, דווקא זו ש־במנהטן — איש לא היסס אף לרגע. ה־תחנה הוקמה באולפן. מאות סטאטיסטים צעדו בה בקדחתנות, ועל דעת איש לא עלתה כלל האפשרות לצאת ולצלם בניו־יורק עצמה. באגדות של אמ.ג׳י.אמ., ה־מציאות היתה המיצרך הפחות־חיוני בעו־לם.

המיצרך החשוב ביותר, לעומת זאת, היה הדימיון. איך לעשות משהו שטרם ניראה על הבד. איך להדהים ולהפתיע. זאת היתה המשימה שעמדה תמיד בפני הבמאים, התיפאורנים, הכוריאוגרפים ו־הכוכבים של מטרו.

עוגת־ענק המתנשאת לשמיים, מקושטת במאות נערות, ובמרכזה דניס מורגן מזמר בפאתוס, זיכתה את זיגפילד הגדול ב־אוסקר. אונייה שלימה שוחזרה על בימת־צילומים, על תותחיה הענקיים וסיפוניה הרבים, לצורך הצי משתעשע ולרשותה של אן מילר, זו בעלת הרגליים המושל־מות שהיתה, כך אומרים, גם אהובתו של מאייר הזקן. ושוב, אותה אן מילר, צועדת בין כלי־נשיפה הצומחים מן הריצפה ב־נערת העיירה הקטנה.

ג׳ין קלי מרחף באוויר אל חדר אהובתו במחול אקרובטי ומרקד עם ג׳רי, העכבר המצוייר, בעוגן הרימו. ופרד אסטייר, ב־עזרתו האדיבה של הבמאי סטאנלי דונן, רוקד על הריצפה, על הקירות ועל התיקרה בעת תחוג חאומח בפעלול טכני מושלם, שעד היום קשה לחבין כיצד בוצע.

אסטייר היום ואז

את ג׳ין קלי ואת פרד אסטייר אפשר לראות בסרט לפני, ואחרי. לפני (בתמונה משמאל) כשהשניים רקדו יחד בסרט **שיגעונו של זיגפילד,** והיום (בתמונה למעלה) — כששניהם זקנים יותר, קרחים יותר, אך עדיין מעריצים זה את זה, גם מיקצועית וגם אישית, כשכל אחד מהם מנחה את מיבחר הרגעים הגדולים שהיו לרעהו בקולנוע הזוהר של שנות השלושים עד שנות החמישים בסרט החדש, **זהו בידור.** על אסטייר אמר קלי: „זהו האיש שבשביל לרקוד איתו הייתי מוכן להחליף את שמי לג׳ינג׳ר רוג׳רס."

המחולות הוצעו בכל הצורות והצבעים. באסבי ברקלי יצר צורות גיאומטריות אנושיות מרקדניו, בין אם היו על בימת־הצילומים לצידה של ג'ון אליסון, או ב־בריכת־השחייה, עם אסתר וויליאמס. ג'ין קלי שבר כאילו את כותלי האולפן והוציא את הרקדנים אל המרחב הפתוח. מייקל קיד מחק אחת־ולתמיד את המיתוס של רקדנים נשיים, באקרובטיקה השנונה ו־הגברית של שבע כלות לשיבעה אחים, ודונאלד או'קונור הגיש את הסאטירה ה־מחוללת המצחיקה ביותר על הקולנוע ב־שיר אשיר בגשם.

ההימור המוצלח

כמה זמרות מכירים, היום, המסוג־לות להתחרות במיטען הריגשי של ג'ודי גארלנד, ללא פעלולי־הקלטה ותכסי־סי־פירסומת? גארלנד היתה אחד ההימו־רים המוצלחים ביותר של מטרו. היא באה אליהם יחד עם עוד זמיר קטן אחד, דיאנה דרבין. שתיהן היו בנות 12, שתיהן כישרוניות להפליא. מטרו ניסתה אותן ב־סרטים קצרים, ולבסוף בחרה בג'ודי. מאגר הכישרונות באולפן היה כה גדול, שלא היה מקום לשתיהן. והבהירה הסתברה כנכונה.

דיאנה חדלה לשיר משהתבגרה מעט, ו־אילו ג'ודי, אחרי שעברה טירונות ארוכה עם מיקי רוני, ואחרי שמטרו לא יכלה להשיג את שירלי טמפל שהיתה חתומה באולפני פוקס, לקוסם מארץ עוץ, היתה לאחד הכוכבים הזוהרים ביותר שהיו אי־פעם בסרט המוסיקלי.

המפיק־במאי ג'ק היילי ג'וניור, הנשוי לליזה, בתה של ג'ודי, נותן לה מקום של כבוד בסרט, הוא אינו היחידי. כל סידרת המנחים המובילה במסע מופלא זה דרך מוזיאון האוצרות של מטרו, כוכבים־עליו־נים כמו פרנק סינטרה וג'יימס סטיוארט, אליזבט טיילור ובינג קרוסבי, ג'ין קלי, פרד אסטייר, וכמובן ליזה מינלי, מדברים עליה בהערצה גלויה.

חוץ מג'ודי גרלנד זכו שני כוכבים נוס־פים להערצה דומה. האחד היה פרד אס־טייר, הרקדן שאפילו רקדנים מעריצים ב־מלוא הלב, ו„בן הזוג החביב עלי ביותר" לדברי ג'ין קלי. „האיש שכדי לרקוד איתו הייתי מוכן אפילו להחליף את שמי לג'ינג'ר רוג'רס" (השניים רקדו יחד רק בסצינה קצרה אחת). השני היה ג'ין קלי, האיש שהכתיב בכישרונו כרקדן, כוריאוגרף ו־במאי, את החותם החזק ביותר על הסרט המוסיקלי בשנות החמישים, עם סרטים כמו יום אחד בניו־יורק, אמריקאי בפריס ו־שיר אשיר בגשם (אותו כינה פעם פרנסואה טריפו כסרט המוסיקלי המושלם ביותר ב־עולם).

כשמתבוננים בכוכבים חללו היום, כש־המותניים תפחו והפנים נתכסו קמטים, מבקרים בבימות־הצילומים העזובות וה־מוזנחות של מה שהיה פעם בירת הפאר המוסרט, הלב קצת נצבט. בסופו של דבר, כשמיקי רוני מטייל היום ברחוב שבו הת־גורר אנדי הארדי, הוא הרי רואה את השכונה שבה בילה 15 שנים רצופות, שכו־נה שהיתה לגביו ממשית כמעט כבית הוריו, ולקהל היתה ממשית עוד יותר מזה. מזה.

פרד אסטייר מטייל ליד חורבות רכבת האכספרס שבה נסע בלילות שעשועית ותיפאורת־הקרטון המקופלת נראית כמצי־בה עצובה ליד הקרון המבריק שבסרט ה־מקורי. ופרנק סינטרה, צעיר וחיוני המת־חכם עם ג'ימי דורנטה בזה קרה בברוקלין, לפני 28 שנים, מדגיש עוד יותר את כפתור החליפה הנסגר בקושי, ואת הפיאה הנוכ־רית המסתירה את הקרקפת החשופה.

אז — והיום

זהו בהחלט מסע נוסטאלגי. לאלה שראו פעם את הסרטים, יזכירו כל תמונה, כל פרצוף, כל צעד מחול וכל פיזמון, נשכחות מעולם שניראה מסובך פחות, ואשר ידע לשכוח את עצמו לפע־מים ולהפליג לארץ־האגדות. לצעירים יו־תר, זו יכולה להיות דוגמה לשימוש שונה בקולנוע, לכושר־המצאה פורה שבשיאין הפך את האומנות השביעית לאמצעי העוזר לשש האחרות לעבור את הגבולות שבהם היו סגורות.

זהו בהחלט עולם שונה מזה של ראטסו בקאובוי של חצות ומזה של פופאי דויל מן הקשר הצרפתי. פחות אמיתי? לא־כל־כך ברור. לגבי הצופים של אז, זו היתה מציאות, המציאות שאיתה רצו להזדהות ועימה חיו בחלומותיהם.

מובן שאפשר לבוא בטענות, ולשאול: איפה ורה אלן, למה כל־כך מעט מסיד צ'אריס, מדוע רק מחצית המחול הגדול מאמריקאי בפריס, איפה ג'ין נלסון ודן דיילי, ומדוע אין מקדישים יותר תשומת־לב לבמאים שעשו את הסרטים?

ואיך אפשר לא לשים דגש חזק יותר על תרומתם של מלחינים כמו קול פורטר, איירווינג ברלין, ג'ורג' גרשווין, ג'רום קרן, והאם אפשר באמת לצאת ידי־חובה בכתובת סופית אחת למפיק כמו ארתור פריד שעיצב, בסופו של דבר, כמה מגדולי הסרטים המוסיקליים שנעשו אי־פעם: מ־תינוקות בברודוויי ושיגעונות זיגפילד, ועד גרבי משי ופעמונים מצלצלים, דרך כל הסרטים החשובים של ג'ין קלי?

אך העובדה העיקרית המוזכרת לעין היא, שתקופת הפריחה של תעשיית האשל־יות התרחשה במקביל למשבר הכלכלי ב־עולם ולשואת אירופה — שנות ה־30 עד שנות ה־50. זה היה המיפלט מן המציאות האפורה. גם היום, כשהעולם נתון במשבר כלכלי, חוזר הקולנוע לזוהרו — והנטייה להפיק סירטי־ענק כבריחה לשעתיים גוב־רת והולכת.

היו ימים לרוני מיקי רוני (מימין) כשהתגלה לראשונה, והפך בן־זוגה הקבוע של ג'ודי גארלנד בסידרה ארוכה של סרטים מוסיקליים לכל המישפחה. השכונה שבה צולמה הסידרה פוברקה כולה בחצרות האחוריות של האולפן. היום, כשהוא מנחה את הסרט, הוא מציין בעצב: „הזמן שינה את כולנו."

המאהבת אן מילר, שהיתה בשעתו אהובתו של לואיס בי. מאייר, מנהל חברת אמ.ג'י.אמ. מטיילת במעוף בין כלי־נשיפה הצומחים מן הריצפה, כשידיים ללא גופות וללא ראשים מנגנות בהם. אן מילר זכתה ב־הערצה עצומה הן בשל רגליה המושלמות ביותר בקולנוע של אותם ימים, והן בגלל התיפאורות העצומות וחתקציבים האדי־רים שהקדיש לה לואיס בי. מאייר חזקן.

האחיות שתי צירות לאותו כינוס, ושתיהן אחיות, המתחרות ביניהן, מי תגיע רחוק יותר ב־קאריירה הפוליטית: בת־שבע וגלוריה בן־אהרון. למרות שלשתיים אין כל קשר עם יצחק בן־אהרון, הן מודות, כי הפוליטיקה מעניינת אותן, ומעריצות את חברות הכנסת נוזהת קצב ושושנה ארבלי־אלמוזלינו. בין 300 הצירים של המישמרת הצעירה של מיפלגת העבודה, אשר התכנסו למועצה שלהם בבית־ברל שבצו־פית, בלטו למעלה מ־100 בחורות צעירות, עסקניות פוליטיות בגילים שבין 20 ל־30. התקנון של המישמרת הצעירה אינו מאפשר למי שעברה את גיל השלושים־וחמש להמשיך להיות חברה במוסד זה, ואז הופכת העסקנית עסקנית־מן־השורה בסניף המיפלגה. הצעירות משתדלות להספיק ככל האפשר עד למועד קריטי וסופי זה.

היורשות של בבה

מנהיגת הפועלות הוותיקה בבה אידלסון היתה, בוודאי, מאושרת לר־אות את עשרות הצעירות אשר הגיעו ביום השישי שעבר לוועידת המישמרת הצעירה של מיפלגת העבודה.

בבה היתה גאה לראות דור של ממשי־כות, לבושות לפי מיטב האופנה האחרונה, מאופרות היטב, מסורקות כדבעי, לא בדיוק כמו חברותיה של בבה וכמותה כאשר היו הן באותו גיל: ללא חצאיות כחולות וחולצות לבנות בעלות שרוולים תפוחים, כאשר השיער הארוך מסורק בקוקו קפדני אסוף.

היו שם, באותו כינוס של צעירי מיפלגת העבודה נערות רבות אשר החליטו כי הפוליטיקה תהיה עבורן קאריירה.

היו שם נציגות מכל רחבי הארץ. היתה רותי ממעלות, היתה טובה חלפון מבית־שאן, והיתה גם סילביה מלכה ממיגדל־העמק. סילביה היא מזכירתו האישית של צבי אלדורוטי, מי שהיה לאחרונה יו״ר מועצת־המנהלים של עמידר ואולץ להת־פטר בגלל גילוי המעילות בחברה. סילביה סיפרה לכל מי שהיה מוכן לשמוע: „אני לא קיבלתי הלוואה מעמידר.״ זה עלול היה להזיק לקאריירה הפוליטית שלה.

הפוליטיקה היא כל חיינו, אומרות ממשיכות דרכה של בבה אידלסון

היתה גם נאווה ארד, מזכירת מועצת־הפועלות, שירשה את תפקידה מבבה אי־דלסון. היא עברה כבר את גיל ה־35, הגיל המקסימאלי המותר לחברת המישמרת הצעירה, אך היא היתה שם בתפקיד: למצוא תגליות מקרב הצעירות, כדי לקרב אותן לקאריירה במועצת־הפועלות.

גאולה הררי, נציגת קריית־שמונה הרגי־שה עצמה מעל לשאר הצעירות המתחילות. גאולה נושאת כבר בתפקיד פועלי חשוב, והיא רכזת תא־התחברות במיפלגה. היא התרגשה ביותר כאשר ניצבה דום, ושרה את ה„אינטרנציונאל.״

היי יפה ועסקנית

אחת הצעירות היפות ביותר בכנס היתה רות כהן, מזכירתו של ח״כ מיכה חריש. חריש כבר אינו שייך למישמרת הצעירה, אך הוא בא לפקח: על תלמידיו במישמרת או על מזכירתו. על שאלה זו לא ידע איש להשיב.

ענת גולדרנט, בלונדית גבוהת־קומה ו־מלאות־גוף, מרמת־גן, משכה תשומת־לב רבה בזכות שערה הגולש, ואילו צעירה בהריון מתקדם עוררה גל של ניחושים, עד שהתברר כי היא אשתו של העסקן אמיר שפטל. רות רזגור מפתח־תקווה היתה פעילה ביותר בשיחות ובאירגונים, אשר הזכירו את הימים הטובים של שרגא נצר במפא״י, ואילו האחיות בת־שבע ו־גלוריה בן־אהרון היו ללא־ספק הצמד היפה ביותר בכנס, ורבים מיהרו לבקש מהן את כתובתן המשותפת ברמת־גן, לצרכי פעילות מיפלגתית כמובן.

גם ענת סבידור, בתו של אחד מראשי

אשת המזכיר דניאלה הבלונדית, אשתו של נתן רענן, שנבחר ברוב עצום של 80 אחוז כמזכיר המישמרת הצעי־רה, עזרה רבות לבחירתו של בעלה.

הפועלת מזכירת מועצת־הפועלות נאווה ארד עוסקת באכילה לאחר שסיי־מה לסקור את היורשות שלה. מימין ענת גולדרנט.

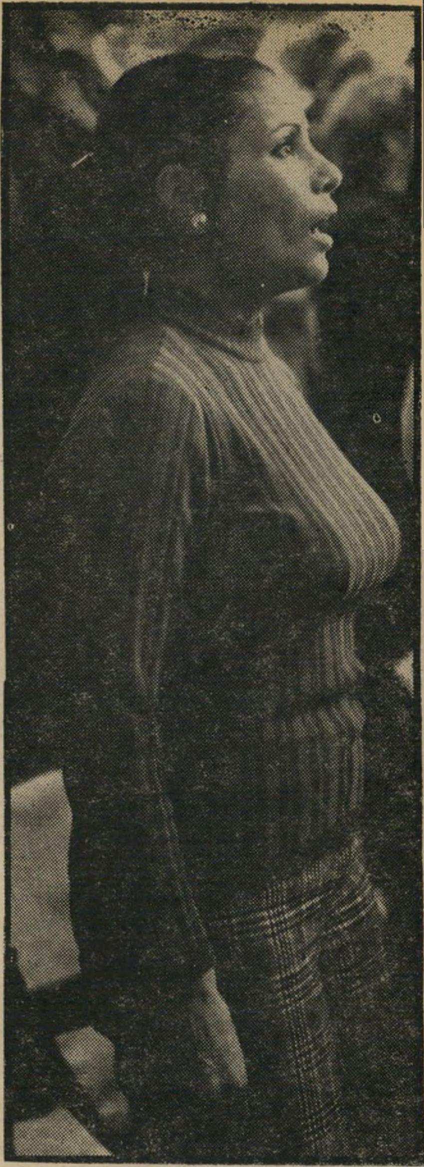

הבינלאומית

גאולה הררי מקריית־שמונה שרה בהתרגשות רבה את ההימנון הפועלי, ה„אינטרנציונאל" ואת ה„תיקווה."

הוותיקה

אחת העסקניות הוותיקות של ה־מישמרת הצעירה של מיפלגת העבודה, עורכת־הדין טלי ליבני, שהיא אם לבן, השתתפה בכנס כדרכה תמיד, שחתה כדג במי הפוליטיקה המוכרים לה היטב.

המושבניקית

שליחת המושב טל־שחר היתה נרגשת מפגישתה עם האי־שים החשובים שהגיעו לכינוס המפא"יי.

האורחות

נוסף לצירות של הוועידה הגיעו למקום צעירות רבות, אורחות וידידות הצירים־הגברים של המישמרת. רובן ישבו רתוקות לנאו־מים תארוכים והמשעממים של מזכיר מיפלגת־העבודה מאיר זרמי, ושל ירוחם משל. ומי יודע, אולי מהן יצמח דור־ההמשך לעסקני המישמרת הצעירה במיפלגת העבודה.

המיפלגה הליברלית, מנחם סבידור, הגיעה לכנס הפועלי, ולא בטעות. ענת הוזמנה על־ידי ידידה, דובר סיעת המערך בכנסת ליאון הדר. ענת לא־כל־כך מאמינה ל־מפא"יניקים, וכדי להיות בטוחה היא לקחה עימה גם את היפהפיה הירושלמית לינדה רמבאם. אולי לינדה תשתכנע להיות סו־ציאליסטית.

אך המלכה האמיתית היתה דניאלה רענן, אשתו של נתן רענן, אשר נבחר באותו ערב כמזכיר המישמרת הצעירה. דניאלה, עולה חדשה מארגנטינה וחשובה בזכות עצמה בפעילות המיפלגתית, עשתה קולות רבים למען בחירתו של בעלה. אין ספק כי רבים מ־80 האחוזים שהעניקו לנתן רוב מכריע, הושגו בזכות חינה הרב של אשת המזכיר החדש.

המרגלת

ענת סבידור (בתמונה למעלה משמאל), בתו של אחד ממנהיגי המיפלגה הליברלית, מנחם סבידור, הגיעה לכינוס המפא"יי עם ידיד פועלי ועם ידידתה לינדה רמבאם. בתמונה משמאל (תחתונה) סילביה מלכה, ממיגדל־העמק, מזכירתו של צבי אלדורוטי. בתמונה מימין: נציגת מלב"ס רות רזגור.

מלכת המים 1974 (במרכז) ונסיכת הים התיכון (מימין) מבקרות במיפעל

ויוה וולה

במישפחה אחרי הסיור המוצלח של מלכות־המים במיפעל **וולה** בירושלים ובשטח הבנייה של המיפעל החדש, אירחו אותן המנכ״ל מר מיכאל בראון ומישפחתו בליוויית סגנו, לארוחה חגיגית בחוג המישפחה. באותה הזדמנות אמר מר בראון על המיפעל החדש: „יהיה זה המיפעל הגדול ביותר לייצור תמרוקי שיער במיזרח־התיכון. העובדה כי הוא שוכן בירושלים השלמה, יש בה ללמד כי מירושלים תצא תורת האופנה.״

חופי הרחצה של ישראל שוב הולכים ומתמלאים בהמוני מתרחצים. שוב חוזרת על עצמה התמונה של רבבות אנשים החושפים כמעט כל סנטימטר שבגופם למגעם החם של קרני השמש.

השילוב בין קרני־שמש, מי־ים מלוחים וחול זהוב, ככל שהוא מרהיב ומענג — יש בו כדי להסב נזקים לשיער ולעור הראש.

ואולם, מי שחושש מן התוצאות אינו חייב בשום מיקרה להתנזר מן הרחצה ומן השיזוף — עליו רק להיעזר בתכשיר־הפלא **לייפטקס־בלזם**, מתוצרת חברת „וולה". **לייפטקס־בלזם** הוא אחד מסידרת תכשירי הטיפוח מתוצרת חברת „וולה" העולמית, החברה הנותנת מזה שנים את הטון בתחום אופנת־השיער ועיצוב־תיסרוקות. ליצירת כל אחד מתכשירי „וולה" קודם שלב ממושך וקדחתני של מחקר מעבדתי, ושל נסיונות אין־ספור.

כאשר התוצר הוכיח את עצמו, רק אז הוא מוצא לשיווק. **לייפטקס־בלזם**, עם היותו תכשיר חדיש, אינו חדש בשוק. הוא כבש את מקומו בסערה עוד לפני שנים אחדות, ובאירופה, שוב אין אשה שאינה מצויידת בבקבוקוני **לייפטקס־בלזם**.

המיפעל החדש

מנכ"ל **וולה**, מר מיכאל בראון, עם מלכת־המים ונסיכת הים־התיכון לשנת 1974. ברקע נראה שלד המיפעל החדש הניבנה בקצב מהיר באיזור התעשייה הירושלמי.

גם האשה הישראלית אינה מפגרת בתחום זה אחר נשות אירופה, והסיבה לכך פשוטה. מזה כ־25 שנה פועל בישראל הענף הישראלי של „וולה" העולמית: חברת **אינטרקוסמא וולה** השוכנת בירושלים. גם בארץ, כבארצות אחרות, נותנת „וולה" את הטון בייצור תכשירי־השיער.

הסנוניות הראשונות של אביב 1975 היו, גם השנה, מלכות המים של 1974. גם הן, כמו כל הנשים היודעות לטפח את עצמן, עברו תחילה חפיפה באחד מסוגי השמפו המהוללים של „וולה", נאופון או **ליפפון** — ולאחר־מכן טיפול באמצעות **לייפטקס־בלזם**.

הטיפול אכן עזר, ללא כל ספק. זאת אמרה מייד מלכת־המים של ישראל לשנת 1974. המלכה תמי בן־עמי, ששערה עבות וקשה, פנתה למנכ"ל הנמרץ של חברת אינטרקוסמא וולה, מר מיכאל בראון, והודתה לו בשם כל המתחרות. למועמדות כולן היתה הזדמנות לעמוד על „סודות" נוספים של חברת „וולה" — בעת ביקורן במפעל המרשים בירושלים. בלוויית המנכ"ל מר מיכאל בראון וסגנו מר ש. אקסלרד, עברו הבנות במחלקות השונות של „וולה" בירושלים. ביחידות הייצור, המילוי והשיווק. הן אף הוזמנו לסייר באחד מאתרי־התעשייה החדשים בירושלים, שם נבנה עתה המיפעל החדש, הגדול והמשוכלל של חברת „וולה".

סולו מציג

ערב בידור... משחקי חברה... ואווירה

שחק אותה

עם מני פאר

1.4 יום ג' 2 הצגות בשעה 10.00 ובחצות
2.4 מוצאי חג בשעה 10.30
4.4 יום ו' 2 הצגות בשעה 10.00 ובחצות
5.4 מוצ"ש בשעה 10.30

בפאב הנרי ה־8

(הרצליה פיתוח)
טל' להזמנות: 93 85 86

מני פאר מרחיב את החגורה ומחלק חינם לשבע השנים הרזות שפע של מתנות

הצגות בכורה ארצית

שבוע 2

„תל־אביב" — תל־אביב
מוצ"ש וחג 9.15—6.15
ימי חול 8.30—5.30

„בן יהודה" — תל־אביב
מוצ"ש וחג 9.15—6.15
ימי חול 9.00—6.00

„אורה" — חיפה
מוצ"ש וחג 9.00—6.00
ימי חול 8.30—5.30

„אוריון" — ירושלים
מוצ"ש וחג 9.00—6.00
ימי חול 8.30—4.00

רחל מרחלת על כל העולם

חברות בלב ונפש

הן ממש מזכירות לי בלאק־אנד־ווייט, השתיים הללו. אחת שחורה ואחת לבנה, וקוראים להן **שיבה** ו**רושקה**. שיבה זו השחורה, הישראלית שבשתיים. מי שמכיר אותה מלפני שהיתה שיבה, יודע שפעם, בימי ילדותה, באחת משכונות התימנים, שמה היה שושנה. אבל מאז זרמו מים רבים בירקון, ושושנה הפכה לשיבה בעזרת חו״ל הטוב והמיטיב.

רושקה, לעומת זאת, נולדה באוסטרליה ובאה אלינו במטרה מוצהרת לתפוש חתן, בדיוק כפי שעשתה אחותה הבכירה שבאה הנה לפני כשנה, תפשה בעל כלבבה ושבה לאוסטרליה.

הן הגיעו זו אל זו כשהסתבר לשתיהן כי הן רקדניות, ואז החליטו לרקוד ביחד לא רק על חתונה אחת, כי־אם על כל החתונות.

הווה אומר: הן לא רק מופיעות במועדוני־לילה כצמד בל־ייפרד כשהן לבושות בביקיני מינימלי ומניעות את אברי גופן לקצב המוסיקה הסוערת ומטמטמות אגב כך לכל רואיהן את השכל ואת הראש. והן לא רק מופיעות באותה מתכונת ממש בסרט יום הדין, כשהן מלוות את ניסים סרוסי בריקוד משהו לא־נורמלי במשך חמש דקות שבהן הנ״ל משתפך בשיר־אהבה מתקתק, אלא הן ביחד במסיבות, בבילויים בבתי־הקפה, ממש בלתי נפרדות.

שתיהן אוהבות גברים מבוגרים, ולשתיהן יש טענות נגד הגברים הישראליים גסי־הרוח וחסרי־הסבלנות. שתיהן מעדיפות לבלות אחת עם השנייה יותר מאשר עם איזה גבר תוקפני שרוצה אתם־יודעים־מה.

בקיצור, חברות בלב ובנפש. רושקה מתחילה משפט — שיבה גומרת אותו. כשהן שתיהן מסתכלות לאותו כיוון, הן מתכוונות לאותו דבר בדיוק.

בקיצור, אם אתה פוגש בהן, אתה בבעייה, כי כשאתה מדבר עם רושקה עונה שיבה, וכשאתה מדבר עם שיבה עונה רושקה. מה עושים עם זוג כזה?

וכעת, אתם בטח רוצים לדעת את שמות־המשפחה שלהן. זה, רבותי, בפעם הבאה. גם את הכתובת שלהן? או.קיי., אני מבטיחה גם את זה — בפעם הבאה.

רושקה ושיבה
אהבת הידידה

אוכל כשר בבית־חולים קתולי

נראה שלא יהיה סוף ולא יהיה גבול למעללי משפחת המיליונר הבלגי הדתי **איצ'ו קסירר**.

במזל טוב ובסימן טוב ילדה בתו ה־מוחרמת של קסירר, **אנימה** בת לבעלה **חיים רוזנברג**, ומשום־מה בחרה לעשות את זה דווקא בבית־חולים קתולי.

כששמע האב המיליונר כי בתו ילדה בת, נמלט לישראל על־מנת להימנע מלבקר את בתו. אך את אשתו שלח בכל־זאת לבקר אצל הבת היולדת.

האם באה לבית־החולים הקתולי באנ־טוורפן, שבו האוכל כמובן־מאליו אינו כשר, ובידה חבילת מזון עבור בתה.

אבל אניטה הוכיחה כי אם יש במשפחת קסירר גבר, הרי זו היא. היא סירבה לקבל מייד אמה את חבילת המזון, אמרה לאם כי יחד איתה בבית־החולים נמצא גם בעלה חיים, וגם הוא, כידוע, שומר־מיצוות ואוכל אוכל כשר, וכי עד שלא תלך האם ותביא חבילת מזון כשרה גם בשביל חיים, לא תיגע האם הצעירה במזון.

נשואה לקסירר או לא נשואה לקסירר, אבל היא בכל־זאת יהודיה כשרה. וכך, למרות הוראותיו המפורשות של בעלה, הלכה הסבתא המאושרת והביאה אוכל גם לחיים, ורק אז נערכה סעודה כדת וכדין.

אנשי הקהילה היהודית באנטוורפן, ה־עוקבים בסקרנות אחר מהלך היחסים בין אניטה וחיים להוריה, מרכלים כי הכל היה ערוך ומוכן לברית־מילה מפוארת, שבה אמורים היו להשתתף כל המי־ומי ביהדות אנטוורפן.

הרכילות ידעה לספר גם שבסתר־ליבו החליט האב קסירר למחול לבתו במידה שהרך הנולד יהיה בן. אך מה לעשות, הגורל רצה אחרת — נולדה בת.

האם תצליח הנכדה הטרייה להמיס את לב הסבא המחרים?

חתונה מפוצצת בקופסת־סרדינים

מירי ענבר־שושן
אהבת האהבה

היה צפוף שם משהו מזעזע. למעלה ממאה אנשים נדחסו בתוך דירת שלושה חדרים קטנטנה. צפוף — אבל שמח. לא, לא היו שם אמני־צמרת וגם לא שחקני־צמרת, ולא יפות ולא יפים. היו שם רק בני־המשפחה הקרובים של החתן **גבי שושן** שמוצאו מצפון־אפריקה ובני־מיש־פחתה הקרובים של הכלה, **מירי ענבר**, שמוצאה מאחת מארצות אשכנז.

החתונה התקיימה בדירתם הצנועה של הורי החתן ביהוד, שאת קירותיה מקשטים ציורים מעשה ידי אבי־המישפחה להתפאר. מסביב, על השולחנות, היו פזורים מש־קאות קלים ועוגות־קרם, והכל בצינעה רבה. האורחים נאלצו להמתין למעלה משעה לזוג המאושר, שבושש משום־מה להגיע. אך כשהגיע לבסוף, הסתבר שהיה כדאי לחכות. המראה היה בהחלט מלבב.

מירי, כדרכה בקודש, חבשה כובע־לבד לבן ענקי שהטיל צל כבד על פניה. היא לבשה חליפת־סטן לבנה בוהקת מקושטת בנוצות־יען, ואת ידיה כיסו כפפות — כמיטב המסורת. היא היתה מאופרת ב־קפידה, וכמו שסיפר אחד הנוכחים נראתה על־הכיף־כיפאק. גבי, לעומתה, הרביץ הופעה של פופ־סטאר. נעול בנעלי־העקב ה־ידועות שלו ולבוש חליפת־ג'ינס מעוטרת בכפתור־מתכת (ניטים, בלע״ז), ועל ראשו כיפת ילד־טוב־ירושלים (אלא מה?).

כמו בכל החתונות, גם בזו ארך טקס־הנישואין זמן רב, והקהל שמילא את החדר בו התקיימה החופה, נדחק ונדחס. אך לגבי ולמירי לא היה איכפת. זה מה שהם רצו: חתונה מצומצמת בחוג המישפחה. אבל מה אפשר לעשות שהמישפחה גדולה?

כתום הטקס התנשקו כולם עם כולם, הצטלמו ואכלו כרגיל סנדוויצ'ים ושתו מיץ תפוזים. החתן והכלה זרחו מאושר ולא הפסיקו לאחל לכולם בקרוב אצלכם, ו־נראה היה כאילו הם מרוצים בהחלט מ־הדרך שבה בחרו לסיים את החברות ה־ארוכה ביניהם.

מייד לאחר הטקס שבו לדירתם השכורה שליד מלון שרתון, ובעוד כחודש ימים הם מתכוונים, כמו שכבר סיפרתי לכם, לנסוע לאמריקה. אז הכל טוב שיהיה.

עם מעט עזרה מידידין

על השחקן **דידי לוקוב** סיפרתי לכם כבר מיספר פעמים, שיש לו חברה בשם **מיצי** שיש לה ילד מקסים בשם **חן**, ושכל העיר היתה אצל דידי במסיבת יום־ההולדת שלו. אבל הפעם אני הולכת לספר עליו דברים רציניים, במחילה.

דידי הוא באמת איש־תיאטרון, אוהב תיאטרון, מכל חלב. קורא תיאטרון, אוכל תיאטרון, רואה תיאטרון וישן תיאטרון.

כשעזב את הקיבוץ לאחרונה, זה לא בגלל שהיה לו רע שם, בכלל לא. להיפך, הקיבוץ הלך לקראתו בכל המובנים, נתנו לו לשחק בבימת־הקיבוץ ונתנו לו לביים. אבל דידי הרגיש שכך הוא לא שייך — לא לקיבוץ ולא לתיאטרון. לכן החליט, לפחות לזמן־מה, לוותר על התיאטרון ו־להיות רק איש קיבוץ.

זה לא הלך, מסתבר, וכעת נמצא דידי בתקופת־ניסיון של ויתור על הקיבוץ. הוא מנסה להיות רק־איש־תיאטרון.

הבחור הזה, כמו שאתם רואים אותו, מכין לנו ערב שאמור להיות מעניין באופן מייוחד, ולו רק בגלל נושאו. כי דידי עומד להעלות הצגת־יחיד שתכלול את סיפוריו ושיריו של הסופר־הפילוסוף ה־גרמני **הרמן הסה**.

דידי, שנתקל בספר עוד בהיותו בן 23, הבין אז שהארץ, כמו שהיתה אז, היא לא המקום והזמן כדי להביא את הרמן הסה לקהל הרחב. אך החלום לעשות ערב על הסופר הנפלא נשאר.

אחרי המלחמה קרה לו מה שקרה להרבה חברים שלו. הוא חטף ״פיצוץ״. הרבה דברים שהיו ברורים לו קודם־לכן הפכו פתאום בלתי־ברורים לחלוטין. כל מיני מוס־כמות ואידיאות של בחור שגדל בקיבוץ התנפצו אל מול המציאות, ודידי הבין שעתה הזמן לעשות את הרמן הסה.

אלא מה, הוא החליט לבחור בדרך עצמאית ולעשות את הערב בעזרת מעט עזרה מידידיו הטובים ביותר. ראשית פנה לחברו **מיכה שרפשטיין**, שנרתם לרעיון בהתלהבות והחליט להפיק את הערב. אחר־כך פנה אל ידידתו הבמאית **אלה אלתרמן**, שלקחה על עצמה את מלאכת הבימוי. הציירת **דפנה ערוד** תירגמה עבורו כמה משיריו של הסה, ואילו המוסי־קאי **סילבן**, הוא אשר על המוסיקה.

החבר'ה האלה החליטו להביא את הרמן הסה לבימת התיאטרון, במטרה מוצהרת להרוויח מעט כסף בשביל לחיות, ובשביל להפיק הצגה נוספת באותו מתכון.

חלוציות היא בהחלט משהו נדיר בימים טרופים אלה, אז כל הכבוד! חוץ מהפר־מיירה של ערב הרמן הסה עומד דידי לערוך בקרוב פרמיירה לא־פחות חגיגית.

הוא מתכוון סוף־סוף להתחתן עם מיצי. ואם תשאלו אותו, הוא יגיד לכם שגם עם חן. כי השניים האלה הולכים רק ביחד.

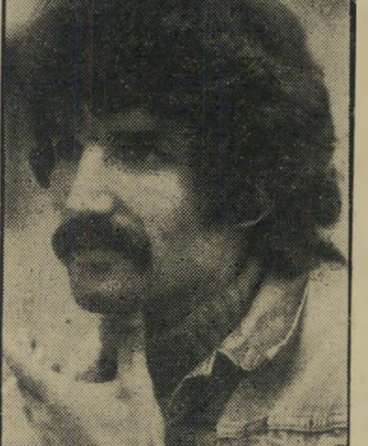

דידי לוקוב
אהבת התיאטרון

רחל מרחלת על כל העולם

ושבו בנות לגבולן

אביב ברחובות, וכל היפות למיניהן יוצ־אות החוצה בהפגנות של מכנסי ג׳ינס מקופלים והולצות טריקו הדוקות, ועושות טוב על הנשמה. ואני אומרת את זה מכל הלב.

אז בין כל היפות האלו גיליתי בשבוע שעבר, תאמינו או לא, לפחות יפה ידועה אחת, הלא היא מיודעתנו **ברכה־ביאט־ריס שוורץ**, שנעלמה מנופינו לאחרונה ואל תגידו לי שלא שמתם לב.

אז ברכה, או ביאטריס, איך שתרצו, שהתה לה במשך עשרת החודשים האחרו־נים בלונדון, ומה שזה עשה לה — אל תשאלו.

קודם כל קשה לה למצוא את המילים המתאימות בעברית. משום־מה, לפי דעתה לפחות, נדמה שכל מה שהיא אומרת נשמע יותר משכנע באנגלית, שלא לדבר על המיבטא הזר שדבק בה ולא הירפה. גם־כן חתיכת מיבטא. בשביל שהות של עשרה חודשים, באמת כל הכבוד. כישרון לא־נורמלי לשפות זרות.

והאנגלית שלה, רבותי, היא לא סתם אנגלית, לא איזה קוקניי או משהו כזה.

ברכה־ביאטריס שוורץ
לונדון קטנה

האנגלית של ברכה היא אומנם לא האנגלית של הוד־מלכותה, אבל זוהי בהחלט אנגלית של החברה הגבוהה. כי ברכה תמיד היתה ידועה בתור אחת שאוהבת אותם מהחברה ההיא דווקא, בתקן של עשירים או מפור־סמים או מצליפים ו/או רצוי שלושת התכונות הנפלאות האלו ביחד.

זכורים לטוב הרומנים הלוהטים שניהלה בזמנו עם הזמרים **מייק ברנט** ו**אבי עופרים** ולהבדיל עם הכוכב הצרפתי **אלן דילון**. הרי לא ציפיתם ממנה שבלונדון המשופעת בסוג כזה של גברים היא תרד מהרמה, נכון ?

ואכן, ברכה לא הכזיבה. נאמנה לדימוי שיצרה לעצמה היא פילסה, לדבריה, אט־אט את הדרך אל הגברים הנכונים, שעזרו לה להתפרנס ממיקצוע הדוגמנות ולהרוויח כדי מיחייתה. אבל היום היא כבר לא צריכה לעבוד, כי כיום, שוב לדבריה, היא החברה הקבועה של מנהל מועדון הפלייבוי בלונ־דון, **ויקטור לאונס**, והם אפילו גרים בבית ויקטוריאני עתיק בכפר, או ב„קאונ־טרי,״ כמו שקוראים לזה שם. מה שהיה צפוי, כמובן.

מה שמטריד אותי באופן אישי הוא, ששמעתי כבר מכמה תתיכות ישראליות שהן החברות הקבועות של מנהל הפלייבוי. אני רק לא מוכנה להמר אם השם שהן מסרו לי היה ויקטור לאונס או משהו אחר, לכן נשאיר את העניין הזה פתוח בינתיים לטובתה של ברכה.

אחרי שהיא תענג את חברתנו שבועיים וללא ספק תהיה אורחת נעימה בכל המסי־בות, היא תטוס מפה ללונדון, ומשם היא נוסעת עם ויקטור שלה לאמריקה. כי על אחת כמו ברכה, אפילו לונדון טאון קצת קטנה.

אהבה בצל הסברס

מיקי מרטין וכרמלה שמש
הקטנות זוכות

אני לא יודעת איך הן עושות את זה, אבל עובדה. הקטנות והלא־בולטות־במיוחד מצליחות לתפוס את הטובים ביותר.

רוצים הוכחה ? בבקשה. מיהו הבחור הכי נחמד, הכי יפה, הכי חתיך בקבוצת הכדורסל המיקצוענית הסברס ? נכון, **מיקי מרטין**. מה להגיד לכם על מיקי מרטין, ממש רצפט של יופי. גבוה איזה מטר־תישעים מינימום, בלונדי, עיניים כחולות, שתי גומות־חן, מכנסי־ג׳ינס הדוקים וטונות של קסם אישי.

אם היא לא היתה שם, אז אני בטח הייתי מנסה לתפוס את מקומה. אבל היא היתה שם, מה לעשות והיא באמת בחורה נח־מדה ושקטה בשם **כרמלה שמש**, תושבת הרצליה שעובדת בקאונטרי־קלאב בתור ספרית, והיא מוכנה להישבע באלוהים שהיא לא עשתה שום דבר בשביל לחזר אחריו, אלא להיפך.

הוא בדיוק עמד לנסוע לאימון ואר־טו־טו לעלות על האוטו־בוס. פתאום היא עברה, והוא עצר אותה ושאל אם היא צברית. היא אמרה לו שכן. אז הם לא דיברו שעות איש לא ידע על מה, כי פשוט לא היה לו זמן. הוא, כזכור, מיהר לאימון. אבל בשביל להמשיך את השיחה הם קבעו לערב. ומאז הם חברים וזהו.

היא יודעת שהוא היום פה ומחר שם, אבל זה לא מפריע לה. כל זמן שהוא בארץ, הוא החבר שלה. סופי. לא, אין מה לנסות אפילו עם מיקי מרטין, הוא נתון לשמירה חזיתית מוחצת. כש־הוא בקאונטרי קלאב אז גם היא שם, כי שם היא עובדת, זוכ־רים ? וכשהוא במישחק אז היא בשורה הראשונה, יושבת, מריעה ומעודדת. וכשהוא בבילויים, היא פשוט צמודה אליו. סיפור גמור.

למיקי מרטין עצמו יש דיעה טובה מאוד עלינו, הישראליות. לא שזה עוזר לנו באופן מייוחד, לפחות לא כרגע, אבל אני שמעתי אותו במו אוזני אומר בעברית צחה: „הישראליות יפה מאד.״ אני לא יודעת למה ויתרתי על העניין הזה כל־כך מהר, אבל אם יש בכן מישהי שרוח הלחימה עדיין פועמת בקירבה, אני ממליצה. משום־מה נדמה לי שהקרב הזה עדיין איננו אבוד.

מלי כימעט התעלפה פעמיים

היא היתה חיוורת ונרגשת, רועדת כעלה נידף, בקושי אפשר היה להציל מפיה מילה. ממילא לא היה כל צורך בכך, היא פשוט לא הבינה מה מדברים אליה. כל מה שעיניין אותה היה המתרחש על המסך הקטן. ברגע שבו הופיע המעבד **אלדד שרים** היא איבדה את העשתונות, לחצה בחוזקה על רגלו של העיתונאי **איציק תור־אל** שישב לידה, וביקשה בלחש כוס מים קרים, כשהיא לוחשת: „אוי, אני מתעלפת.״

הכימעט־מתעלפת הזו לא היתה סתם איזו מעריצה היסטרית שהגיעה במיקרה לאולפן א׳ של בניין הטלוויזיה בירושלים ונמנתה עם חבר־השופטים בערב תחרות האירוויז־יון, כי־אם **מלי תמיר**, חברתו הצמודה של אלדד שרים ובתו של רופא־ילדים ידוע. בדיוק באותו יום מלאו שיבעה חודשים לחברותם ההדוקה.

מלי, שהגיעה לירושלים במונית מיוחדת ושילמה 70 לירות טבין־ותקילין עבור ה־תענוג, התעקשה להימנות עם חבר־השופ־טים, שמנה בין השאר גם את איציק תור־אל ואת סגן קצין־החינוך של פיקוד המרכז, **יעקב**. תגידו לי, מה מסוגל לעמוד בפני קיסמה של צעירה מאוהבת ? אף אחד, נכון. וכך הוגנבה לה מלי אל חבר־השופטים מבלי שמנהל־התוכנית בעברית **צחי שמ־עוני** או **חנוך חסון**, מנהל מחלקת ה־מוסיקה, יידעו כלל על הקירבה בינה לבין אלדד שרים, קירבה שעלולה היתה לפסול אותה כשופטת, אילו נודעה.

עוד באותו יום שלחה מלי הנאמנה מיברק לאלדד, איחלה לו הצלחה, מאוחר יותר בלילה, כשהסתבר כי השיר הישראלי נחל כישלון חרוץ, שלחה לו מיברק־תנחומים. למי שהיה מוכן להקשיב לה לפני שכימעט התעלפה בפעם השנייה, כש־הסתבר מקומו של השיר, סיפרה כי בעצם רצתה שהשיר לא יצליח. היא פשוט פחדה שאם אלדד יצליח, הוא יישאר בחו״ל ולא ימהר לחזור אליה.

עם תום התחרות גילו לחנוך חסון את זהותה של מלי והוא, נרגש מהסיפור הרו־מנטי, הציע לה טרמפ לתל־אביב.

תגידו לי את האמת, לכמה מכם יש חברה כזו שאיכפת לה, ושדואגת ומתרגשת ומת־עלפת, ועוד אחרי שיבעה חודשים ?

שמירה מוכרת גזוז במידבר

הכל, אבל באמת הכל, הייתי מאמינה עליה, על הקריינית **שמירה אימבר**. אפילו לסיפור האחרון ששמעתי עליה, ש־הוא המשגע והנפלא שבכולם, אני מאמינה. אבל כדי להיות בטוחה, ניסיתי לברר אותו עם שמירה עצמה, אלא שבבית אמה אמרו לי שהיא לא בתל־אביב, ואילו בשידורי־ישראל אמרו לי שהיא בחופש, ואת מיספר־הטלפון של ידידים מושתפים איבדתי.

למרות זאת, אני לוקחת על עצמי את האחריות לפירסום הסיפור הזה, כי כמו שאני מכירה את שמירה הוא בטח נכון. ואם הוא לא נכון, הוא בטח ימצא חן בעיניה, כי ודאי היתה רוצה שזה יקרה לה.

רוצים לשמוע ? בבקשה: שמירה, כך מתחיל הסיפור, מאסה בתפקיד שהוטל עליה מאז הושעתה בזמנו בגלל פרשת בתי־השימוש הזכורה לשימצה. ניתקו אותה לחלוטין ממגע עם קהל ולקחו ממנה, לצע־רם של חלק גדול מהמאזינים, את תוכנית רדיו־טק הפופולרית שלה.

שמירה לקחה חופש, ממשיך הסיפור, ירדה לארץ ההיפים נועייבה, ושם היא מוכרת בקיוסק לכל החבר׳ה שגרים על החוף משקאות קרים וסנדוויצ׳ים.

מי שסיפר את הסיפור, יודע לספר גם ששמירה היא ללא־ספק הקיוסקאית היפה ביותר במדבר, ושמרבית הלקוחות של הקיוסק באים לשם לא רק כדי לשתות לרוויה, כמו כדי לרוות את עיניהם ב־שמירה, שהיא מראה מלבב ביותר כידוע.

אבל לא זה מה שחשוב בסיפור הפעם. החשוב הוא שדעת־הקהל הצליחה להשפיע על הנהלת רשות השידור, ושעשרות מכתבי מאזינים שדרשו להחזיר את שמירה אל המיקרופון הפתוח, אכן הצליחו. בקיצור, כתום החודש הזה עומדת הנהלת רשות השידור להחזיר את שמירה לעבודתה הקודמת. וכך, מאזינים יקרים, תוכלו לשוב להאזין לקולה הנעים של שמירה משמיע באוזניכם את מיטב הלהיטים, כמו בימים הטובים ההם, לפני שבתי־שימוש היו מילים שאסור להזכירן ברדיו.

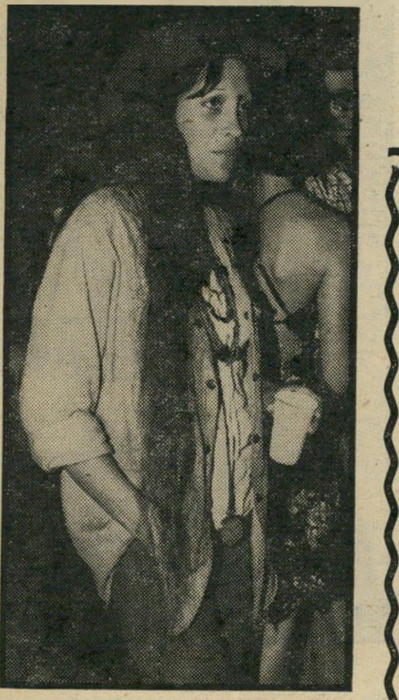

שמירה אימבר
סיפור משוגע

"הרופאים יודעים רק מה שהם למדו, אמרה לי אמא לפני מותה - וכך הצילה את חיי ואת בני!"

מרוב אושר הייתי יכולה לחבק את העולם כולו," צהלה דליה לביא כאשר קיבלה את פני שליח העולם הזה בביתה שבמיאמי־ביץ' בפלורידה. "יש לי ההרגשה שלא רק אלכסנדר נולד ב־16 בדצמבר, אלא גם אני. אם שנינו חיים היום, הרי זה רק תודות לעצה שנתנה לי אמי רות, שנפטרה ביוני שנה שעברה. היא טענה שוב ושוב: ,הרופאים יודעים רק מה שהם למדו'."

הניתוח־הקיסרי נקבע עבור דליה ל־26 בדצמבר. לידה טיבעית היתה מסוכנת מדי עבורה, וגם בנה הבכור, ראובן, נולד בני־תוח קיסרי. ב־18 בדצמבר, שמונה ימים קודם המועד שנקבע מראש, מיהרה דליה אל בית־החולים הר־סיני במיאמי, כדי ל־בקש מרופאה, ד"ר מק קריידי, כי יבצע את הניתוח כבר למחרת היום. היא פשוט רצתה לבלות את חג־המולד בחוג־מישפח־תה, בבית, אחרי החודשים הנרגשים של ההריון, שבהם חשה ברע כמעט כל הזמן וכמעט שהפילה פעמיים.

הרופא התנגד. "רק אחרי ויכוחים ממוש־כים הצלחתי לשכנע אותו," אומרת דליה, "אך תודות לעקשנותי ניצלו חייו של אלכסנדר וחיי, כפי שנסתבר לי תוך 36 שעות בילבד.

הכפיר האחרון

"למחרת בבוקר, ב־8.30, כאשר הובילו אותי לחדר־הניתוח ועשו לי הרדמה מקו־מית, נראה היה כאילו הכל מתנהל באופן תקין. אבל שעה קלה לפני שד"ר קריידי הוציא את התינוק, ראיתי את מבטה ה־מבוהל של האחות־המרדימה, וידעתי ש־משהו לא כשורה.

"ברגע הראשון פחדתי נורא לחיי ה־תינוק, אך כעבור כמה שניות ראיתי או־תו, ושמעתי את צעקתו הראשונה. הייתי שמחה ומאושרת, כמו כל האימהות ברגע כזה. אבל התפלאתי שהמשיכו לטפל בי בחדר־הניתוח, במשך ארבע שעות נוס־פות, כי גם ניתוח־קיסרי מסובך אורך ב־דרך־כלל כחצי שעה."

מישאלה לפני המוות

מפי בעלה, פיטר, נודע לדליה מה קרה למעשה בבוקר בבית־החולים, עוד באותו יום אחר־הצהריים.

"השילייה היתה דקה מדי. אם היו דוחים את הניתוח אפילו ב־24 שעות, היתה ה־שילייה מתפוצצת. התינוק היה נחנק מחו־סר־חמצן, ואני הייתי מתה משטף־דם," נזכרה דליה כשדמעות זולגות מעיניה.

"ד"ר מק קריידי ביצע מייד ניתוח נוסף, כך שכעת לא אוכל ללדת עוד, מפני ש־הסיכון גדול מדי. אגב, הערתו הראשונה היתה: ,לאימהות יש אינסטינקט שעל ה־רופא להתחשב בו תמיד, גם כשזה נוגד את הידע שלו'."

עצם העובדה שדליה ילדה בשנית, גובל בפלא, כי רופאים מפורסמים שבהם נועצה לפני נישואיה לבעלה האמריקני פיטר ריטמאסטר, ביוני 1973, קבעו שחלומה ללדת שוב יישאר בגדר חלום בילבד. "את זאת אמרה לי גם דליה לפני נישואינו ש־התקיימו בישראל," הדגיש פיטר, "אבל למרות זאת, ביקרנו באוקטובר 1973 אצל אחד הגינקולוגים המפורסמים ביותר ב־לונדון.

"אולם גם הרופא הזה לא הגיע למסקנה שונה. אחר־כך, כשטסנו לישראל, באפריל 1974, לקחה אותי אמה של דליה שהיתה

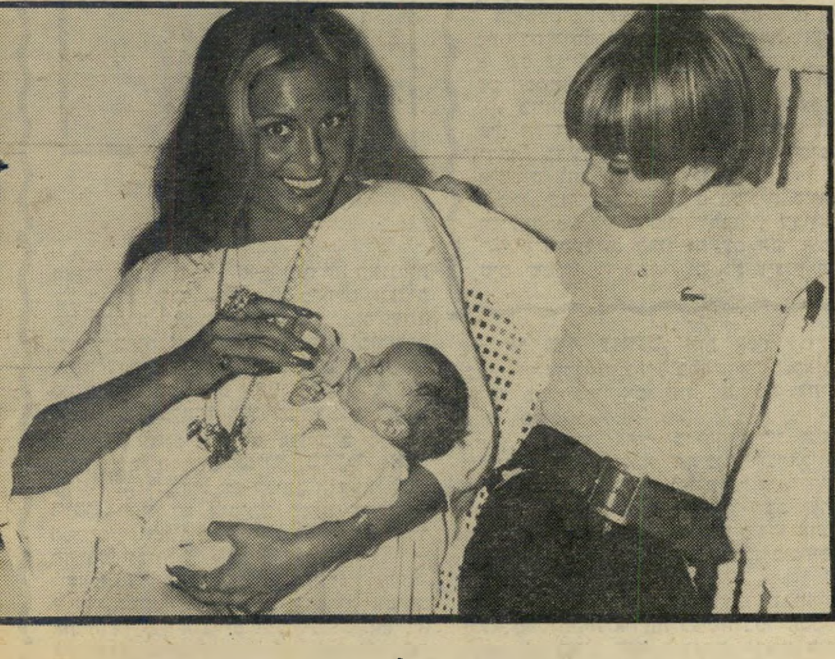

"ראובן שמח שיהיה לו חבר למשחק"

"הרופאים אמרו: לא!"

„אמא ביקשה שלדליה יהיה עוד ילד..."

„קראנו לו רותם, על שם אמי רות..."

של דליה

כבר חולה מאד, לשיחה ביחידות, והתוודתה בפני שיש לה עוד מישאלה אחת לפני מותה: שדליה תלד עוד ילד."

„אתם לא צריכים להאמין לכל דבר שהרופאים אומרים," אמרה אז האם.

כעבור חודשיים טילפנו דליה ובעלה מאמריקה לישראל, אל אמה של דליה, ובקול חוגג בישרו לה שהחלום התגשם. דליה הרתה. כעבור שבועיים נפטרה האם.

תחילה קיוותה דליה לביא, אחרי מות אמא, שתהיה לה בת, כדי שתוכל לקרוא לה על שם האם. עכשיו, כשהיא יודעת שאלכסנדר יהיה ילדה האחרון, היא שמחה שזה בן. „בייחוד מאושר פיטר, כי אלכסנדר יהיה היחיד שימשיך בשם ריטמאסטר, כי במישפחתו יש רק עוד שתי אחיות," מספרת דליה, „וכמובן, גם בני, ראובן, שמח שיהיה לו בקרוב חבר־למישחק."

אולם, כדי לקיים את זכר האם, ניתן לאלכסנדר שם פרטי נוסף, הדומה לשם רות — רותם.

כעת ממהרת דליה לחזור לעיסקי־הבידור. בעוד שבוע תפתח בהאמבורג בסיור של שלושה שבועות ברחבי גרמניה. „את החוזה לסיבוב הזה חתמתי כשעוד לא ידעתי שאני הרה," מספרת דליה, „ומובן שאני מתכוונת לקיים את החוזה גם בנסיבות החדשות. התינוק יבוא אתי, זה ברור מאליו."

ובינתיים יכולים מעריציה ליהנות מן התקליט החדש ביותר של דליה "I'M Israeli, I'M A Sabra" („אני ישראלית, אני צברית").

שנה 39 מספר 1961 המחיר: 4.50 ל"י כ"א ניסן תשל"ה, 2.4.75

העולם הזה

סיפורה האישי של „נערת הוולוו":

מכבה
חדר

„גנבתי חצי מיליון למען גבר!"